

คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดสกลนคร

วิทยานิพนธ์

ของ

ธวัชชัย ทัพคำภา

เสนอต่อมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาหลักสูตร

ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

พฤษภาคม 2563

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดสกลนคร

วิทยานิพนธ์

ของ

ธวัชชัย ทัพคำภา

เสนอต่อมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาหลักสูตร

ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

พฤษภาคม 2563

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

DESIRABLE CHARACTERISTICS OF SCHOOL ADMINISTRATORS
UNDER PRIMARY EDUCATIONAL SERVICE AREA
OFFICE IN SAKON NAKHON PROVINCE

BY

TAWATCHAI TAPKAMPA

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of Requirements for
The Master of Education Degree in Education Administration
at Sakon Nakhon Rajabhat University

May 2020

All Rights Reserved by Sakon Nakhon Rajabhat University

ใบรับรองวิทยานิพนธ์
มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

ชื่อเรื่องวิทยานิพนธ์ คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาในจังหวัดสกลนคร

ชื่อผู้ทำวิทยานิพนธ์ ธวัชชัย ทัพคำภา

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....ประธานกรรมการสอบ ..... ประธานที่ปรึกษา
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิวัฒนา สุวรรณไตรย์) (ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สวัสดิ์ โพธิ์วัฒน์) วิทยานิพนธ์
และกรรมการสอบ

..... กรรมการสอบ ..... กรรมการที่ปรึกษา
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธวัชชัย ไพใหญ่) แต่งตั้งเพิ่มเติม (ดร.เยาวลักษณ์ สุตะโคตร) วิทยานิพนธ์
และกรรมการสอบ

..... กรรมการสอบและ
(ดร.เทพรังสรรค์ จันทร์ขี้) ผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก

คณะกรรมการบริหารหลักสูตรรับรองแล้ว

.....
(รองศาสตราจารย์ ดร.โซชา ภาวนบุตร)
ประธานคณะกรรมการบริหารหลักสูตร
มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บัณฑิตวิทยาลัยรับรองแล้ว

.....
(รองศาสตราจารย์ ดร.ศิกานต์ เพ็ชรธัญญกรณ์)
ผู้อำนวยการบัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

เมื่อวันที่ 5 เดือน พฤษภาคม พ.ศ. 2563

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ประกาศคุณูปการ

การวิจัยเรื่องคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดสกลนคร สำเร็จได้ด้วยความกรุณาอย่างสูงจากผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สวัสดิ์ โพธิ์วัฒน์ ประธานกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และ ดร.เยาวลักษณ์ สุตะโคตร กรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ที่ได้ให้คำปรึกษา และแนะนำเกี่ยวกับการทำวิทยานิพนธ์ ตลอดจนให้กำลังใจอย่างดียิ่งผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร.ไชยา ภาวะบุตร คณบดีคณะครุศาสตร์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธวัชชัย ไพไหล กรรมการบริหารหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต และหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร นายทินกร อินทะนาม ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 นายทวีทรัพย์ มาละอินทร์ นายวิระศักดิ์ สุวรรณไตร ศึกษาพิเศษ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 นายวิเศษ บุญสนอง ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านดำนสมบูรณ์ นายปรัชวุฒิ คำผุย ผู้อำนวยการโรงเรียนชุมชนบ้านมาย นายอารมณห์ เหมะธูลิน ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านตาดภูวง นายชัยวัฒน์ บุตรแสนครูโรงเรียนแพทย์รัตน์ นายประเทือง ทุมพร ครูโรงเรียนบ้านดงหม้อทอง ที่ให้ความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบเครื่องมือและให้แนวทางการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดสกลนคร ตลอดจนให้การสนับสนุนในการทำวิจัยครั้งนี้เป็นอย่างดี

ขอขอบคุณเพื่อน ๆ สาขาวิชาการบริหารการศึกษา รุ่น 19 ที่ให้ความช่วยเหลือ และให้คำปรึกษา ตลอดจนให้กำลังใจระหว่างการทำวิจัยด้วยดีตลอดมา

ขอขอบพระคุณ บิดา มารดาและสมาชิกในครอบครัว ที่ให้ความช่วยเหลือทุก ๆ ด้านตลอดทั้งให้กำลังใจในการทำวิทยานิพนธ์จนสำเร็จตามเป้าหมาย ขอมอบความดีและคุณประโยชน์ที่เกิดเป็นเครื่องบูชาแด่ผู้มีพระคุณ และครูอาจารย์ทุกท่าน

ธวัชชัย ทัพคำภา

ชื่อเรื่อง	คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดสกลนคร
ผู้วิจัย	ธวัชชัย ทัพคำภา
กรรมการที่ปรึกษา	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สวัสดิ์ โพธิ์วัฒน์ ดร.เขาวลัษณ์ สุตะโคตร
ปริญญา	ค.ม. (การบริหารการศึกษา)
สถาบัน	มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
ปีที่พิมพ์	2563

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีความมุ่งหมายเพื่อ 1) ศึกษาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดสกลนคร 2) เปรียบเทียบคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียน ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดสกลนคร จำแนกตามตำแหน่งหน้าที่ ขนาดของโรงเรียนที่ปฏิบัติงาน ประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน และสำนักงานเขตพื้นที่ที่ปฏิบัติงาน 3) หาแนวทางการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดสกลนคร กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียน และครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดสกลนคร ปีการศึกษา 2562 จำนวน 363 คน เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ วิเคราะห์ด้วย ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ทดสอบสมมติฐานโดยใช้การวิเคราะห์ t-test ชนิด Independent samples และการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One-Way ANOVA)

ผลการวิจัย พบว่า

1. คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดสกลนคร ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอน โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก
2. คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดสกลนคร จำแนกตามขนาดของโรงเรียนที่ปฏิบัติงาน โดย

ภาพรวม พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอนที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนขนาดเล็ก มีความคิดเห็นสูงกว่า ผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอนที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนขนาดกลาง และโรงเรียนขนาดใหญ่อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอน ที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนขนาดกลาง และโรงเรียนขนาดใหญ่ มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน สำหรับคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดสกลนคร ที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน โดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน ส่วนคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดสกลนคร จำแนกตามสำนักงานเขตพื้นที่ที่ปฏิบัติงาน โดยภาพรวม พบว่า ผู้บริหารโรงเรียน และครูผู้สอนสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 มีความคิดเห็นสูงกว่า ผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอนสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นอกจากนั้นมีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน

3. การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้เสนอแนวทางการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดสกลนคร ไว้ 3 ด้าน คือ ด้านวิสัยทัศน์ ด้านบุคลิกภาพ และด้านบริหารจัดการ

คำสำคัญ : คุณลักษณะอันพึงประสงค์ ผู้บริหารโรงเรียน

TITLE	Desirable Characteristics of School Administrators under Primary Educational Service Area Office in Sakon Nakhon Province
AUTHOR	Tawatchai Tapkampa
ADVISORS	Asst. Prof. Dr. Sawat Pothivat Dr. Yaovalak Sutacort
DEGREE	M.Ed. (Educational Administration)
INSTITUTION	Sakon Nakhon Rajabhat University
YEAR	2020

ABSTRACT

The purposes of this research were to: 1) examine the desirable characteristics of school administrators under Primary Educational Service Area Office () in Sakon Nakhon Province, 2) compare the desirable characteristics of school PESAO administrators under PESAO in Sakon Nakhon Province, classified by position attained, school sizes, work experiences, and individual area office, and 3) establish the guidelines for developing desirable characteristics of school administrators under PESAO in Sakon Nakhon Province. The sample was a total 363 participants, including school administrators and teachers working under PESAO in Sakon Nakhon Province. The instruments for data collection was a set of questionnaires and interview forms. The statistics for data analysis comprised percentage, mean, standard deviation. The hypotheses were tested by t-test for Independent Samples, and One-Way ANOVA.

The findings were as follows:

1. The overall desirable characteristics of school administrators under PESAO in Sakon Nakhon Province, as perceived by school administrators and teachers were at a high level.

2. The desirable characteristics of school administrators under PESAO in Sakon Nakhon Province, as perceived by participants classified by school sizes were not different in overall. School administrators and teachers from small-sized schools

expressed their opinions more than ones from medium and big-sized schools at the 0.05 level of significance. The opinions of school administrators working at medium-sized schools and big-sized schools were not different. The opinions of participants with different work experiences on the desirable characteristics of school administrators as a whole and each aspect showed no difference. In terms of area office, participants from Sakon Nakhon Primary Educational Service Area Office 3 expressed opinions more than ones from Sakon Nakhon Primary Educational Service Area Office 2 at the 0.05 level of significance, whereas each aspect was not different.

3. The proposed guidelines for developing the desirable characteristics of school administrators under Primary Education Service Area in Sakon Nakhon Province consisted of three aspects: Visions, Personality, and Administrative Management.

Keywords : Desirable Characteristics, School Administrators

มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์

สารบัญ

บทที่		หน้า
1	บทนำ.....	1
	ภูมิหลัง	1
	คำถามการวิจัย	5
	ความมุ่งหมายของการวิจัย	5
	สมมติฐานการวิจัย	5
	ความสำคัญของการวิจัย	6
	ขอบเขตของการวิจัย	6
	กรอบแนวคิดการวิจัย	8
	นิยามศัพท์เฉพาะ	9
2	เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	12
	บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา	13
	ความหมายของผู้บริหารสถานศึกษา	13
	บทบาทหน้าที่ของผู้บริหารสถานศึกษา	15
	มาตรฐานวิชาชีพของผู้บริหารสถานศึกษา	17
	แนวคิดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา	25
	คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา	29
	บริบทของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร	
	เขต 1, 2 และ 3	40
	งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	44

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
3	วิธีดำเนินการวิจัย 55
	ตอนที่ 1 การศึกษาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ประถมศึกษาในจังหวัดสกลนคร..... 55
	ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง 55
	การสร้างและพัฒนาเครื่องมือการวิจัย 65
	การเก็บรวบรวมข้อมูล 67
	การวิเคราะห์และแปลความหมายข้อมูล 67
	ตอนที่ 2 แนวทางการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหาร โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาในจังหวัดสกลนคร 69
4	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล 71
	สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล 71
	การวิเคราะห์ข้อมูล 72
	ตอนที่ 1 คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียนสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดสกลนคร..... 72
	ตอนที่ 2 แนวทางการยกระดับคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของ ผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาในจังหวัดสกลนคร..... 92

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
5	สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ 98
	ความมุ่งหมายของการวิจัย 98
	สมมติฐานของการวิจัย 99
	ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง 99
	เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย 99
	การเก็บรวบรวมข้อมูล 100
	การวิเคราะห์ข้อมูล 100
	สรุปผลการวิจัย 101
	อภิปรายผลการวิจัย 105
	ข้อเสนอแนะในการวิจัย 110
	บรรณานุกรม 111
	ภาคผนวก 117
	ภาคผนวก ก หนังสือขอความอนุเคราะห์และรายนามผู้เชี่ยวชาญ..... 118
	ภาคผนวก ข รายนามผู้เชี่ยวชาญ..... 124
	ภาคผนวก ค เครื่องมือและคุณภาพของเครื่องมือที่ใช้วิจัย 127
	ภาคผนวก ง ผลการวิเคราะห์ประกอบวิจัย..... 153
	ภาคผนวก จ ภาพประกอบการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญหาแนวทางการพัฒนา..... 165
	ประวัติย่อผู้วิจัย..... 170

บัญชีตาราง

ตาราง	หน้า
1 การวิเคราะห์และสังเคราะห์งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับคุณลักษณะ อันพึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา	37
2 ความถี่คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา.....	39
3 สรุปลักษณะคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา.....	40
4 ตารางจำนวนประชากรของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาในจังหวัดสกลนคร.....	56
5 ขนาดของกลุ่มตัวอย่างของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาในจังหวัดสกลนคร สถานภาพการดำรงตำแหน่ง และขนาดโรงเรียนที่ปฏิบัติงาน	57
6 ประชากรและกลุ่มตัวอย่างโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดสกลนคร สถานภาพการดำรงตำแหน่ง และขนาดโรงเรียนที่ปฏิบัติงาน	58
7 ประชากรและกลุ่มตัวอย่างโรงเรียนขนาดกลาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดสกลนคร สถานภาพการดำรงตำแหน่ง และขนาดโรงเรียนที่ปฏิบัติงาน	61
8 ประชากรและกลุ่มตัวอย่างโรงเรียนขนาดใหญ่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดสกลนคร สถานภาพการดำรงตำแหน่ง และขนาดโรงเรียนที่ปฏิบัติงาน	64
9 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม คุณลักษณะอันพึงประสงค์ ของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ในจังหวัดสกลนคร ตำแหน่งหน้าที่ ประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน ขนาดของโรงเรียนที่ปฏิบัติงาน และสำนักงานเขตพื้นที่ที่ปฏิบัติงาน.....	73

บัญชีตาราง (ต่อ)

ตาราง		หน้า
10	คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดสกลนคร โดยรวมและรายด้าน	74
11	คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดสกลนคร ด้านคุณธรรม และจริยธรรม	75
12	คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดสกลนคร ด้านวิสัยทัศน์	76
13	คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดสกลนคร ด้านบุคลิกภาพ	78
14	คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดสกลนคร ด้านภาวะผู้นำ	79
15	คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดสกลนคร ด้านบริหารจัดการ	80
16	การวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดสกลนคร ตามตำแหน่งหน้าที่	81
17	การวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดสกลนคร ที่มีประสบการณ์แตกต่างกัน	82
18	การวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดสกลนคร ที่มีขนาดของโรงเรียนที่ปฏิบัติงานแตกต่างกัน.....	83

บัญชีตาราง (ต่อ)

ตาราง	หน้า
19 การเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยความคุณลักษณะ อันพึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาในจังหวัดสกลนครที่มีขนาดของโรงเรียนที่ปฏิบัติงาน ต่างกัน เป็นรายคู่ โดยใช้วิธีการทดสอบของ Scheffe	84
20 การวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ในจังหวัดสกลนคร ที่มีสำนักงานเขตพื้นที่ที่ปฏิบัติงานแตกต่างกัน	87
21 การเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยความคุณลักษณะ อันพึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาในจังหวัดสกลนครที่มีสำนักงานเขตพื้นที่ที่ปฏิบัติงาน ต่างกัน เป็นรายคู่ โดยใช้วิธีการทดสอบของ Scheffe	89
22 แนวทางในการยกระดับคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดสกลนคร	92

บัญชีภาพประกอบ

ภาพประกอบ	หน้า
1 กรอบแนวคิดของการวิจัย	9

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

ในสภาพที่สังคมมีความเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว การจัดการบริหารองค์การต่าง ๆ จะต้องตามความเปลี่ยนแปลงให้ทัน มิเช่นนั้นจะถูกทิ้งให้ล้าหลัง และจะประสบความล้มเหลวในการบริหารองค์การนั้น ๆ เพราะความสำเร็จหรือความล้มเหลวขององค์การย่อมขึ้นอยู่กับศักยภาพของผู้บริหาร องค์การทุกองค์การไม่ว่าจะเป็นองค์การภาครัฐ หรือเอกชนต่างต้องการที่จะให้องค์การของตนมีนักบริหารมืออาชีพมาบริหารใน ส่วนของการบริหารจัดการศึกษาก็เช่นเดียวกัน ผู้บริหารนับเป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญอย่างยิ่ง ต่อความสำเร็จหรือความล้มเหลวของการจัดการศึกษา คำว่า ผู้บริหาร ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติหมายถึงบุคลากรวิชาชีพที่รับผิดชอบการบริหารสถานศึกษาแต่ละแห่งทั้งของภาครัฐและเอกชน ซึ่งถือได้ว่าเป็นกลไกหลักในการขับเคลื่อนการจัดการศึกษาอย่างแท้จริง ตามนโยบายการกระจายอำนาจทางการศึกษา ซึ่งสิ่งที่นักบริหารการศึกษา และบุคคลทั่วไปมีความคาดหวังต่อการเป็นผู้บริหารสถานศึกษา คือการเป็นผู้บริหารสถานศึกษามีอาชีพ การศึกษาไทยในยุคปฏิรูปการศึกษาต้องการให้ผู้บริหารสถานศึกษาเป็น ผู้บริหาร สถานศึกษามีอาชีพ ที่มีความรู้และประสบการณ์สมกับที่เป็นวิชาชีพชั้นสูง เป็นบุคลากรวิชาชีพที่รับผิดชอบการบริหารสถานศึกษา ที่นอกจากจะบริหารบุคลากรครูผู้สอนแล้ว ผู้บริหารมืออาชีพจะต้องเป็นผู้นำทางวิชาการ เป็นผู้นำการปฏิรูปการเรียนรู้ ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ กล่าวคือ มีความสามารถที่จะประสานการมีส่วนร่วมของครู ผู้ปกครอง กรรมการสถานศึกษา ชุมชน และผู้เกี่ยวข้องอื่น ๆ ในการระดมความสามารถและทรัพยากร เพื่อการบริหารอย่างมีประสิทธิภาพ และประสิทธิผล ตลอดจนจัดให้มีกระบวนการประกันคุณภาพเพื่อให้การจัดการศึกษาเป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ ซึ่งจะนำไปสู่การพัฒนาผู้เรียนให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ในทุกด้านเพื่อเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาประเทศชาติต่อไป

บทบาทผู้บริหารสถานศึกษาหรือการแสดงออกพฤติกรรม ปฏิสัมพันธ์ที่ เกี่ยวข้องกับตำแหน่งหน้าที่ของผู้บริหารสถานศึกษา (พงษ์อิศรา ประหยัดทรัพย์, 2557, หน้า 19) แบ่งออกเป็น 3 ด้านได้แก่ บทบาทและภารกิจของผู้บริหาร บทบาทความเป็นนัก ประสานงานและบทบาทความเป็นนักปฏิรูปการศึกษา 1) บทบาทและภารกิจของผู้บริหาร การส่งเสริมสนับสนุนรูปแบบการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญโดยสร้าง ความร่วมมือกับทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง วางแผนกำหนดนโยบายและยุทธศาสตร์พร้อมทั้ง สนับสนุนการทำงานให้เกิดประสิทธิภาพแก่บุคลากร ผู้ที่เกี่ยวข้องทั้งคณาจารย์และ ศึกษานิเทศก์ ตลอดจนการให้บริการด้านการจัดสภาพแวดล้อม ที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน และ สนับสนุนครูบุคลากรในโรงเรียนอย่างต่อเนื่องเพิ่มพูนความรู้และประสบการณ์ให้ทันต่อ สถานการณ์ความเจริญก้าวหน้าและความเปลี่ยนแปลงของโลก 2) บทบาทความเป็นนัก ประสานงาน การดำเนินการเพื่อให้เกิดความคล่องตัวในการบริหารจัดการภายใน สถานศึกษาโดยเน้นการมีส่วนร่วมทั้งครูและบุคลากรภายในโรงเรียน บุคคลและหน่วยงาน ภายนอกโรงเรียนทั้งหน่วยงานของภาครัฐและเอกชน พร้อมทั้งให้ความร่วมมือกับทุกฝ่ายที่ เกี่ยวข้องทั้งในและนอกโรงเรียนเพื่อสร้างเครือข่ายผู้สนับสนุนทรัพยากรต่าง ๆ เพื่อการ พัฒนาโรงเรียนให้มีประสิทธิภาพ อีกทั้งสร้างความเชื่อมั่นและให้ความสำคัญในการทำงาน เป็นทีมและเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารของโรงเรียนให้ชุมชนและสาธารณชนทราบ สร้างความ เข้าใจซึ่งกันและกันและสร้างการมีส่วนร่วมมากขึ้น 3) บทบาทความเป็นนักปฏิรูป การศึกษา การดำเนินงานเพื่อเพิ่มศักยภาพในการบริหารงานของโรงเรียน โดยส่งเสริมการ ประเมินภายในและการประเมินคุณภาพภายนอกสถานศึกษาตามมาตรฐานการศึกษา แห่งชาติมีการนำผลการประเมินผู้เรียนมาใช้กำหนดนโยบายของสถานศึกษาเพื่อให้ กระบวนการดำเนินงานที่เป็นระบบ ให้ความสำคัญกับการวิจัยและพัฒนา โดยส่งเสริมและ สนับสนุนการวิจัยและพัฒนาเพื่อสร้างกระบวนการเรียนรู้ในโรงเรียนของครูและทีมงาน รวมทั้งผู้บริหารเข้ามามีส่วนร่วมในการวิจัยพร้อมทั้งจัดหาเครื่องมือ วัสดุอุปกรณ์ องค์ความรู้ใหม่ ๆ เพื่อให้สถานศึกษาทันต่อความเจริญก้าวหน้าทั้งในและต่างประเทศ สอดคล้องกับยุคสังคมแห่งการเรียนรู้ นอกจากนี้ ธีระ รุญเจริญ, (2550, หน้า 34) กล่าวไว้ว่าการบริหารกิจการใด ๆ ที่เกี่ยวกับสาธารณประโยชน์ในยุคโลกาภิวัตน์ จำเป็นต้องอาศัยผู้บริหารมืออาชีพ จึงจะดำเนินธุรกิจต่าง ๆ ไปด้วยดีและบรรลุเป้าหมาย ที่กำหนดไว้ ผู้บริหารองค์กรจึงเป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญต่อการนำองค์กรไปสู่ความสำเร็จ การบริหารกิจการทุกกิจการไม่ว่าจะเป็นขนาดเล็กหรือใหญ่ล้วนแต่ต้องอาศัยผู้บริหารมือ

อาชีพ นั้นหมายความว่าผู้บริหารสถานศึกษาต้องเป็นผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพจึงจะสามารถเป็นผู้นำการปฏิรูปที่มีประสิทธิภาพ

ผู้บริหารสถานศึกษา ย่อมมีบทบาทที่เป็นผลต่อความสำเร็จหรือประสิทธิภาพของงานเป็นอย่างยิ่ง หากผู้บริหารมีคุณลักษณะที่ดี แต่ถ้าคุณลักษณะ หรือพฤติกรรมในการนำของผู้บริหารไม่ดี แม้การจัดการบริหารงานถูกต้อง หรือดีเพียงใดก็ตาม ผลงานที่เกิดขึ้นของหน่วยงานนั้น ๆ ย่อมสมบูรณได้ยาก ดังนั้นผู้บริหารหรือผู้นำจะต้องมีคุณสมบัติเหมาะสม มีพฤติกรรม ในการนำที่ถูกต้อง เหมาะสมเพราะความสำเร็จของงานทุกด้าน ขึ้นอยู่กับผู้บริหาร และการตัดสินใจแก้ปัญหาต่าง ๆ เพื่อให้งานเกิดประสิทธิภาพ การศึกษา เป็นปัจจัยที่สำคัญในการพัฒนาคนและพัฒนาคุณภาพชีวิต อันจะส่งผลต่อเนื่องไปสู่การพัฒนาประเทศให้มีความเจริญก้าวหน้าทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคมและการเมือง คุณภาพของคนเป็นสิ่งที่สำคัญต่อความเจริญก้าวหน้าของประเทศ แต่คนจะมีประสิทธิภาพมากน้อยเพียงใดนั้น ขึ้นอยู่กับการได้รับการศึกษาที่มีประสิทธิภาพเนื่องจากการศึกษา หมายถึง กระบวนการเรียนรู้เพื่อความเจริญงอกงามของบุคคลและสังคม โดยการถ่ายทอดความรู้ การฝึก การอบรม การสืบสานทางวัฒนธรรม การสร้างสรรค์จรรโลงความก้าวหน้าทางวิชาการการสร้างองค์ความรู้อันเกิดจากการจัดสภาพแวดล้อม สังคม การเรียนรู้และปัจจัยเกื้อหนุนให้บุคคลเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต (พระราชบัญญัติ การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542)

โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดสกลนคร เป็นหน่วยงานหนึ่งที่จะช่วยสร้างบุคคลให้เจริญเติบโตเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนา เศรษฐกิจและสังคมของชาติ จึงต้องมีผู้บริหารโรงเรียนที่มีความรู้ ความสามารถในการ บริหารงานภายในโรงเรียนให้มีประสิทธิภาพสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ในจังหวัดสกลนคร เป็นหน่วยงานภาครัฐ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้น พื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ ทำหน้าที่ส่งเสริมสนับสนุน กำกับ ติดตาม การบริหาร จัดการของโรงเรียนประถมศึกษาในเขตพื้นที่ จังหวัดสกลนคร มีโรงเรียนในสังกัดทั้งสิ้น 615 โรงเรียน ผู้บริหารและครูผู้สอน จำนวน 6,359 คน ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษา จึงจำเป็นต้องมีคุณลักษณะ บุคลิกภาพ มีความรู้ ความสามารถ มีวิสัยทัศน์ที่กว้างไกล มีคุณธรรม จริยธรรม มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี ทันทับเหตุการณ์และความเปลี่ยนแปลงในยุค โลกาภิวัตน์มีความเป็นผู้นำและ คุณลักษณะส่วนบุคคลของผู้บริหารสถานศึกษาที่ ทำงานด้วยความรู้ความสามารถ ความชำนาญการ มีวิสัยทัศน์กว้างไกล มีความคิดริเริ่ม

สร้างสรรค์มีความตั้งใจจริงและเป็นผู้บริหารสถานศึกษาที่มีคุณลักษณะดังต่อไปนี้ ธงชัย เจนโกศล, (2557, หน้า, 5) 1) การเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลง หมายถึงคุณลักษณะของผู้บริหารที่มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์มีวิสัยทัศน์มีความรู้ลึกจึ้งรอบมีความกล้าที่จะเปลี่ยนแปลง เพื่อให้การบริหารสถานศึกษาเกิดการเปลี่ยนแปลงในทางที่ดีขึ้นและสามารถกำหนดอนาคตของสถานศึกษาได้อย่างชัดเจนเหมาะสมกับยุคสมัยตลอดจนกำหนดกลยุทธ์ในการบริหารเพื่อนำสถานศึกษาไปสู่จุดหมายและเจริญมุ่งหน้าไปสู่ความเป็นเลิศได้อย่างรวดเร็ว 2) การมีจิตวิญญาณนักบริหาร หมายถึง การอุทิศตนเพื่อหน้าที่ มีความรับผิดชอบต่อหน้าที่ มีความเป็นปัญญาชนใช้ปัญญาในการกำหนดชีวิตและทำงานในหน้าที่ มีเหตุผลและบริหารตนเป็นแบบอย่างที่ดีมีความเป็นผู้มีภูมิรู้ภูมิธรรมและภูมิฐาน เพื่อนำสถานศึกษาไปสู่ความสำเร็จในการพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพอย่างสมบูรณ์ตามจุดมุ่งหมายของการปฏิรูปการศึกษา 3) การเป็นผู้นำทางการศึกษาหมายถึงผู้บริหารสถานศึกษามีอาชีพจะต้องมีภูมิรู้ทางการศึกษาเห็นความสัมพันธ์เชื่อมโยงระหว่างการศึกษากับสภาวะแวดล้อมทางสังคม สามารถวิเคราะห์ปัญหาและแนวโน้มทางการศึกษาของไทยได้อย่างชัดเจน มีความเป็นผู้นำในด้านการปฏิรูปการศึกษา เป็นผู้นำทางวิชาการและเป็นผู้นำในการบริหาร 4) การมีความรู้ความสามารถในการบริหารผู้บริหารสถานศึกษามีอาชีพจะต้องมีภูมิรู้ทางการบริหารมีความรู้ในหลักการบริหาร เทคนิคทางการบริหารและการวางแผนกลยุทธ์ตลอดจนสามารถนำหลักวิชามาประยุกต์ใช้ เพื่อให้การบริหารจัดการศึกษาสำเร็จตามเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลสูงสุด

จากความสำคัญของคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของบุคลากร โดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้บริหารโรงเรียน ซึ่งเป็นผู้นำสถานศึกษาไปสู่เป้าหมาย ผู้วิจัยในฐานะครูผู้สอนที่มีหน้าที่รับผิดชอบงาน งานคุณธรรม จริยธรรมของโรงเรียน มีความสนใจที่ศึกษาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาในจังหวัดสกลนคร เพื่อให้ได้มาซึ่งข้อมูลเพื่อนำไปใช้เป็นแนวทางการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาในจังหวัดสกลนคร ให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและมีประสิทธิผลต่อไป

คำถามของการวิจัย

การวิจัยเรื่องคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดสกลนคร ผู้วิจัยตั้งคำถามการวิจัยดังนี้

1. คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดสกลนคร อยู่ในระดับใด
2. คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดสกลนคร เมื่อจำแนกตามตำแหน่งหน้าที่ ขนาดโรงเรียนที่ปฏิบัติงาน ประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานและสำนักงานเขตพื้นที่ที่ปฏิบัติงาน มีความแตกต่างกันหรือไม่
3. แนวทางการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดสกลนคร เป็นอย่างไร

ความมุ่งหมายของการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นการศึกษาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดสกลนคร ดังนี้

1. เพื่อศึกษาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดสกลนคร
2. เพื่อเปรียบเทียบคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดสกลนคร จำแนกตามตำแหน่งหน้าที่ ขนาดของโรงเรียน ประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน และสำนักงานเขตพื้นที่ที่ปฏิบัติงาน
3. เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดสกลนคร

สมมติฐานของการวิจัย

การวิจัยเรื่องคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดสกลนคร ผู้วิจัยได้กำหนดสมมติฐานการวิจัย ดังนี้

1. คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดสกลนคร อยู่ในระดับมาก
2. คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดสกลนคร จำแนกตามตำแหน่งหน้าที่ ขนาดโรงเรียน ที่ปฏิบัติงานประสบการณ์ทำงาน และสำนักงานเขตพื้นที่ที่ปฏิบัติงาน มีความแตกต่างกัน

ความสำคัญการวิจัย

การวิจัยเรื่องคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดสกลนคร ในครั้งนี้จะก่อให้เกิดประโยชน์ต่าง ๆ ดังนี้

1. ผลที่ได้จากการวิจัยจะเป็นข้อมูลพื้นฐานสำหรับผู้เกี่ยวข้องกับการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียน นำไปใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานในการพัฒนาปรับปรุงการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดสกลนคร
2. ด้านการนำไปใช้ เพื่อเป็นประโยชน์แก่ผู้บริหารระดับสูงและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการปรับปรุงและพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียน

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยเรื่องคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดสกลนคร ผู้วิจัยได้ดำเนินการกำหนดขอบเขตของการวิจัยโดยมีรายละเอียดดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
  - 1.1 ประชากร ที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ บุคลากรในโรงเรียนประกอบไปด้วยผู้บริหารและครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดสกลนคร ปีการศึกษา 2562 จำนวน 6,359 คน จำแนกเป็นผู้บริหาร จำนวน 615 คน ครูผู้สอน จำนวน 5,744 คน ซึ่งแบ่งเป็นสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสกลนคร เขต 1 จำแนกผู้บริหาร จำนวน 175 คน ครูผู้สอน จำนวน 1,981 คน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสกลนคร เขต 2 จำแนกผู้บริหาร จำนวน 256 คน ครูผู้สอน จำนวน 2,065 คน และ

สำนักงานเขตพื้นที่ประถมศึกษาสกลนครเขต 3 จำแนกผู้บริหารจำนวน 182 คน ครูผู้สอนจำนวน 1,698 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดสกลนคร ปีการศึกษา 2562 จากประชากรจำนวน 6,359 คน ได้กำหนดกลุ่มตัวอย่างมาจากการใช้ตารางเครซีและมอร์แกน (Krejcie and Morgan) และได้กลุ่มตัวอย่าง แยกออกเป็น ผู้บริหาร จำนวน 121 คน ครูผู้สอนในสถานศึกษา จำนวน 242 คน รวมทั้งหมด 363 คน

2. ขอบข่ายด้านเนื้อหา

ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิดนักวิชาการหลายท่านมาสังเคราะห์เป็นกรอบแนวคิดของการวิจัยคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดสกลนคร ประกอบด้วย 12 ท่านคือ ชูติมา ศิริโพธ (2561), จินดา พุ่มสกุล (2555), จิรศักดิ์ เจริญวรรณ (2560), นฤชยา นนธ์ยะโส (2557), นลินทิพย์ สังข์เจริญ (2558), นันทศักดิ์ สุขโข (2560), นิตยา ทองไทย (2558), นิติวุฒิ สุจจริต (2560), เต็มศิริ ทิพย์จันทร์ (2553), ปิยนุช เศรษฐ์ (2559) และวงเดือน ทองคำ (2556) ซึ่งได้คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียน ประกอบด้วย 5 ด้านคือ

1. ด้านคุณธรรม และจริยธรรม
2. ด้านวิสัยทัศน์
3. ด้านบุคลิกภาพ
4. ด้านภาวะผู้นำ
5. ด้านบริหารจัดการ

3. ตัวแปรที่ศึกษา

3.1 ตัวแปรอิสระ แบ่งเป็นดังนี้

3.1.1 ตำแหน่งหน้าที่

3.1.1.1 ผู้บริหารโรงเรียน

3.1.1.2 ครูผู้สอนในโรงเรียน

3.1.2 ขนาดโรงเรียนที่ปฏิบัติงาน

3.1.2.1 โรงเรียนขนาดเล็ก

3.1.2.2 โรงเรียนขนาดกลาง

3.1.2.3 โรงเรียนขนาดใหญ่

3.1.3 ประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน

3.1.3.1 น้อยกว่า 10 ปี

3.1.3.2 10-20 ปี

3.1.3.3 มากกว่า 20 ปีขึ้นไป

3.1.4 สำนักงานเขตพื้นที่ที่ปฏิบัติงาน

3.1.4.1 สพป สกลนคร เขต 1

3.1.4.2 สพป สกลนคร เขต 2

3.1.4.3 สพป สกลนคร เขต 3

3.2 ตัวแปรตาม คือ คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียน

3.2.1 ด้านคุณธรรม และจริยธรรม

3.2.2 ด้านวิสัยทัศน์

3.2.3 ด้านบุคลิกภาพ

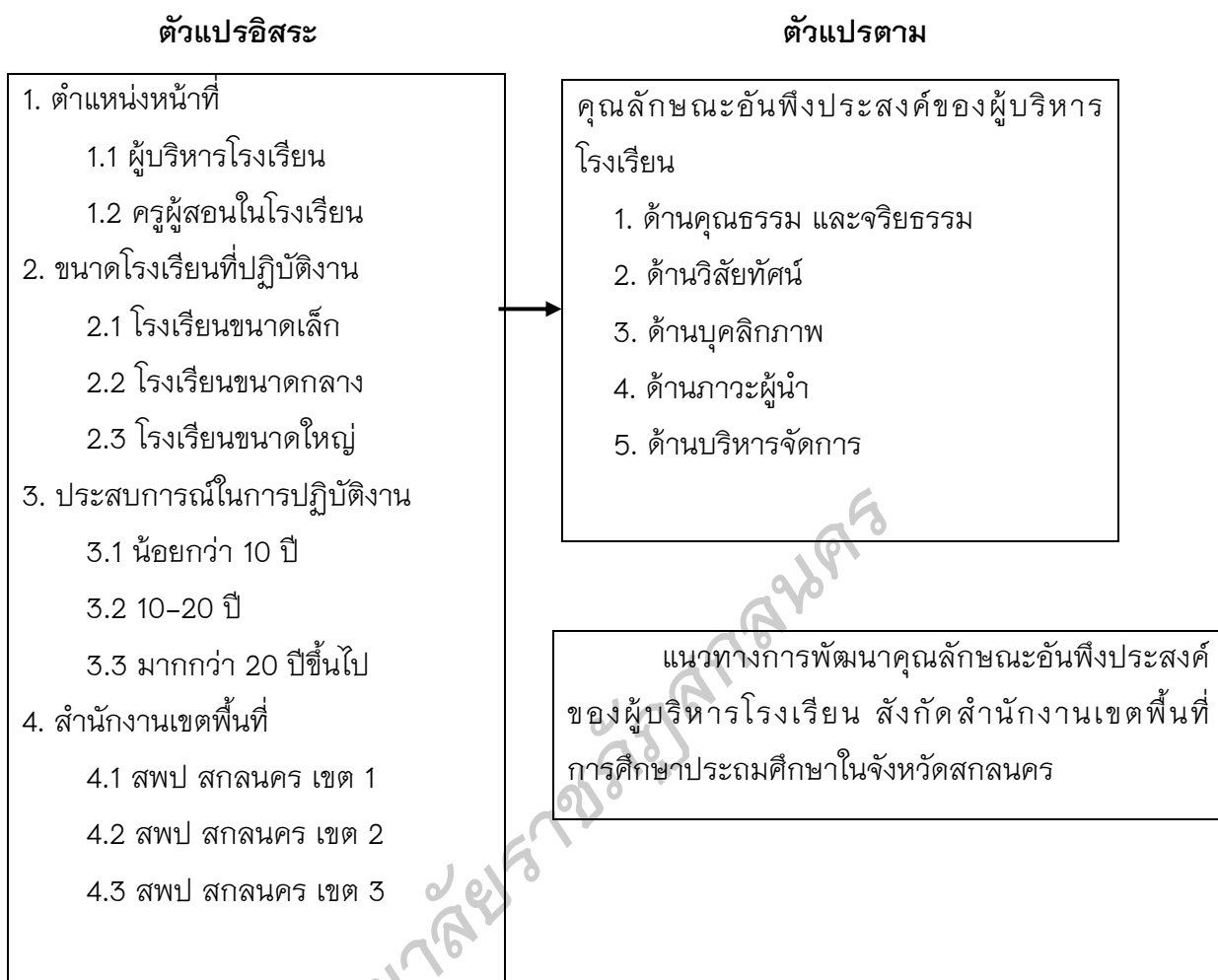
3.2.4 ด้านภาวะผู้นำ

3.2.5 ด้านบริหารจัดการ

กรอบแนวความคิด

ในการศึกษาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดสกลนคร ผู้วิจัยได้อาศัยแนวความคิดนักวิชาการหลายท่านมาสังเคราะห์เป็นกรอบแนวคิดของการวิจัยคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียน ดังนี้

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดของการวิจัย

นิยามศัพท์เฉพาะ

เพื่อให้การวิจัยมีความชัดเจนมากขึ้นเกี่ยวกับความหมายของคำที่ใช้ในการวิจัย จึงได้กำหนดนิยามศัพท์เฉพาะดังนี้

1. คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหาร หมายถึง ลักษณะเฉพาะของผู้บริหารโรงเรียนที่โรงเรียนมีความคาดหวังหรือต้องการให้เป็น โดยวัดได้จากความคิดเห็นของบุคลากรในโรงเรียน แบ่งออกเป็น 5 ด้านดังนี้

1.1 ด้านคุณธรรมจริยธรรม หมายถึง ผู้มีคุณธรรมในจิตใจ และมีจริยธรรมที่น่าเลื่อมใสศรัทธา และคุณธรรมและจริยธรรมถือเป็นคุณสมบัติอันสำคัญที่จะ

เป็นส่วนเสริมให้ผู้บริหารนั้นสามารถครองตน ครองคน และครองงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ

1.2 ด้านวิสัยทัศน์ หมายถึง ภาพในอนาคตของผู้บริหารและสมาชิกขององค์กรร่วมกันวาดฝัน หรือจินตนาการขึ้นโดยมีพื้นฐานอยู่บนความจริง ในปัจจุบัน เชื่อมโยงวัตถุประสงค์ ภารกิจ ค่านิยม และความเชื่อมั่นเข้าด้วยกันให้เห็นทิศทางของสถานศึกษาอย่างชัดเจน มีพลังท้าทาย ทะเยอทะยาน และมีความเป็นไปได้

1.3 ด้านบุคลิกภาพ หมายถึง ความมั่นคงทางอารมณ์กล้าหาญในการเผชิญกับอุปสรรคต่าง ๆ อย่างไม่ย่อท้อต่อความยากลำบาก มีจิตใจเป็นประชาธิปไตย เคารพสิทธิรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น รู้จักชมเชยพุดจาโหม่นน้ำว จูงใจคนให้ทำงานเพื่อความเจริญก้าวหน้าของสถานศึกษา

1.4 ด้านภาวะผู้นำ หมายถึง ความสามารถของผู้บริหารในอันที่จะก่อให้เกิดกิจกรรมหรือการเปลี่ยนแปลง เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์โดยใช้การชักชวน จูงใจให้บุคคลหรือกลุ่มปฏิบัติตามความคิดเห็น ความต้องการของตนได้ด้วยความเต็มใจ และยินดีที่จะให้ความร่วมมือโดยมีความสำเร็จเป็นเป้าหมาย

1.5 ด้านการบริหารจัดการ หมายถึง การจัดการทำงาน การปกครองทรัพยากรวัสดุ และทรัพยากรบุคคล เพื่อให้มีแบบแผนมีรูปแบบที่แน่นอนและง่ายต่อการปฏิบัติงาน มีแนวโน้มการพัฒนาไปในทางที่ดีขึ้น รวดเร็ว ประหยัด และเกิดประสิทธิภาพมากที่สุด

2. ผู้บริหารสถานศึกษา หมายถึง ข้าราชการครูที่ดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดสกลนคร ประจำปีการศึกษา 2562

3. ครูผู้สอน หมายความว่า ผู้ปฏิบัติหน้าที่ในการสอนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดสกลนคร ประจำปีการศึกษา 2562

4. ขนาดโรงเรียนที่ปฏิบัติงาน หมายถึง ลักษณะของโรงเรียนที่ผู้บริหารโรงเรียนและบุคลากรในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดสกลนคร ปฏิบัติงานซึ่งแบ่งออกเป็น 3 ขนาด

4.1 โรงเรียนขนาดเล็ก หมายถึง โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 ที่มีจำนวนนักเรียน จำนวนนักเรียน 1-120 คน

4.2 โรงเรียนขนาดกลาง หมายถึง โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 ที่มีจำนวนนักเรียน จำนวนนักเรียน 121-300 คน

4.3 โรงเรียนขนาดใหญ่ หมายถึง โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 ที่มีจำนวนนักเรียน จำนวนนักเรียน 301 คนขึ้นไป

5. ประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน หมายถึง ประสบการณ์ในการปฏิบัติงานในโรงเรียนแบ่งออกเป็น 3 กลุ่มดังนี้

5.1 น้อยกว่า 10 ปี หมายถึง ประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน ในโรงเรียนเป็นระยะเวลา น้อยกว่า 10 ปี

5.2 10-20 ปี หมายถึง ประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน ในโรงเรียนเป็นระยะเวลา 10-20 ปี

5.3 มากกว่า 20 ปีขึ้นไป หมายถึง ประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน ในโรงเรียนเป็นระยะเวลามากกว่า 20 ปีขึ้นไป

6. สำนักงานเขตพื้นที่ประถมศึกษาในจังหวัดสกลนคร หมายถึง หน่วยงานทางการบริหารด้านการศึกษามีฐานะเป็นกอง สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีหน้าที่ดำเนินการให้เป็นไปตามอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการเขตพื้นที่การศึกษา ตามมาตรา 38 แห่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 และ มาตรา 37 แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พุทธศักราช 2546 จัดการการศึกษาขั้นพื้นฐานในระดับประถมศึกษาและขยายโอกาสทางการศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 สำนักงานเขตพื้นที่ประถมศึกษาสกลนคร เขต 2 และสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3

7. แนวทางการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดสกลนคร หมายถึง วิธีการหรือแนวทางที่จะนำมาพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษาเพื่อให้เกิดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ โดยการนำผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียนในด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำกว่าค่าเฉลี่ยรวม มาร่างแนวทางยกระดับคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดสกลนคร แล้วนำเสนอสมัชชาผู้เกี่ยวข้อง จำนวน 10 ท่าน พิจารณาสอนแนะ จากนั้นผู้วิจัยจึงนำผลที่ได้ไปวิเคราะห์เชิงเนื้อหา เพื่อนำเสนอแนวทาง ที่เหมาะสมต่อไป

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าเอกสาร แนวคิด ทฤษฎี ผลงานวิจัย สื่อสิ่งพิมพ์ และวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง เพื่อใช้เป็นข้อมูลประกอบการศึกษาสามารถสรุปสาระสำคัญของเอกสารที่ค้นคว้าเป็นแนวทางในการวิจัย โดยแบ่งออกเป็นตอนมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา
  - 1.1 ความหมายของผู้บริหารสถานศึกษา
  - 1.2 บทบาทหน้าที่ของผู้บริหารสถานศึกษา
2. มาตรฐานวิชาชีพของผู้บริหารสถานศึกษา
  - 2.1 ข้อบังคับคุรุสภาว่าด้วยมาตรฐานวิชาชีพ พ.ศ. 2562
  - 2.2 ข้อบังคับคุรุสภาว่าด้วยจรรยาบรรณวิชาชีพ พ.ศ. 2556
3. แนวคิดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา
4. คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา
  - 4.1 ด้านคุณธรรม และจริยธรรม
  - 4.2 ด้านวิสัยทัศน์
  - 4.3 ด้านบุคลิกภาพ
  - 4.4 ด้านภาวะผู้นำ
  - 4.5 ด้านบริหารจัดการ
5. บริบทของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1, 2 และ 3
6. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
  - 6.1 งานวิจัยในประเทศ
  - 6.2 งานวิจัยต่างประเทศ

บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2545) กำหนดหลักเกณฑ์ในการกระจายอำนาจทางการศึกษา ซึ่งเป็นแนวทางการจัดระบบบริหาร และการจัดการศึกษาโดยเน้นให้มีการกระจายอำนาจทางการศึกษาไปยังเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษาโดยตรง ซึ่งแบ่งออกเป็น 4 งาน คือ งานวิชาการ งานบริหาร บุคคล งานบริหารงบประมาณ และ งานบริหารทั่วไป ส่งผลให้สถานศึกษามีสถานะเป็นนิติบุคคลมีการบริหารงานที่คล่องตัวมากขึ้น ในฐานะผู้บริหารสถานศึกษาจึงต้องนำความรู้ ความเข้าใจในบทบาทหน้าที่การบริหารงานในสถานศึกษา ในด้านการวางแผนการดำเนินงาน ด้านกระบวนการบริหารงานของสถานศึกษาให้ตอบสนองต่อความต้องการของชุมชนให้มากที่สุด

ความหมายของผู้บริหารสถานศึกษา

อุทัยวรรณ นรินรัตน์ (2560) กล่าวว่า บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา จะต้องดำเนินการพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา การเพิ่มโอกาสทางการศึกษา และการเรียนรู้ และการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน ทั้งนี้เพื่อให้คนไทยได้เรียนรู้ตลอดชีวิต อย่างมีคุณภาพไม่ว่าอย่างไรก็ตามคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาเป็นสิ่งสำคัญที่ทุกฝ่ายที่มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาต้องตระหนักและดำเนินการจนบรรลุผลที่สุด

ณรงค์ฤทธิ์ นามเหลา (2560, หน้า 18) กล่าวว่า ภารกิจของผู้บริหารโรงเรียน คือ การบริหารจัดการเพื่อให้โรงเรียนปฏิบัติหน้าที่ในการจัดการเรียนการสอนให้ เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ การบริหารเป็นงานที่จะต้องกำหนดแบบแผน วิธีการและ ขั้นตอนต่าง ๆ ในการปฏิบัติงานไว้อย่างเป็นระบบเพราะถ้าระบบ การบริหารงานไม่ดี อาจกระทบกระเทือนต่องานส่วนอื่น ๆ ในหน่วยงาน ผู้บริหารที่ดีต้องเลือกวิธีการบริหาร ที่เหมาะสมและมีประสิทธิภาพ เพื่อให้งานบรรลุผลสำเร็จตามจุดมุ่งหมายที่วางไว้ ซึ่งการ บริหารงานในโรงเรียนผู้บริหารควรดำเนินการ ดังนี้คือ กำหนดเป้าหมายและวัตถุประสงค์ ของโรงเรียนให้ชัดเจน เลิกใช้เทคนิคในการบริหารงานให้เหมาะสม มีการประเมินผลการ ปฏิบัติงานอย่างเป็นระบบและต่อเนื่องเพื่อนำผลการประเมินมาใช้เป็นแนวทาง ในการ ปรับปรุงพัฒนางานให้ดีขึ้น ซึ่งภารกิจ และความรับผิดชอบโดยทั่วไปของผู้บริหารโรงเรียน อาจสรุปได้ดังนี้ 1) รับผิดชอบการบริหารงานภายในโรงเรียน ความรับผิดชอบในที่นี้

หมายถึง ภาวะหรือความผูกพันที่ผู้บริหารโรงเรียนจะต้องยอมรับผลการกระทำที่เกิดขึ้นไม่ว่าจะเป็นในทางดีหรือทางไม่ดี โดยทั่วไปถ้าหากเป็นผลในทางดีเรามักเรียกว่า ความชอบ แต่ถ้าไม่ดีก็กลายเป็น ความรับผิดชอบหรือความรับผิดชอบของผู้บริหารโรงเรียนดังกล่าวมีขอบข่ายครอบคลุมงานต่อไปนี้คือ ความรับผิดชอบในการดำเนินการจัดการศึกษาในโรงเรียนให้ได้ผลตามจุดมุ่งหมายของการศึกษาและนโยบายของรัฐ ความรับผิดชอบต่อการให้บริการทางการศึกษาแก่ผู้เกี่ยวข้องทั้งที่อยู่ในระบบโรงเรียน นอกโรงเรียนและการศึกษาตามอัธยาศัย ความรับผิดชอบต่อการตรวจสอบของหน่วยงานเหนือกว่าระดับโรงเรียน เนื่องจากการตรวจสอบเป็นมาตรการอย่างหนึ่งสำหรับการควบคุมคุณภาพหน่วยงาน ดังนั้น ผู้บริหารโรงเรียนจะต้องเตรียมความพร้อมเพื่อรับการตรวจสอบได้ตลอดเวลา

2) เป็นตัวแทนหรือสัญลักษณ์ของโรงเรียน (Symbolic function) ในการติดต่อกับหน่วยงานหรือสังคมภายนอกและเป็นผู้รักษาภาพลักษณ์ที่ดีของโรงเรียน 3) เป็นผู้นำหรือให้คำปรึกษาแนะนำแก่ ผู้ใต้บังคับบัญชา (Advisory function) เพื่อกระตุ้น ส่งเสริมหรือสนับสนุนให้ครูหรือบุคลากรปฏิบัติงานตามหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายให้มีประสิทธิภาพและบังเกิดประสิทธิผลสูงสุด 4) เป็นผู้ริเริ่มงานใหม่หรือปรับปรุงงานของโรงเรียนให้ดีขึ้น (Initiative function) ในการริเริ่มงานใหม่นั้น ผู้บริหารควรมีการพิจารณาอย่างรอบคอบก่อนตัดสินใจ และพยายามหลีกเลี่ยง การทำงานหรือการตัดสินใจแบบลองผิดลองถูก เพราะอาจสร้างความเสียหายอันไม่อาจแก้ไขได้ 5) เป็นผู้ตัดสินใจ

ในระดับสูงของโรงเรียน (Decision-making function) การตัดสินใจเป็นหน้าที่ความรับผิดชอบของผู้บริหารโดยตรง ก่อนที่จะตัดสินใจเรื่องใดเรื่องหนึ่ง ผู้บริหารจะต้องพิจารณาให้รอบคอบถี่ถ้วน โดยการนำข้อมูลที่มีทั้งหมดมาใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุดและควรดำเนินการตามขั้นตอนการตัดสินใจ คือ ระบุปัญหาที่จะต้องตัดสินใจให้ชัดเจนหาทางแก้ปัญหาลหลาย ๆ ทางที่อาจเป็นไปได้ พิจารณาทางเลือกต่าง ๆ ว่าจะนำไปสู่ผลดีผลเสียอย่างไร ทางเลือกใดเป็นสิ่งที่ดีและเหมาะสมมากที่สุดภายใต้สถานการณ์นั้น และเลือกทางเลือกที่ดีที่สุด โดยอาจขอให้ผู้เกี่ยวข้อง มีส่วนร่วม ในการพิจารณาเลือกทางเลือกที่ดีที่สุดบทบาทของผู้บริหารในฐานะผู้นำองค์การ

จากที่กล่าวมาข้างต้น สรุปได้ว่า ผู้บริหารสถานศึกษา หมายถึง ผู้อำนวยการสถานศึกษาที่มีคุณลักษณะ ด้านวิชาชีพ และคุณลักษณะส่วนบุคคล ซึ่งมีความสามารถในการบริหารจัดการ การปฏิบัติงาน ให้บรรลุเป้าหมายตามนโยบายที่ได้รับมอบหมายหรือตามแผนปฏิบัติการที่ได้วางไว้

บทบาทหน้าที่ของผู้บริหารสถานศึกษา

พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา (2547) มาตรา 27 กล่าวว่า ให้ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นผู้บังคับบัญชาของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาในสถานศึกษา และมีอำนาจและหน้าที่ ดังต่อไปนี้

1. ควบคุม ดูแลให้การบริหารงานบุคคลในสถานศึกษาสอดคล้องกับนโยบายกฎ ระเบียบ ข้อบังคับ หลักเกณฑ์และวิธีการตามที่ ก.ค.ศ. และ อ.ก.ค.ศ. เขตพื้นที่การศึกษากำหนด
2. พิจารณาเสนอความดีความชอบของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาในสถานศึกษา
3. ส่งเสริม สนับสนุนข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาในสถานศึกษาให้มีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง
4. จัดทำมาตรฐาน ภาระงานสำหรับข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาในสถานศึกษา
5. ประเมินผลการปฏิบัติงานตามมาตรฐานของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาเพื่อเสนอ อ.ก.ค.ศ. เขตพื้นที่การศึกษา
6. ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัตินี้ กฎหมายอื่นหรือตามที่ อ.ก.ค.ศ. เขตพื้นที่การศึกษาหรือคณะกรรมการสถานศึกษามอบหมาย

กฤษฎะ คำสุวรรณ (2550, หน้า 119-120) ให้ความหมายเกี่ยวกับบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ดังนี้

1. บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาด้านการกำหนดนโยบาย และแนวทางการปฏิบัติ จากการสนทนากลุ่มพบว่า การนำนโยบายสู่การปฏิบัติยังขาดความชัดเจนในด้านการสื่อสารเป็นเหตุให้ผู้ปฏิบัติเกิดความสับสนและขาดความเข้าใจ สถานศึกษาต้องการให้ผู้ปฏิบัติงานใช้รูปแบบที่หลากหลาย จึงเป็นเหตุให้การปฏิบัติไม่เป็นไปในแนวทางเดียวกันในบางกรณี จึงทำให้ผลในทางปฏิบัติด้านกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนยังไม่เป็นที่น่าพอใจ ดังนั้น เพื่อให้เกิดการพัฒนา ผู้บริหารส่วนใหญ่จึงเห็นสมควรให้ดำเนินการในเรื่องของนโยบายและแนวทางการปฏิบัติ โดยให้มีการกำหนดบทบาทหน้าที่ของผู้ที่เกี่ยวข้องในการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน และผู้ปฏิบัติให้ชัดเจน นอกจากนี้ยังต้องเปิดโอกาสให้ คณะกรรมการสถานศึกษาและครูผู้สอนมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายและแนวทางปฏิบัติในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนมากยิ่งขึ้น

2. บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาด้านการนิเทศและติดตาม พบว่า จุดบกพร่องที่ทำให้การบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนไม่ประสบความสำเร็จเท่าที่ควร คือ ครูผู้สอนกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนส่วนใหญ่ ขาดความเข้าใจในจุดประสงค์ของกิจกรรม และวิธีดำเนินงาน ซึ่งกลุ่มผู้บริหารส่วนใหญ่เห็นว่า จุดบกพร่องที่เกิดขึ้น เนื่องจากการนิเทศ หรือให้ความรู้แก่ครู ทำได้น้อยมาก ผนวกกับการติดตามการดำเนินกิจกรรมของฝ่ายบริหารหรือหัวหน้างานผู้รับผิดชอบไม่มีความต่อเนื่อง การสรุปผลก็มีเพียงภาคเรียนละ 1 ครั้งเท่านั้น นอกจากนี้ผู้บริหารส่วนหนึ่ง เห็นว่า การนิเทศและติดตาม ขาดการนำผลการนิเทศมาสรุปหาข้อบกพร่องและปัญหาในการดำเนินการจัดกิจกรรมระหว่างเรียน

3. บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาด้านส่งเสริมสนับสนุน จากผลการสนทนากลุ่มพบว่าผู้บริหารเห็นว่าควร เปิดโอกาสให้ครูผู้สอนได้แสดงความคิดเห็น และให้ข้อเสนอแนะในการจัดกิจกรรมก่อนเปิดการเรียนการสอนโดยกลุ่มบริหารได้เสนอแนะแนวทางในการส่งเสริมสนับสนุนดังนี้

3.1 ควรจัดให้มีการสัมมนาภายในกลุ่มช่วงชั้นก่อนเปิดการเรียนการสอน และสนับสนุนส่งเสริมให้บุคลากรได้มีโอกาสแสดงความสามารถ ในด้านกิจกรรมที่ถนัดและมีความสามารถ

3.2 จัดสรรงบประมาณสำหรับการส่งเสริมบุคลากรไปศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมทั้งภายในและภายนอกโรงเรียนและเปิดโอกาสให้ถ่ายทอดความรู้ที่ได้รับมาแก่ผู้ร่วมงาน

3.3 จัดให้มีการแสดงนิทรรศการผลงานที่ได้ดำเนินการตลอดปี การศึกษาทุกกิจกรรมในรูปแบบต่าง ๆ และประกาศยกย่องชมเชยผู้มีผลงานดีเด่น เพื่อเป็นขวัญ และกำลังใจซึ่งเป็นการเสริมแรง และส่งเสริมให้มีการพัฒนากิจกรรมอย่างจริงจัง

4. บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาด้านการประเมินและรายงาน พบว่า ผู้บริหารมีความคิดเห็นว่าการประเมินและรายงานควรกำหนดกรอบระยะเวลา วิธีการผู้รับผิดชอบ และเครื่องมือในการเก็บข้อมูลเพื่อการวัดประเมินผลให้ชัดเจน และได้ให้ข้อเสนอแนะในการดำเนินการด้านการประเมินไว้ดังนี้

4.1 ควรสร้างเครื่องมือสำหรับการวัดและประเมินผลในทุกกิจกรรม โดยเน้นให้ครอบคลุมด้านคุณภาพผู้เรียน การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ และการบริหารจัดการ

4.2 ควรให้มีการเก็บข้อมูลปลายปีการศึกษา การวิเคราะห์ข้อมูล จัดทำรายงานผลเพื่อเป็นแนวทางในการแก้ไขปรับปรุงแผนการจัดการเรียนรู้

4.3 ควรมีการประเมินผลระหว่างดำเนินกิจกรรมการเรียนการสอน กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน พร้อมกับการนิเทศติดตาม เพื่อแก้ปัญหาและปรับปรุงการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

จากที่กล่าวมาข้างต้น สามารถสรุปได้ว่า ผู้บริหารโรงเรียนมีบทบาทสำคัญในการจัดการโรงเรียน ให้เป็นไปตามกฎหมายกำหนดเท่านั้น แต่จะมีบทบาทสำคัญในการเสริมสร้างชุมชนให้เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้อีกด้วย ซึ่งบทบาทดังกล่าวจะทำให้โรงเรียนต้องมีความใกล้ชิด และสัมพันธ์กับชุมชนมากขึ้น สามารถแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ ได้ ผู้บริหารโรงเรียนจึงเป็นผู้ที่มีบทบาทและหน้าที่สำคัญอย่างยิ่งในการปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ ด้วยการคิดการตัดสินใจ การร่วมมือประสานงานกับบุคคลทั้งภายในองค์กรของตนเอง และภายนอกองค์กร และบริการผู้ที่มาติดต่อขอรับบริการขอความสนับสนุนจากองค์กรของเรา อย่างมีศาสตร์และศิลป์ เพื่อให้การดำเนินงาน กิจกรรมต่าง ๆ ที่ตั้งไว้บรรลุวัตถุประสงค์

มาตรฐานวิชาชีพของผู้บริหารสถานศึกษา

มาตรฐานวิชาชีพของผู้บริหารโรงเรียนผู้บริหารที่มีความเป็นผู้นำหรือมีภาวะผู้นำสูงย่อมสามารถทำในสิ่งที่ตนรับผิดชอบให้ลุล่วงได้ด้วยดีสามารถทำให้กลุ่มประสบความสำเร็จตามจุดมุ่งหมาย ทำให้องค์กรคงอยู่ต่อไป ซึ่งได้มีข้อบ่งชี้ว่าด้วยมาตรฐานวิชาชีพ ดังนี้

1. ข้อบ่งชี้ครุสภาว่าด้วยมาตรฐานวิชาชีพ (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2562 ข้อบ่งชี้ครุสภาว่าด้วยมาตรฐานวิชาชีพ (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2562 โดยที่เป็นการสมควรแก้ไขเพิ่มเติมข้อบ่งชี้ครุสภา ว่าด้วยมาตรฐานวิชาชีพ พ.ศ. 2556 ในส่วนของวิชาชีพครูเพื่อให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงและทิศทางการศึกษาของชาติอาศัยอำนาจตามความใน มาตรา 9 (1) และ (11) (ฉ) และมาตรา 49 แห่งพระราชบัญญัติสภาครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. 2546 ประกอบกับมติคณะกรรมการครุสภา ในการประชุมครั้งที่ 13/2562 เมื่อวันที่ 17 ธันวาคม 2561 ครุสภาโดยได้รับความเห็นชอบจากรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ จึงออกข้อบ่งชี้ครุสภา ว่าด้วยมาตรฐานวิชาชีพไว้ ดังต่อไปนี้

ข้อ 1 ข้อบังคับนี้เรียกว่า "ข้อบังคับคุรุสภา ว่าด้วยมาตรฐานวิชาชีพ (ฉบับที่ 4 พ.ศ. 2562)

ข้อ 2 ข้อบังคับนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษา เป็นต้นไป

ข้อ 3 ให้ยกเลิกความในบทนิยามคำว่า "มาตรฐานความรู้และประสบการณ์วิชาชีพ

มาตรฐานการปฏิบัติงานและมาตรฐานการปฏิบัติตนในข้อ 4 แห่งข้อบังคับคุรุสภา ว่าด้วย มาตรฐานวิชาชีพ พ.ศ. 2556 และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

มาตรฐานความรู้และประสบการณ์วิชาชีพ หมายความว่า ข้อกำหนดเกี่ยวกับความรู้และประสบการณ์ในการจัดการเรียนรู้ หรือการจัดการศึกษา ซึ่งผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษารวมทั้งผู้ต้องการประกอบวิชาชีพทางการศึกษา ต้องมีเพียงพอที่สามารถนำไปใช้ในการประกอบวิชาชีพได้

มาตรฐานการปฏิบัติงาน หมายความว่า ข้อกำหนดเกี่ยวกับคุณลักษณะหรือการแสดงพฤติกรรมกรรมการปฏิบัติงานและการพัฒนางาน ซึ่งผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษา รวมทั้งผู้ต้องการประกอบวิชาชีพทางการศึกษา ต้องปฏิบัติตาม เพื่อให้เกิดผลตามวัตถุประสงค์ และเป้าหมายการเรียนรู้หรือการจัดการศึกษา รวมทั้งต้องฝึกฝนพัฒนาตนเองให้มีทักษะ หรือความชำนาญสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง

มาตรฐานการปฏิบัติตน หมายความว่า จรรยาบรรณของวิชาชีพที่กำหนดขึ้นเป็นแบบแผนในการประพฤติปฏิบัติตน ซึ่งผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษา รวมทั้งผู้ต้องการประกอบวิชาชีพทางการศึกษาต้องยึดถือปฏิบัติตาม เพื่อรักษาและส่งเสริมเกียรติคุณชื่อเสียง และฐานะของผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษาให้เป็นที่เชื่อถือศรัทธาแก่ผู้รับบริการและสังคม อันจะนำมาซึ่งเกียรติ และศักดิ์ศรีแห่งวิชาชีพ

ข้อ 4 ให้ยกเลิกความในข้อ 6 แห่งข้อบังคับคุรุสภา ว่าด้วยมาตรฐานวิชาชีพ พ.ศ. 2556 และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

ข้อ 6 ผู้ประกอบวิชาชีพครู ต้องมีคุณวุฒิไม่ต่ำกว่าปริญญาตรีทางการศึกษาหรือเทียบเท่า หรือมีคุณวุฒิอื่นที่คุรุสภารับรอง โดยมีมาตรฐานความรู้และประสบการณ์วิชาชีพดังต่อไปนี้

(ก) มาตรฐานความรู้ ต้องมีความรอบรู้และเข้าใจในเรื่อง ดังต่อไปนี้

1. การเปลี่ยนแปลงบริบทของโลก สังคม และแนวคิดของปรัชญา
เศรษฐกิจพอเพียง
2. จิตวิทยาพัฒนาการ จิตวิทยาการศึกษา และจิตวิทยาให้
คำปรึกษาในการวิเคราะห์และพัฒนาผู้เรียนตามศักยภาพ
3. เนื้อหาวิชาที่สอน หลักสูตร ศาสตร์การสอน และเทคโนโลยี
ดิจิทัลในการจัดการเรียนรู้
4. การวัด ประเมินผลการเรียนรู้ และการวิจัยเพื่อแก้ปัญหาและ
พัฒนาผู้เรียน
5. การใช้ภาษาไทย ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร และการใช้
เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อการศึกษา
6. การออกแบบและการดำเนินการเกี่ยวกับงานประกันคุณภาพ
การศึกษา

(ข) มาตรฐานประสบการณ์วิชาชีพ ผ่านการปฏิบัติการสอนใน
สถานศึกษาตามหลักสูตรปริญญาทางการศึกษาเป็นเวลาไม่น้อยกว่าหนึ่งปี และผ่านเกณฑ์
การประเมินปฏิบัติ การสอนตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการคุรุสภา
กำหนด ดังต่อไปนี้

1. การฝึกปฏิบัติวิชาชีพระหว่างเรียน
2. การปฏิบัติการสอนในสถานศึกษาในสาขาวิชาเฉพาะ

ข้อ 5 ให้ยกเลิกความในข้อ 10 แห่งข้อบังคับคุรุสภา ว่าด้วยมาตรฐาน
วิชาชีพ พ.ศ. 2556 และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

ข้อ 10 รายละเอียดของมาตรฐานความรู้และประสบการณ์วิชาชีพให้
เป็นไปตามที่คณะกรรมการคุรุสภากำหนด"

ข้อ 6 ให้ยกเลิกความในข้อ 11 แห่งข้อบังคับคุรุสภา ว่าด้วยมาตรฐาน
วิชาชีพ พ.ศ. 2556 และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

ข้อ 11 ผู้ประกอบวิชาชีพครู ต้องมีมาตรฐานการปฏิบัติงาน ดังนี้

(ก) การปฏิบัติหน้าที่ครู

1. มุ่งมั่นพัฒนาผู้เรียน ด้วยจิตวิญญาณความเป็นครู
2. ประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดี มีคุณธรรม จริยธรรม และมี

ความเป็นพลเมืองที่เข้มแข็ง

3. ส่งเสริมการเรียนรู้ เอาใจใส่ และยอมรับความแตกต่างของ
ผู้เรียนแต่ละบุคคล

4. สร้างแรงบันดาลใจผู้เรียนให้เป็นผู้ใฝ่เรียนรู้ และผู้สร้าง
นวัตกรรม

5. พัฒนาตนเองให้มีความรอบรู้ ทันสมัย และทันต่อการ
เปลี่ยนแปลง

(ข) การจัดการเรียนรู้

1. พัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา การจัดการเรียนรู้ สื่อ การวัดและ
ประเมินผลการเรียนรู้

2. บูรณาการความรู้และศาสตร์การสอนในการวางแผนและ
จัดการเรียนรู้ที่สามารถพัฒนาผู้เรียนให้มีปัญญา รู้คิด และมีความเป็นนวัตกร

3. ดูแล ช่วยเหลือ และพัฒนาผู้เรียนเป็นรายบุคคลตามศักยภาพ
สามารถรายงานผลการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนได้อย่างเป็นระบบ

4. จัดกิจกรรมและสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ให้ผู้เรียนมีความสุข
ในการเรียน

5. วิจัย สร้างนวัตกรรม และประยุกต์ใช้เทคโนโลยีดิจิทัลให้เกิด
ประโยชน์ต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน

6. ปฏิบัติงานร่วมกับผู้อื่นอย่างสร้างสรรค์และมีส่วนร่วมใน
กิจกรรมการพัฒนาวิชาชีพ

(ค) ความสัมพันธ์กับผู้ปกครองและชุมชน

1. ร่วมมือกับผู้ปกครองในการพัฒนาและแก้ปัญหาผู้เรียนให้มี
คุณลักษณะที่พึงประสงค์

2. สร้างเครือข่ายความร่วมมือกับผู้ปกครองและชุมชน
เพื่อสนับสนุนการเรียนรู้ที่มีคุณภาพของผู้เรียน

3. ศึกษา เข้าถึงบริบทของชุมชน และสามารถอยู่ร่วมกันบน
พื้นฐานความแตกต่างทางวัฒนธรรม

4. ส่งเสริม อนุรักษ์วัฒนธรรม และภูมิปัญญาท้องถิ่น

ข้อ 7 ข้อบังคับฉบับนี้ไม่กระทบสิทธิและหน้าที่ของผู้ได้รับและผู้ขอรับ
ใบอนุญาตประกอบ

วิชาชีพครูที่ใช้มาตรฐานวิชาชีพระยะที่ ๒ ตามข้อบังคับคุรุสภา ว่าด้วยมาตรฐานวิชาชีพ พ.ศ. ๒๕๕๖ และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๑ และ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๖๑

สรุปได้ว่า ข้อบังคับคุรุสภา ว่าด้วยมาตรฐานวิชาชีพ พ.ศ. ๒๕๖๒ เป็นข้อกำหนดเกี่ยวกับคุณลักษณะ และคุณภาพที่พึงประสงค์ในการประกอบวิชาชีพทางการศึกษา ซึ่งผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษาต้องประพฤติปฏิบัติตาม ประกอบด้วย มาตรฐานความรู้ และประสบการณ์วิชาชีพ มาตรฐานการปฏิบัติงานและมาตรฐานการปฏิบัติตน ซึ่งจะต้องเป็นผู้ที่มีความรู้และประสบการณ์ในการจัดการเรียนรู้ หรือ การจัดการศึกษา ผู้ต้องการประกอบวิชาชีพทางการศึกษาต้องมีเพียงพอที่สามารถนำไปใช้ในการประกอบวิชาชีพได้ โดยคุณลักษณะหรือการแสดงพฤติกรรม การปฏิบัติงานและการพัฒนางาน ซึ่งต้องปฏิบัติตามเพื่อให้เกิดผลตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายการเรียนรู้หรือการจัดการศึกษา รวมทั้งต้องฝึกฝนให้มีทักษะหรือความชำนาญสูงขึ้นไปอย่างต่อเนื่อง

๒. ข้อบังคับคุรุสภาว่าด้วยจรรยาบรรณของวิชาชีพ พ.ศ. ๒๕๕๖ ข้อบังคับคุรุสภาว่าด้วยจรรยาบรรณของวิชาชีพ พ.ศ. ๒๕๕๖ โดยที่เป็นการสมควรยกเลิกข้อบังคับคุรุสภา ว่าด้วยมาตรฐานวิชาชีพและจรรยาบรรณของวิชาชีพ พ.ศ. ๒๕๔๘ อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๙ วรรคหนึ่ง (๑) (๑) และมาตรา ๕๐ แห่งพระราชบัญญัติสภาครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๖ ประกอบกับมติคณะกรรมการคุรุสภา ในการประชุมครั้งที่ ๕/๒๕๕๖ วันที่ ๑๖ พฤษภาคม ๒๕๕๖ โดยความเห็นชอบของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการคณะกรรมการคุรุสภาจึงออกข้อบังคับคุรุสภา ว่าด้วยจรรยาบรรณของวิชาชีพ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ข้อบังคับนี้เรียกว่า "ข้อบังคับคุรุสภา ว่าด้วยจรรยาบรรณของวิชาชีพ พ.ศ. ๒๕๕๖"

ข้อ ๒ ข้อบังคับนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

ข้อ ๓ ให้ยกเลิกข้อบังคับคุรุสภา ว่าด้วยมาตรฐานวิชาชีพและจรรยาบรรณของวิชาชีพ พ.ศ.๒๕๔๘

ข้อบังคับคุรุสภาฉบับใดอ้างอิงข้อบังคับคุรุสภาฉบับที่ยกเลิกแล้วตามวรรคหนึ่ง รวมทั้งระเบียบหรือประกาศใดที่ออกภายใต้ข้อบังคับดังกล่าว ให้ถือว่าอ้างอิงข้อบังคับคุรุสภา ว่าด้วยมาตรฐานวิชาชีพพ.ศ. ๒๕๕๖ หรือข้อบังคับคุรุสภา ว่าด้วยจรรยาบรรณของวิชาชีพ พ.ศ. ๒๕๕๖ แล้วแต่กรณี

ข้อ 4 ในข้อบังคับนี้

วิชาชีพ หมายความว่า วิชาชีพทางการศึกษาที่ทำหน้าที่หลักทางด้านการเรียนการสอนและการส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียนด้วยวิธีการต่าง ๆ รวมทั้งการรับผิดชอบการบริหารสถานศึกษาในสถานศึกษาปฐมวัยขั้นพื้นฐาน และอุดมศึกษาที่ต่ำกว่าปริญญา ทั้งของรัฐและเอกชน และการบริหารการศึกษานอกสถานศึกษาในระดับเขตพื้นที่การศึกษา ตลอดจนการสนับสนุนการศึกษาให้บริการ หรือปฏิบัติงานเกี่ยวเนื่องกับการจัดกระบวนการเรียนการสอน การนิเทศ และการบริหารการศึกษาในหน่วยงานการศึกษาต่าง ๆ

ผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษา หมายความว่า ครู ผู้บริหารสถานศึกษา ผู้บริหารการศึกษาและบุคลากรทางการศึกษาอื่น ซึ่งได้รับใบอนุญาตเป็นผู้ประกอบวิชาชีพตามพระราชบัญญัติสภาครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. 2546

ครู หมายความว่า บุคคลซึ่งประกอบวิชาชีพหลักทางด้านการเรียนการสอนและการส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียนด้วยวิธีการต่าง ๆ ในสถานศึกษาปฐมวัยขั้นพื้นฐาน และอุดมศึกษาที่ต่ำกว่าปริญญา ทั้งของรัฐและเอกชน

ผู้บริหารสถานศึกษา หมายความว่า บุคคลซึ่งปฏิบัติงานในตำแหน่งผู้บริหารสถานศึกษาภายในเขตพื้นที่การศึกษา และสถานศึกษาอื่นที่จัดการศึกษาปฐมวัยขั้นพื้นฐาน และอุดมศึกษาที่ต่ำกว่าปริญญา ทั้งของรัฐและเอกชน

ผู้บริหารการศึกษา หมายความว่า บุคคลซึ่งปฏิบัติงานในตำแหน่งผู้บริหารนอกสถานศึกษา ในระดับเขตพื้นที่การศึกษา

บุคลากรทางการศึกษาอื่น หมายความว่า บุคคลซึ่งทำหน้าที่สนับสนุนการศึกษา ให้บริการหรือปฏิบัติงานเกี่ยวเนื่องกับการจัดกระบวนการเรียนการสอน การนิเทศ และการบริหารการศึกษาในหน่วยงานการศึกษาต่าง ๆ ซึ่งหน่วยงานการศึกษา กำหนดตำแหน่งให้ต้องมีคุณวุฒิทางการศึกษา

จรรยาบรรณของวิชาชีพ หมายความว่า มาตรฐานการปฏิบัติตนที่กำหนดขึ้นเป็นแบบแผนในการประพฤติตน ซึ่งผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษาต้องปฏิบัติตาม เพื่อรักษาและส่งเสริมเกียรติคุณชื่อเสียงและฐานะของผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษาให้เป็นที่เชื่อถือศรัทธาแก่ผู้รับบริการและสังคม อันจะนำมาซึ่งเกียรติและศักดิ์ศรีแห่งวิชาชีพ

ข้อ 5 ให้ประธานกรรมการคุรุสภารักษากฎการตามข้อบังคับนี้ และให้มีอำนาจออกระเบียบประกาศ หรือคำสั่งเพื่อปฏิบัติตามข้อบังคับนี้ รวมทั้งให้มีอำนาจตีความและวินิจฉัยชี้ขาดปัญหาเกี่ยวกับการปฏิบัติตามที่กำหนดไว้ในข้อบังคับ

ข้อ 6 ผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษา ต้องประพฤติตนตามจรรยาบรรณของวิชาชีพและแบบแผนพฤติกรรมตามจรรยาบรรณของวิชาชีพ

หมวด 1 จรรยาบรรณต่อตนเอง

ข้อ 7 ผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษา ต้องมีวินัยในตนเอง พัฒนาตนเองด้านวิชาชีพบุคลิกภาพ และวิสัยทัศน์ ให้ทันต่อการพัฒนาทางวิทยาการ เศรษฐกิจ สังคม และการเมืองอยู่เสมอ

หมวด 2 จรรยาบรรณต่อวิชาชีพ

ข้อ 8 ผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษา ต้องรัก ศรัทธา ซื่อสัตย์สุจริต รับผิดชอบต่อวิชาชีพและเป็นสมาชิกที่ดีขององค์กรวิชาชีพ

หมวด 3 จรรยาบรรณต่อผู้รับบริการ

ข้อ 9 ผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษา ต้องรัก เมตตา เอาใจใส่ ช่วยเหลือ ส่งเสริมให้กำลังใจแก่ศิษย์ และผู้รับบริการ ตามบทบาทหน้าที่โดยเสมอหน้า

ข้อ 10 ผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษา ต้องส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้ ทักษะ และนิสัยที่ถูกต้องดีงามแก่ศิษย์ และผู้รับบริการ ตามบทบาทหน้าที่อย่างเต็มความสามารถ ด้วยความบริสุทธิ์ใจ

ข้อ 11 ผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษา ต้องประพฤติปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดี ทั้งทางกายวาจา และจิตใจ

ข้อ 12 ผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษา ต้องไม่กระทำตนเป็นปฏิปักษ์ต่อความเจริญทางกาย สติปัญญา จิตใจ อารมณ์ และสังคมของศิษย์ และผู้รับบริการ

ข้อ 13 ผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษา ต้องให้บริการด้วยความจริงใจและเสมอภาค โดยไม่เรียกรับหรือยอมรับผลประโยชน์จากการใช้ตำแหน่งหน้าที่โดยมิชอบ

หมวด 4 จรรยาบรรณต่อผู้ร่วมประกอบวิชาชีพ

ข้อ 14 ผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษา พึงช่วยเหลือเกื้อกูลซึ่งกันและกัน อย่างสร้างสรรค์โดยยึดมั่นในระบบคุณธรรม สร้างความสามัคคีในหมู่คณะ

หมวด 5 จรรยาบรรณต่อสังคม

ข้อ 15 ผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษา พึงประพฤติปฏิบัติตนเป็นผู้นำในการอนุรักษ์และพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม ศาสนา ศิลปวัฒนธรรม ภูมิปัญญา สิ่งแวดล้อม รักษาผลประโยชน์ของส่วนรวม และยึดมั่นในการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

สรุปได้ว่า ข้อบังคับคุรุสภา ว่าด้วยจรรยาบรรณของวิชาชีพ พ.ศ. 2556 เป็นสิ่งที่ผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษา จะต้องปฏิบัติตามที่กำหนดขึ้นเป็นแบบแผนในการประพฤติตน เพื่อรักษาและส่งเสริมเกียรติคุณชื่อเสียง และฐานะของผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษาให้เป็นที่เชื่อถือศรัทธาแก่ผู้รับบริการและสังคม อันจะนำมาซึ่งเกียรติและศักดิ์ศรีแห่งวิชาชีพ ผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษา ต้องประพฤติตนตามจรรยาบรรณของวิชาชีพและแบบแผนพฤติกรรมตามจรรยาบรรณของวิชาชีพ จรรยาบรรณต่อตนเอง จรรยาบรรณต่อวิชาชีพ จรรยาบรรณต่อผู้รับบริการ จรรยาบรรณต่อผู้ร่วมประกอบวิชาชีพ และจรรยาบรรณต่อสังคม

จากที่กล่าวมา สรุปได้ว่า ผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษา ต้องมีวินัยในตนเอง พัฒนาตนเองด้านวิชาชีพบุคลิกภาพ และวิสัยทัศน์ รับผิดชอบต่อวิชาชีพและเป็นสมาชิกที่ดีขององค์กรวิชาชีพ เมตตา เอาใจใส่ ช่วยเหลือ ส่งเสริมให้กำลังใจแก่ศิษย์ และผู้รับบริการ ตามบทบาทหน้าที่ ส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้ ทักษะ และนิสัยที่ถูกต้องดีงามแก่ศิษย์ และผู้รับบริการ ตามบทบาทหน้าที่ ประพฤติปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดี ทั้งทางกายวาจา และจิตใจ ไม่กระทำตนเป็นปฏิปักษ์ต่อความเจริญทางกายสติปัญญา จิตใจ อารมณ์ และสังคมของศิษย์ และผู้รับบริการ ต้องให้บริการด้วยความจริงใจและเสมอภาคโดยไม่เรียกรับหรือยอมรับผลประโยชน์ จากการใช้ตำแหน่งหน้าที่โดยมิชอบ พึงช่วยเหลือเกื้อกูล ซึ่งกันและกันอย่างสร้างสรรค์ โดยยึดมั่นในระบบคุณธรรม สร้างความสามัคคีในหมู่คณะ ประพฤติปฏิบัติตนเป็นผู้นำ ในการอนุรักษ์และพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม ศาสนา ศิลปวัฒนธรรม ภูมิปัญญา สิ่งแวดล้อม รักษาผลประโยชน์ของส่วนรวม และยึดมั่นในการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

แนวคิดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา

ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาดังนี้
 นันทาค สุโข (2559) ได้กล่าวถึง คุณลักษณะของผู้นำทางการศึกษานั้น
 เป็นลักษณะอย่างหนึ่งที่อยู่ในตัวผู้บริหารสถานศึกษา ซึ่งเป็นคุณสมบัติที่แสดงให้เห็นถึง
 ความคิด หรือลักษณะประจำทั้งด้านร่างกายและการแสดงออกของผู้บริหารสถานศึกษา
 ดังนั้นคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาในการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน ประกอบไปด้วย
 1) ด้านความเป็นผู้นำ 2) ด้านความสามารถในการบริหาร 3) ด้านคุณธรรมจริยธรรม
 4) ด้านการสื่อสาร 5) ด้านบุคลิกภาพ 6) ด้านการมีวิสัยทัศน์ 7) ด้านการทำงานเป็นทีม
 และ 8) ด้านการมุ่งผลสัมฤทธิ์

1. ด้านความเป็นผู้นำ ความสำคัญของผู้นำคือการนำองค์กรไปสู่
 เป้าหมายด้านที่วางไว้ ซึ่งผู้นำต้องมีความสามารถในการจูงใจผู้ร่วมงานและ มีวุฒิภาวะ
 ทางอารมณ์ในการสร้างมิตรภาพมีจิตใจกว้างเพราะองค์ประกอบดังกล่าวจะช่วยในการ
 สร้างความน่าเชื่อถือและความศรัทธาของผู้ร่วมงานให้เกิดความรู้สึกที่ดีต่อการทำงานและ
 องค์กรในด้านการศึกษาก็เช่นกัน ผู้นำองค์กรหรือผู้นำสถานศึกษาก็มีบทบาทสำคัญใน
 การบริหารการศึกษาและงานอื่น ๆ ตามภารกิจเนื่องจากในปัจจุบันการแข่งขันของ
 สถาบันการศึกษาสูงมากถ้าสถานศึกษาไม่มีความน่าเชื่อถือโอกาสที่ผู้ปกครองจะส่งบุตร
 หลานมาเล่าเรียนก็น้อยมาก นั่นคือสถานศึกษาขาดความเชื่อถือจากชุมชน ทำให้มีการ
 ยอมรับน้อยและส่งผลถึงเกียรติและชื่อเสียงของสถานศึกษา

2. ด้านความสามารถในการบริหารคุณลักษณะด้านความรู้
 ความสามารถในการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษาหรือผู้บริหารโรงเรียนเป็น
 คุณลักษณะสำคัญ ที่จะนำพาให้สถานศึกษาเจริญก้าวหน้า ผู้บริหารจำเป็นจะต้องมี
 ความสามารถในการใช้ความรู้ ความสามารถ ทักษะกระบวนการ และเทคนิควิธีการที่
 เหมาะสมในการบริหารงานให้บรรลุเป้าหมาย รวมทั้งมีความสามารถในการบริหารจัดการ
 เทคโนโลยี ความสามารถระดมความร่วมมือและความช่วยเหลือจากชุมชน มีความรู้
 เกี่ยวกับกฎหมาย ระเบียบแบบแผนในการปฏิบัติงานของสถานศึกษา และความสามารถ
 ในการนำนโยบายจากกระทรวงศึกษาธิการไปปฏิบัติได้เป็นอย่างดีเป็นรูปธรรม

3. ด้านคุณธรรม จริยธรรม การมีคุณธรรม จริยธรรมของผู้บริหาร
 สถานศึกษา เป็นพฤติกรรมที่ทำตามการยอมรับของบรรทัดฐานทางสังคมโดยทั่วไปที่
 เกี่ยวข้องกับการกระทำที่มีความสำคัญและมีอันตรายต่อสังคม ในขณะที่พฤติกรรมที่ไม่มี

จริยธรรมของบุคคล เป็นพฤติกรรมที่ไม่ได้ทำตามการยอมรับของบรรทัดฐานสังคม โดยทั่วไป ซึ่งในองค์การต่าง ๆ ได้มีการกระทำที่มีจริยธรรมและ ไม่มีจริยธรรมที่กระทำโดยผู้นำและบุคลากรในองค์การ โดยผู้บริหารสถานศึกษาต้องตระหนักถึงประโยชน์ของส่วนรวม ผู้นำไม่ควรปฏิบัติตนหรือแสดงพฤติกรรม ที่ไม่ก่อให้เกิดประโยชน์ หรือไม่ก่อให้เกิดผลดีแก่สังคม ชุมชนและองค์การที่ตนเองอาศัยอยู่

4. ด้านการสื่อสาร ผู้บริหารคุณภาพจะต้องสามารถสื่อสารกับบุคลากร ทั้งภายในและภายนอกองค์การได้อย่างมีประสิทธิภาพ การทำงานต้องอาศัยหลักการ ประชาสัมพันธ์เพื่อให้เกิดความเข้าใจ นอกจากนี้จะช่วยสร้างทัศนคติที่ดีต่อการทำงานและหน่วยงาน เพื่อให้ทุกคนยอมรับศรัทธาในหน่วยงาน และพร้อมที่จะทำงานด้วยความสุข และปราศจากความกลัว การสื่อสารที่ดีที่สุด คือ การพูดคุยกะเบาปากต่อปากเพื่อให้เห็นถึงบุคลิกภาพ ความรู้สึกที่จริงใจต่อกัน ผู้นำจึงจะต้องมีบุคลิกภาพที่ดีการพูดจาที่นำ เชื่อถือ มีวาทศิลป์สามารถพูดจูงใจได้ในขณะเดียวกัน ควรมีลักษณะอ่อนน้อม อ่อนโยน แต่ไม่อ่อนแอ ซึ่งเป็นบุคลิกภาพที่ดีต่อการบริหารจัดการ และเนื่องจากภาษาอังกฤษเป็นภาษา สำคัญที่ใช้ในการติดต่อสื่อสาร ผู้บริหารจึงจำเป็นต้องมีความพร้อมฝึกฝนพัฒนาตนเองให้เกิดความรู้ความชำนาญนำทักษะภาษาอังกฤษไปใช้ในการสื่อสารได้อย่างมีประสิทธิภาพ

5. ด้านบุคลิกภาพ พฤติกรรมการแสดงออกทางด้านบุคลิกภาพที่ดีของผู้บริหารสถานศึกษามีส่วนหนึ่งของคุณลักษณะที่ดี ส่งผลต่อลักษณะนิสัยประจำตัวที่นำ เลื่อมใส เคารพ ศรัทธาและดูดี ซึ่งผู้บริหารสถานศึกษาควรมีบุคลิกภาพที่ดีทั้งทางร่างกาย วาจา เช่น มีสมรรถภาพทางร่างกาย ลักษณะท่าทางท่วงที การแต่งกายที่ดีและเหมาะสม รู้จักวางตนให้เหมาะสมกับกาลเทศะ มีความกระตือรือร้นในการทำกิจกรรมต่าง ๆ มีความเป็นประชาธิปไตย มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี สามารถบริหารงานหรือทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ดี ส่วนทางวาจาต้องเป็นผู้มีกิริยาวาจาไพเราะ สามารถควบคุมอารมณ์ได้ดี มีความคงเส้น คงวา เพื่อที่จะได้เป็นผู้นำพาบุคลากรในหน่วยงานร่วมกันไปสู่เป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

6. ด้านการมีวิสัยทัศน์ การเป็นผู้นำที่ดีจึงจะต้องเป็นผู้นำที่มีวิสัยทัศน์สูง และสามารถถ่ายทอดวิสัยทัศน์ให้เป็นความจริงได้ในที่สุด ในการสร้างวิสัยทัศน์นั้น ผู้นำ ต้องมีความสามารถที่จะคาดเดาเหตุการณ์ล่วงหน้าโดยอาศัยการวิเคราะห์สถานการณ์ต่าง ๆ นอกจากนี้ผู้นำต้องใช้สัญชาตญาณบวกกับสามัญสำนึก อารมณ์ ความคิด

ประสบการณ์ และความหวังของตนเอง รวมทั้งต้องมองการณ์ไกลสามารถวางแผนระยะยาว สามารถแก้ปัญหาได้อย่างชาญฉลาด เปลี่ยนวิกฤติสู่โอกาสได้อย่างเหมาะสมและที่สำคัญสามารถวางแผนกลยุทธ์เพื่อปรับปรุงองค์การให้เจริญก้าวหน้าและอยู่รอดปลอดภัย สามารถต้านทานต่อวิกฤติการณ์ที่มากระทบได้อย่างมั่นคง

7. ด้านการทำงานเป็นทีม คุณลักษณะที่ดีของผู้บริหารสถานศึกษาในด้านการทำงานเป็นทีม เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลนั้น จะต้องตระหนักว่าบุคลากรนั้นมีความสามารถ ความถนัดและความเชี่ยวชาญคนละด้านที่แตกต่างกัน ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษาจึงจำเป็นต้องแบ่งภาระหน้าที่ กระจายความรับผิดชอบให้เหมาะสมกับบุคลากรในสถานศึกษาได้แสดงศักยภาพตามความรู้ความสามารถของตน ผู้บริหารควรกำหนดจุดมุ่งหมายที่ชัดเจนและให้บุคลากรได้มีส่วนร่วมประสานความร่วมมือร่วมใจ ท่วมเท้านความคิดและสติปัญญาในการทำงาน ยอมรับความคิดเห็นร่วมกันเป็นกลุ่มหรือเป็นทีมได้ เพื่อให้การทำงานนั้นบรรลุวัตถุประสงค์สำเร็จร่วมกัน

8. ด้านการมุ่งผลสัมฤทธิ์ พฤติกรรมการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาที่ดีในด้านการบริหารมุ่งผลสัมฤทธิ์ จึงจำเป็นต้องใช้ความสามารถของผู้บริหารในการนำเอาทรัพยากรที่มีอยู่ทั้งบุคลากร วัสดุ งบประมาณมาจัดการเพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลง โดยมีกระบวนการวัดประเมินผลเป็นตัวชี้วัดผลการดำเนินงานโดยมุ่งเน้นความประหยัด ความมีประสิทธิภาพ และความมีประสิทธิผล จากการการบริหารมุ่งผลสัมฤทธิ์จะเห็นได้ว่าผู้บริหารมีความสำคัญอย่างยิ่งในการที่จะสื่อสารถึงวัตถุประสงค์สำคัญของหน่วยงานที่จะมุ่งไปว่าต้องการให้บรรลุอะไรบ้างเพื่อให้ทุกคนมุ่งไปสู่จุดดังกล่าว ภาวะผู้นำที่เข้มแข็งมีความจำเป็นในการทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงขนาดใหญ่ในด้านของค่านิยม ทศนคติ และพฤติกรรมองค์กรเพื่อสร้างให้เกิดวัฒนธรรมใหม่

ชุตินา ศิริไพรวรรณ (2561) กล่าวว่า คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารประกอบด้วยปัจจัยมี 5 ด้าน ได้แก่ 1) คุณลักษณะด้านความรู้ความสามารถทางการบริหาร 2) คุณลักษณะด้านคุณธรรมจริยธรรม 3) คุณลักษณะด้านบุคลิกภาพ 4) คุณลักษณะด้านภาวะผู้นำ และ 5) คุณลักษณะด้านมนุษยสัมพันธ์ ดังนั้นผู้วิจัยจึงมุ่งศึกษาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารทั้ง 5 ด้าน ซึ่งผู้บริหารสถานศึกษาที่มีความรู้ความสามารถ มีคุณธรรมจริยธรรม มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี มีภาวะความเป็นผู้นำซึ่งเป็นคุณสมบัติที่ผู้บริหารทุกคนพึงมี เพื่อการบริหารโรงเรียนที่มีประสิทธิภาพ และเกิดประสิทธิผล ในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้แก่ประเทศชาติสืบไป โดย ชุตินา ศิริไพรวรรณ (2561) ได้สรุปไว้ว่า

คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารได้ดังต่อไปนี้

1. คุณลักษณะด้านความรู้ ความสามารถในการบริหาร คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาด้านนี้ควรประกอบด้วย การมีภูมิรู้ด้วยการมีความคิดมุ่งพัฒนาให้ก้าวหน้า เป็นตัวอย่างที่ดีในการทำงานต้องรอบรู้ในทุกเรื่อง รอบรู้เรื่องใหม่ๆ ทันต่อเหตุการณ์ หมั่นศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมอยู่เสมอ ต้องรู้เรื่องการบริหารงานโรงเรียนครบทุกด้าน ส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารในองค์กร การมอบงานโดยพิจารณาจากคุณลักษณะของบุคคลที่เกี่ยวข้องกับงานได้ถูกต้อง สามารถเจรจาต่อรองเพื่อให้ได้ประโยชน์สูงสุดมาให้กับผู้ใต้บังคับบัญชาหรือเพื่อนร่วมงานได้

2. คุณลักษณะด้านคุณธรรม และจริยธรรม คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านนี้ควรประกอบด้วย การมีภูมิธรรม ด้วยการเป็นผู้มีวัฒนธรรม อยู่ในศีลธรรมอันดีงาม ต้องเป็นผู้ปฏิบัติตามหลักศาสนา มีความซื่อสัตย์วางตัวเป็นกลาง ปฏิบัติงานโดยยึดระเบียบวินัย มีกฎเกณฑ์ ทำงานอยู่ในสุจริตไม่โกงกิน ไม่ทุจริตในหน้าที่ เป็นผู้ยึดหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง มีความสมถะ ประหยัด พอเพียง มีความขยันและอดทน มีเมตตาริฉัตรและความจริงใจ มีความยุติธรรม มีเหตุผล และไม่นอกลู่ นอกทาง

3. คุณลักษณะด้านบุคลิกภาพ คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านนี้ควรประกอบด้วย การมีภูมิฐาน ด้วยการมีบุคลิกภาพที่ดี แต่งตัวดี เรียบร้อยถูกต้องตามกาลเทศะ สะอาดสะอาดเหมาะสม ต้องสง่างาม ยิ้มแย้ม แจ่มใส มีอัธยาศัยที่ดี ใจกว้าง อารมณ์ดีถึงแม้อยู่ในภาวะคับขัน มีเมตตาริฉัตรและความจริงใจให้เกียรติผู้ร่วมงานรู้ถ่อมตน ไม่โอ้อวด สุขุมรอบคอบใจเย็น ให้เกียรติผู้ใต้บังคับบัญชา เปิดโอกาสให้ลูกน้องแสดงความคิดเห็นได้

4. คุณลักษณะด้านภาวะผู้นำ คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านนี้ควรประกอบด้วย การเป็นผู้ที่กล้าตัดสินใจ ไม่ทอดทิ้งงานที่ได้รับมาจากส่วนบน ไม่ควรปิดการงาน ควรเป็นผู้ลดภาระงานของครูในสิ่งที่สมควร สามารถกระตุ้นผู้ใต้บังคับบัญชาให้มีการใฝ่รู้ใฝ่เรียนสามารถ กล้าเผชิญหน้ากับปัญหาสามารถปกป้องผู้ใต้บังคับบัญชาและเป็นภูมิคุ้มกันให้คนใกล้ตัวได้ เป็นที่ปรึกษาของผู้ใต้บังคับบัญชาได้ดีและผู้ใต้บังคับบัญชาไว้ใจเมื่อเข้ารับการศึกษา มีความสามารถในการทำงานเป็นทีม ให้ความสนใจต่อภาพ สวัสดิการ ความเป็นอยู่ของผู้ใต้บังคับบัญชา สามารถเจรจาต่อรองเพื่อให้ได้ประโยชน์สูงสุดมาให้กับผู้ใต้บังคับบัญชาหรือเพื่อนร่วมงาน

ได้และเป็นที่พึงแก่ผู้ได้บังคับบัญชาได้

5. คุณลักษณะด้านมนุษยสัมพันธ์ คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านนี้ควรประกอบด้วย การเข้าถึงชุมชนด้วยการพูดคุยพบปะได้กับคนทุกระดับทุกกลุ่มในชุมชน ต้องเข้าหาชุมชน ประสานชุมชน เป็นที่ยอมรับของชุมชน ต้องเป็นที่นับถือของบุคคลในชุมชนและผู้นำทางศาสนา ต้องเข้าใจในภาษาถิ่น ประเพณี วัฒนธรรม ความเชื่อ วิถีชีวิตความเป็นอยู่ในชุมชน และท้องถิ่น สามารถเข้าร่วมกิจกรรมทางสังคมในโอกาสต่าง ๆ ได้ตามความเหมาะสม

สรุปได้ว่า คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา เป็นเครื่องหมายที่ชี้ให้เห็นถึงความดี หรือลักษณะประจำตัวบางประการทั้งด้านร่างกายและจิตใจ ที่จะส่งเสริมในด้านคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษา

คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา

ผู้บริหารโรงเรียน ถือว่าเป็นบุคคลที่สำคัญและมีบทบาทต่อสถานศึกษาเป็นอย่างยิ่ง การจัดการองค์การแม้จะไม่ถูกต้องเรียบร้อยอยู่บ้างก็อาจได้รับผลงานสูงได้ หากผู้บริหารมีคุณลักษณะที่ดีแต่ถ้าคุณลักษณะของผู้บริหารไม่เหมาะสมแม้องค์การจะถูกต้องและดีเพียงใด ผลงานที่เกิดขึ้นในหน่วยงานนั้น ๆ ย่อมจะสมบูรณ์ได้ยาก นักวิชาการหลายท่านได้กล่าวถึงคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียนไว้อย่างหลากหลาย ซึ่งผู้วิจัยได้อาศัยแนวความคิดนักวิชาการหลายท่านมาสังเคราะห์เป็นแนวคิดของการวิจัยคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของบริหารโรงเรียน ดังนี้

1. ด้านคุณธรรม และจริยธรรม

จินดา พุ่มสกุล (2555, หน้า 56) อธิบายว่า คุณธรรมของผู้บริหาร คือ คุณสมบัติที่แสดงถึงความ ดีงามและความถูกต้องที่มี อยู่ภายในจิตใจของผู้บริหารซึ่งทำให้ผู้บริหารปฏิบัติหน้าที่ของตนได้ถูกต้องเหมาะสมและเป็นที่ยอมรับของสังคมทั่วไป ส่วนจริยธรรม หมายถึง ความประพฤติดีประพฤดีชอบทั้งต่อตนเอง ผู้อื่น และสังคมอันจะก่อให้เกิดการอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข

ชุตินา ศิริไพรวรรณ (2561, หน้า 37) อธิบายว่า คุณลักษณะด้านคุณธรรม และจริยธรรมคุณลักษณะที่พึงประสงค์ด้านนี้ประกอบด้วย การมี ภูมิธรรม ด้วยการเป็นผู้มี วัฒนธรรมอยู่ในศีลธรรมอันดีงามต้องเป็นผู้ปฏิบัติตามหลักศาสนา มีความ ซื่อสัตย์ วางตัว เป็นกลางปฏิบัติงานโดยยึดระเบียบวินัย มีกฎเกณฑ์ ทำงานอยู่ในสุจริต

จิรศักดิ์ เจริญวรรณ (2560, หน้า 61) อธิบายว่า ผู้บริหารด้านคุณธรรม จริยธรรมต้องมีคุณลักษณะ ที่แสดงออกถึงความเมตตา กรุณา เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ต่อบุคคลอื่น มีความซื่อสัตย์สุจริต ในการปฏิบัติหน้าที่ เป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้ใต้บังคับบัญชา โดยไม่ใช้อำนาจหน้าที่ในการแสวงหาผลประโยชน์ให้กับตนเองโดยไม่คำนึงถึงผู้อื่น ไม่ว่าจะผ่านทางตรงหรือทางอ้อม มีความรับผิดชอบ และมีความมุ่งมั่นในการบริหารงาน เป็นผู้ประพฤติตามกฎระเบียบ และมีวินัยในตนเอง เพื่อประโยชน์ของผู้เรียนเป็นสำคัญ และไม่เอารัดเอาเปรียบเห็นแก่ตัวโดยไม่คำนึงถึงความเดือดร้อนของผู้อื่น

เต็มศิริ ทิพย์จันทร์ (2553, หน้า 144) อธิบายว่า ด้านคุณธรรม จริยธรรม หมายถึง พฤติกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา ที่ปฏิบัติตามการยอมรับของบรรทัดฐานทางสังคมและวิชาชีพ โดยยึดหลักนิติธรรม รับผิดชอบ และหลักความคุ้มค่า หลักความโปร่งใส หลักความมีส่วนร่วม หลักความมีความยุติธรรมและปฏิบัติต่อผู้ใต้บังคับบัญชาและนักเรียนทุกคนอย่างเสมอภาคมีความเมตตา เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ รู้จักให้อภัย ปฏิบัติต่อผู้ใต้บังคับบัญชา นักเรียนและผู้อื่นอย่างเสมอภาค มีความซื่อสัตย์สุจริต ประพฤติดีปฏิบัติในสิ่งที่ถูกต้องดีงาม มีความเสียสละและมุ่งมั่นเพื่อประโยชน์ส่วนรวม รับผิดชอบต่อและยอมแก้ไขข้อบกพร่องของตนเอง ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีของผู้ใต้บังคับบัญชา นักเรียนและผู้อื่น และปฏิบัติตามหลักคำสอนของศาสนาที่ตนเองนับถืออย่างเคร่งครัด

วงษ์เดือน ทองคำ (2556, หน้า 19) อธิบายว่า ด้านคุณธรรม จริยธรรม คุณลักษณะความเป็นมืออาชีพที่ผู้บริหารสถานศึกษาประพฤติตนอยู่ในศีลธรรมคำสอนตามหลักศาสนา มีจรรยาบรรณยึดระบบธรรมภิบาล เป็นที่ตั้ง และมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี สามารถสร้างความศรัทธาให้เกิดขึ้นกับตนเองครู นักเรียนและบุคคลทั่วไป

ปิยนุช เศรษฐี (2559, หน้า 71) อธิบายว่า ด้านคุณธรรม จริยธรรม หมายถึง ความซื่อสัตย์ สุจริตในการทำงาน มีความเมตตา กรุณา มีความยุติธรรมต่อผู้ร่วมงาน เสียสละเห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวม มีศีลธรรมเป็นพื้นฐานชีวิต มีการบริหารงานอย่างมีคุณธรรม มีจิตมุ่งมั่นสร้างสรรค์ มีน้ำใจต่อผู้ร่วมงาน มีการปฏิบัติตนเหมาะสม เป็นแบบอย่างที่ดี ใช้หลักเหตุผลในการทำงาน

จากความหมายของนักการศึกษาที่ได้กล่าวมาข้างต้น สรุปได้ว่า คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารด้านคุณธรรม จริยธรรม ผู้บริหารเป็นหัวใจสำคัญของหน่วยงานหรือองค์การ ทุกหน่วยงานย่อมปรารถนาและให้การยอมรับนับถือผู้บริหารที่มี

คุณภาพนั้นก็คือ เป็นบุคคลที่มีความรู้ความสามารถมีทักษะชำนาญงานมีประสบการณ์ มีวิสัยทัศน์กว้างไกล แต่ที่เหนือสิ่งอื่นใดคือ ความเป็นผู้มีคุณธรรมในจิตใจ และมีจริยธรรมที่น่าเลื่อมใสศรัทธา ซึ่งคุณธรรมและจริยธรรมถือเป็นคุณสมบัติอันสำคัญที่จะเป็นส่วนเสริมให้ผู้บริหารนั้นสามารถครองตน ครองคน และครองงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2. ด้านวิสัยทัศน์

จිරศักดิ์ เจริญวรรณ (2560, หน้า 64) อธิบายว่า วิสัยทัศน์เป็นภาพฝันที่วาดไว้เพื่อไปให้ถึง วิสัยทัศน์ที่ดีมีพลังและสร้างแรงบันดาลใจให้ผู้คน วิสัยทัศน์ ไม่ใช่สภาพการณ์ที่เป็นรูปธรรม สามารถวัดผลได้เหมือนกับเป้าหมาย หรือวัตถุประสงค์ ไม่ใช่กลวิธีหรือเทคนิคเฉพาะแต่วิสัยทัศน์จะมีลักษณะเป็นสภาพการณ์ทั่วไปกว้าง ๆ เป็นคุณค่าที่ประกาศให้รู้กันทั่วไปว่า องค์การหรือหน่วยงานมีความมุ่งมั่นมีแรงบันดาลใจ มีบูรณาการ และจะมีการควบคุมความพยายามในองค์การ วิสัยทัศน์เป็นสิ่งบอกให้รู้ถึงความมุ่งหมายขององค์การ คืออะไร จะต้องทำภารกิจอย่างไรจึงจะบรรลุความมุ่งหมายนั้น

นลินทิพย์ สังข์เจริญ (2558, หน้า 14) อธิบายว่าความสามารถของบุคคลในการมองเห็นภาพในอนาคต มีความสามารถสร้างภาพนั้นให้เป็นกระบวนการแล้วนำมาสร้างเป็นแนวทางในการปฏิบัติได้จริง โดยมีวิธีการนำเอากระบวนการวางแผนมาใช้สร้างรูปแบบให้เป็นรูปธรรม สามารถบอกถึงคุณสมบัติและคุณลักษณะของสิ่งที่อยากเห็นในอนาคต มีทิศทางที่ชัดเจนซึ่งเป็นเอกลักษณ์เฉพาะ โดยภาพนั้นจะต้องสอดคล้องกับเป้าหมายขององค์การด้วย ซึ่งประกอบด้วย การสร้างวิสัยทัศน์ การเผยแพร่วิสัยทัศน์ และการปฏิบัติตามวิสัยทัศน์

จินดา พุ่มสกุล (2555, หน้า 57) ด้านวิสัยทัศน์ มีมุมมองแห่งอนาคต สอดคล้องเหมาะสมกับสภาพแวดล้อมทางเศรษฐกิจ สังคมวัฒนธรรม และค่านิยมขององค์กร วิธีการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง และเป็นผู้มองการณ์ไกล สามารถคาดคะเนแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงได้ สามารถกำหนดเป้าหมายและสร้างภาพลักษณ์ของหน่วยงานในอนาคตได้อย่างชัดเจน

นฤชยา นนทยะโส (2558, หน้า 28) อธิบายว่า ความสามารถในการสร้างวิสัยทัศน์ร่วม คือ ผู้บริหารมีความสามารถในการสื่อสารให้ผู้อื่นเข้าใจยินดีปฏิบัติตาม เพื่อสร้างพันธกิจสัญญาาร่วมกัน และผู้บริหารมีความสามารถระดมความคิดร่วมกัน ระหว่างโรงเรียนและชุมชนในการจัดการศึกษา เปิดโอกาสให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมกำหนด

วิสัยทัศน์หลักสูตรสถานศึกษา และมีความสามารถในการสร้างทีมที่มีคุณภาพ

นันทศักดิ์ สุขโข (2560, หน้า 86) อธิบายว่า ด้านการมีวิสัยทัศน์ ความสามารถของผู้บริหารสถานศึกษา ที่เกี่ยวข้องกับการกำหนดเป้าหมาย การมองการณ์ไกล ประกอบด้วยผู้บริหารรับฟังข้อคิดเห็นจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกกลุ่มในการ กำหนดเป้าหมายที่ท้าทาย สามารถกำหนดทิศทางในการบริหารสถานศึกษาที่ชัดเจนและมีความเป็นไปได้ในทางปฏิบัติรวมถึง ริเริ่มหาแนวทางในการบริหารที่ท้าทายมีความเชื่อมั่น ในการบริหารสถานศึกษา กับการเปลี่ยนแปลงของสถานศึกษาความเป็นเลิศ มีการวางแผนการเตรียมความพร้อมของครูผู้สอนและนักเรียน

ปิยนุช เศรษฐ์ (2559, หน้า 69) อธิบายว่า ด้านวิสัยทัศน์ ให้ ความสำคัญในเรื่องข้อมูลข่าวสาร ส่งเสริมสนับสนุนผู้มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ใหม่ ๆ และ มีความสามารถในการกำหนดเป้าหมายและทิศทางในการทำงาน และเห็นความสำคัญ ในการนำเทคโนโลยีใหม่ ๆ มาใช้ในการปฏิบัติงาน

จากความหมายของนักการศึกษาที่ได้กล่าวมาข้างต้น สรุปได้ว่า คุณลักษณะ อันพึงประสงค์ด้านวิสัยทัศน์ หมายถึง ภาพในอนาคตของที่ผู้บริหารและสมาชิก ขององค์กรร่วมกันวาดฝัน หรือจินตนาการขึ้นโดยมีพื้นฐานอยู่บนความจริง ในปัจจุบัน เชื่อมโยงวัตถุประสงค์ ภารกิจ ค่านิยม และความเชื่อมั่นเข้าด้วยกันให้เห็นทิศทางของ สถานศึกษาอย่างชัดเจน มีพลังท้าทาย ทะเยอทะยาน และมีความเป็นไปได้อัน

3. ด้านบุคลิกภาพ

เต็มศิริ ทิพย์จันทร์ (2553, หน้า 143) อธิบายว่า คุณลักษณะด้าน บุคลิกภาพ คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหาร ด้านบุคลิกภาพ ตามความคิดเห็นของ ครูผู้สอนในโรงเรียนสังกัดเทศบาลนครภูเก็ต พบว่า การแต่งกายสะอาด สุภาพเรียบร้อย เหมาะสมกับกาลเทศะดูแล้วน่าเชื่อถือ เป็นคุณลักษณะอันพึงประสงค์อยู่ในระดับมากกว่า ข้ออื่น ทั้งนี้อาจจะเป็นเพราะว่าการแต่งกายเป็นสิ่งที่สามารถมองเห็นและสัมผัสได้โดยตรง จากภายนอกการแต่งกายด้วยเครื่องแต่งกายที่สะอาด สุภาพเรียบร้อยเหมาะสมกับตัวเอง และกาลเทศะ เป็นภาพที่น่าประทับใจของผู้พบเห็น

ชุตินา ศิริไพรัตน์ (2561, หน้า 37) อธิบายว่า คุณลักษณะด้าน บุคลิกภาพ คุณลักษณะที่พึงประสงค์ด้านนี้ประกอบด้วย การมีภูมิลำเนาด้วยการมี บุคลิกภาพที่ดี แต่งตัวดีเรียบร้อยถูกต้องตามกาลเทศะ เหมาะสม สง่างาม ยิ้มแย้ม แจ่มใส มีอัธยาศัยที่ดี

จินดา พุ่มสกุล (2555, หน้า 54) อธิบายว่า ด้านบุคลิกภาพ มีความสามารถในการยืดหยุ่นและการปรับตัวได้ มีการตัดสินใจแน่นอน เด็ดขาด และ กล้าคิดกล้าแสดงออกในทางสร้างสรรค์และได้รับการยอมรับจากคนอื่น ๆ เป็นคนมีอารมณ์ดี และมองเหตุการณ์หรือสิ่งต่าง ๆ โดยไม่รู้สึกเครียด

นิติวุฒิ สุจริต (2560, หน้า 6) อธิบายว่า ด้านบุคลิกภาพบุคลิกภาพ น่าเชื่อถือ มีอารมณ์มั่นคง มีกิริยามารยาทเป็นที่ยอมรับของสังคม แต่งกายเหมาะสมกับกาลเทศะ และมีความกระตือรือร้นในการทำงาน นั้นเป็นพฤติกรรมที่แสดงออกให้เห็น คุณลักษณะบุคคลที่มีบุคลิกภาพที่ดี จะเกิดความมั่นใจในตนเองมีพฤติกรรมที่แสดงออกอย่างเหมาะสม เป็นที่ยอมรับและเป็นที่ยอมรับของสังคมทั่วไป ย่อมส่งผลให้การทำงาน และการดำเนินชีวิตร่วมกับผู้อื่นได้อย่างราบรื่น

นันทภาค สุขโข (2560, หน้า 88) อธิบายว่า ด้านบุคลิกภาพลักษณะเฉพาะตัวของผู้บริหารสถานศึกษา ที่เหมาะสมในการบริหารงานในสถานศึกษาเพื่อประสบความสำเร็จ ประกอบไปด้วย ผู้บริหารมีความเชื่อมั่นในตนเองและให้เกียรติทุกคนอย่างเท่าเทียมกัน มีนิสัยสุภาพ อ่อนโยนเป็นมิตรกับทุกคน สุขุมรอบคอบ อารมณ์มั่นคงเป็นแบบอย่างที่ดีในการอุทิศตนทำงาน แต่งกายสุภาพ สะอาด เรียบร้อยเหมาะสมในการเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้ใต้บังคับบัญชา นักเรียน และคนในสังคม มีอัธยาศัยดีมีวาจาสุภาพ วางตัวเหมาะสมกับกาลเทศะ มีความสามารถในการเข้าสังคม ใช้คำพูดเชิงสร้างสรรค์ให้กำลังใจ เป็นมิตรกับทุกคนและปรับตัวให้เหมาะสมกับสถานการณ์ ควบคุมตนเองไม่ให้เกิดความเครียดในสถานการณ์ที่ไม่พึงประสงค์ เป็นผู้ใฝ่รู้เป็นนักอ่าน เป็นนักคิด เป็นนักเขียน มีความรับผิดชอบต่อครอบครัว ต่องานและต่อสังคม

ปิยนุช เศรษฐ์ (2559, หน้า 68) อธิบายว่า ด้านบุคลิกภาพของ ผู้บริหารสถานศึกษา กล้าคิด กล้าทำและกล้าแสดงออกในสิ่งที่ถูกต้อง เป็นผู้บริหารงานแบบประชาธิปไตย แต่งกายสะอาดสุภาพ เหมาะสมกับวัยและกาลเทศะ และ มีสุขภาพร่างกายสมบูรณ์ แข็งแรงสมกับวัย

จากความหมายของนักการศึกษาที่ได้กล่าวมาข้างต้น สรุปได้ว่า คุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านบุคลิกภาพของผู้บริหาร ควรตระหนัก หมั่นฝึกฝนจนเป็นภาพลักษณ์ที่ปรากฏแก่สายตาของคนทั่วไป เพราะนั่นคือสิ่งสำคัญอย่างยิ่งในการจูงใจให้ ผู้ใต้บังคับบัญชายอมรับนับถือ อันจะส่งผลถึงการร่วมมือร่วมใจในการปฏิบัติงาน ต้องมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์พอที่จะเป็นผู้นำกลุ่มสามารถคิดสร้างสรรค์สิ่งที่เป็นประโยชน์แก่

สถานศึกษาได้ มีความมั่นคงทางอารมณ์ กล่าวหาญในการเผชิญกับอุปสรรคต่าง ๆ อย่าง ไม่ย่อท้อต่อความยากลำบาก มีจิตใจเป็นประชาธิปไตย เคารพสิทธิ รับฟังความคิดเห็นของ ผู้อื่น รู้จักชมเชยพุดจาโน้มน้าว ชูงใจคนให้ทำงานเพื่อความเจริญก้าวหน้าของสถานศึกษา

4. ด้านภาวะผู้นำ

ชุตินา ศิริไพรัตน์ (2561, หน้า 38) อธิบายว่า คุณลักษณะด้านภาวะผู้นำ คุณลักษณะที่พึงประสงค์ด้านนี้ประกอบด้วย การเป็นผู้ที่กล้าตัดสินใจ ไม่ทอดทิ้งกับงานที่ได้รับมาจากส่วนบน ไม่ควรปัดภาระงาน ควรเป็นผู้ลดภาระงานของครูในสิ่งที่สมควร สามารถกระตุ้นผู้ใต้บังคับบัญชาให้มีการใฝ่รู้ใฝ่เรียนสามารถกล้าเผชิญหน้ากับปัญหา

จินดา พุ่มสกุล (2555, หน้า 59) อธิบายว่า ด้านภาวะผู้นำให้ความสนใจ สวัสดิภาพ สวัสดิการ ความเป็นอยู่ของผู้ใต้บังคับบัญชา รู้จักใช้วิธีบริหารแบบยืดหยุ่น เข้าใจธรรมชาติของมนุษย์ และรู้จักวางแผนงาน มอบหมายงาน และสั่งงาน โดยรู้จักใช้คน ให้เหมาะกับงานตามหลักการและรู้จักวิเคราะห์บนพื้นฐานความเป็นจริง

นันทศักดิ์ สุขโข (2560, หน้า 86) อธิบายว่า ด้านความเป็นผู้นำ ประกอบด้วย ผู้บริหารสามารถจัดตั้งประสานงานภาคีเครือข่ายเพื่อความร่วมมือ มี วิสัยทัศน์ สร้างโอกาสในการมีส่วนร่วมของครู บุคลากร และนักเรียน ชุมชน ให้เกิดขึ้นจริง แสวงหาแนวทางในการจัดการเรียนการสอนใหม่ ๆ ให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลง กล้าคิด กล้าทำและกล้า นำเสนอโครงการใหม่ ๆ สร้างกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้สามารถ โน้มน้าวจิตใจของผู้ใต้บังคับบัญชาในการทำกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างศักยภาพ

ปิยวรรณ สมามิภักดิ์ (2560, หน้า 84) อธิบายว่า คุณลักษณะด้าน ผู้นำ มีคุณลักษณะของผู้บริหาร ปฏิบัติงานเป็นแบบอย่างที่ดี มีสุขภาพจิตดี และยิ้มแย้ม แจ่มใส มีความกระตือรือร้นในการทำงาน และมีความเชื่อมั่นในตนเอง มีการวางแผนใน การดำเนินงานอย่างชัดเจน รอบรู้และทันเหตุการณ์ในโลกปัจจุบัน มีความเสียสละเพื่อ ส่วนรวมและให้ความช่วยเหลือต่อเพื่อร่วมงาน มีความยุติธรรมเข้าร่วมกิจกรรมทางสังคม อย่างสม่ำเสมอ ศึกษาค้นคว้าเพื่อพัฒนาตนเองอย่างสม่ำเสมอ ความเป็นประชาธิปไตย มีความรับผิดชอบต่องานที่ปฏิบัติ และมีความสามารถทางวิชาการ มีความสามารถในการ สื่อสารและการใช้เทคโนโลยี

นิตยา ทองไทย (2558, หน้า 37) อธิบายว่า ด้านผู้นำ คือ บุคคลที่ ได้รับการยกย่องให้เป็นหัวหน้า อาจเป็นบุคคลที่ได้รับมอบหมาย และมีอิทธิพลต่อสมาชิก และกิจกรรมต่าง ๆ ของกลุ่ม มีบทบาทสำคัญในการเป็นผู้นำให้สามารถดำเนินงานให้

บรรลุเป้าหมายและประสบความสำเร็จเพื่อนำองค์การไปสู่เป้าหมายที่วางไว้ร่วมกัน

เต็มศิริ ทิพย์จันทร์ (2553, หน้า 145) อธิบายว่า ด้านความเป็นผู้นำ ประกอบด้วย ผู้ที่มีความสามารถในด้านการจูงใจผู้ใต้บังคับบัญชา ผู้ที่สามารถสร้างทีมงานได้ดี นำการเปลี่ยนแปลงในการบริหารโรงเรียน ผู้ส่งเสริมให้ผู้ร่วมงานมีความก้าวหน้าในหน้าที่การงาน มีความสามารถในการควบคุมกำกับเหตุการณ์ รู้จักชื่นชมผู้ร่วมงานในโอกาสที่เหมาะสม เป็นที่รักและนับถือของผู้ใต้บังคับบัญชา มีความสัมพันธ์อันดีกับผู้ร่วมงาน

จากความหมายของนักการศึกษาที่ได้กล่าวมาข้างต้น สรุปได้ว่า คุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านภาวะผู้นำ หมายถึง ความสามารถของผู้บริหารในอันที่จะก่อให้เกิดกิจกรรมหรือการเปลี่ยนแปลง เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์โดยใช้การชักชวน จูงใจให้บุคคลหรือกลุ่มปฏิบัติตามความคิดเห็น ความต้องการของตนได้ด้วยความเต็มใจ และยินดีที่จะให้ความร่วมมือโดยมีความสำเร็จเป็นเป้าหมาย

5. ด้านบริหารจัดการ

จินดา พุ่มสกุล (2555, หน้า 60) อธิบายว่า ด้านบริหารจัดการดี ตื่นตัว และเข้าใจสถานการณ์ สามารถปรับตัวได้ มีความสามารถในการบริหารจัดการ และมีนิสัยรักการทำงาน มีความปรารถนาให้งานที่ทำก้าวหน้า ปฏิบัติตามกฎหมายระเบียบอย่างเคร่งครัด

จิรศักดิ์ เจริญวรรณ (2560, หน้า 62) อธิบายว่า ด้านการบริหารจัดการ ผู้บริหารจะต้องมีความสามารถในการใช้ศาสตร์และศิลป์ ในการบริหารมาพัฒนา การบริหารงานด้าน ต่าง ๆ ภายในสถาบันการศึกษาให้ประสบความสำเร็จ สู่ความเป็นเลิศในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน รวมทั้ง มีความสามารถในการบริหารทรัพยากร บุคคล เงิน วัสดุ ครุภัณฑ์ และอาคารสถานที่ให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อการบริหารจัดการศึกษา อย่างมีประสิทธิภาพและประหยัด มีความสามารถในการระดมทรัพยากรทางการศึกษา ทั้งในสถานศึกษาและชุมชนมาช่วยจัดการศึกษาให้บรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมายสูงสุด

นันทศักดิ์ สุขโข (2560, หน้า 89) อธิบายว่า ด้านความสามารถในการบริหาร ความสามารถและความชำนาญของผู้บริหาร ในการบริหารงานสถานศึกษา ผู้บริหารมีความรู้ความเข้าใจในหลักปรัชญาการศึกษาและกระบวนการบริหารการศึกษา รวมถึงงานฝ่ายต่าง ๆ ในสถานศึกษา มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตรและการนำไปเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ มีความสามารถในการบริหารจัดการโรงเรียนอย่างเป็นระบบก้าวหน้า

การเปลี่ยนแปลงมีความสามารถในการนำนโยบายจากกระทรวงศึกษาธิการไปสู่การปฏิบัติได้อย่างเป็นรูปธรรม ส่งเสริมให้เกิดการจัดกระบวนการเรียนรู้ด้วยเทคโนโลยีสารสนเทศ สิ่งอำนวยความสะดวกด้านวัสดุ อุปกรณ์ที่ทันสมัย สามารถบริหารจัดการเทคโนโลยีสารสนเทศที่ทันสมัยช่วยในการติดต่อประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง มีความรู้เกี่ยวกับกฎหมายระเบียบการบริหารสถานศึกษา ส่งเสริมให้บุคลากรมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการพัฒนาบุคลากรให้ก้าวทันการเปลี่ยนแปลงเสมอ

วงศ์เดือน ทองคำ (2556, หน้า 19) อธิบายว่า ด้านการบริหารจัดการ คุณลักษณะความเป็นมืออาชีพที่ผู้บริหารสถานศึกษามีความรู้ในการการวางแผนกลยุทธ์ กำหนดวิสัยทัศน์ ยุทธศาสตร์ในการบริหารสถานศึกษาโดยเน้นการมีส่วนร่วมของทุกฝ่าย และสอดคล้องกับนโยบายต้นสังกัดและการเปลี่ยนแปลงของสถานการณ์ในปัจจุบัน รวมทั้งมีการบริหารความขัดแย้ง การบริหารทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ และมีเทคนิคการบริหารจัดการแนวใหม่

นิตยา ทองไทย (2558, หน้า 38) ด้านการบริหารผู้บริหารสถานศึกษา ต้องมีภูมิรู้ทางการบริหารมีความรู้ในหลักการบริหาร เทคนิคทางการบริหารและวางแผน กลยุทธ์ตลอดจนสามารถนำหลักวิชามาประยุกต์ใช้ เพื่อให้การบริหารจัดการศึกษาสำเร็จตามเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด

จากความหมายของนักการศึกษาที่ได้กล่าวมาข้างต้น สรุปได้ว่า คุณลักษณะ อันพึงประสงค์ด้านการบริหารจัดการ หมายถึง การจัดแจงการทำงาน การปกครอง ทรัพยากรวัสดุ และทรัพยากรบุคคล เพื่อให้มีแบบแผนมีรูปแบบที่แน่นอนและง่ายต่อการปฏิบัติงาน มีแนวโน้มการพัฒนาไปในทางที่ดีขึ้น รวดเร็ว ประหยัด และเกิด ประสิทธิภาพมากที่สุด

ตาราง 1 (ต่อ)

แนวคิดเกี่ยวกับ คุณลักษณะอันพึง ประสงค์ของผู้บริหาร สถานศึกษา	รายชื่อ											
	ชุตินภา ศิริไพรัตน์ (2561)	จินดา พุ่มสกุล (2555)	จิรศักดิ์ เจริญวรรณ (2560)	นฤชยา นนทชะโง (2557)	นลินทิพย์ สังข์เจริญ (2558)	นนทภักดิ์ สุขไช (2560)	นิตยา ทองไทย (2558)	นิติวุฒิ สุจริตและคณะ (2560)	เต็มศิริ ทิพย์จันทร์ (2553)	ปิยนุช เกรษฐ (2559)	ปิยวรรณ สยามภักดิ์ (2560)	วงเดือน ทองคำ (2556)
13. ด้านความสามารถใน การประสานงานที่ดี				✓								✓
14. ด้านความสามารถใน การสร้างแรงจูงใจ					✓							
15. ด้านการสื่อสาร						✓						
16. ด้านการทำงานเป็น ทีม					✓			✓				
17. ด้านการมุ่งผลสัมฤทธิ์						✓						
18. ด้านการจัดระบบที่ดี								✓				✓

ตาราง 2 ความถี่คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา

ลำดับ	คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา	ความถี่
1	ความรู้ ความสามารถในการบริหาร	4
2	คุณธรรม และจริยธรรม	7
3	บุคลิกภาพ	6
4	ภาวะผู้นำ	6
5	มนุษยสัมพันธ์	4
6	ด้านวิสัยทัศน์	7
7	ด้านวิชาชีพ	3
8	ด้านบริหารจัดการ	5
9	ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง	2
10	ด้านความสามารถในการริเริ่มสร้างสรรค์	3
11	ด้านความสามารถในการเป็นผู้นำทางวิชาการ	4
12	ด้านความสามารถในการตัดสินใจ	2
13	ด้านความสามารถในการประสานงานที่ดี	2
14	ด้านความสามารถในการสร้างแรงจูงใจ	1
15	ด้านการสื่อสาร	1
16	ด้านการทำงานเป็นทีม	2
17	ด้านการมุ่งผลสัมฤทธิ์	1
18	ด้านการจัดระบบที่ดี	2

ตาราง 3 สรุปความถี่คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา

ลำดับ	คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา	ความถี่
1	ด้านคุณธรรม และจริยธรรม	7
2	ด้านวิสัยทัศน์	7
3	ด้านบุคลิกภาพ	6
4	ภาวะผู้นำ	6
5	ด้านบริหารจัดการ	5

จากการศึกษางานวิจัย ผู้วิจัยสังเคราะห์และเลือกคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียนที่มีค่าตั้งแต่ร้อยละ 40 ขึ้นไป ซึ่งประกอบด้วย 5 ด้าน ดังนี้ 1) คุณลักษณะด้านคุณธรรม และจริยธรรม 2) คุณลักษณะด้านวิสัยทัศน์ 3) คุณลักษณะด้านบุคลิกภาพ 4) คุณลักษณะด้านภาวะผู้นำ และ 5) คุณลักษณะด้านบริหารจัดการดี ดังนั้นผู้วิจัยจึงมุ่งศึกษาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารทั้ง 5 ด้าน ซึ่งผู้บริหารสถานศึกษาที่มีคุณธรรมจริยธรรม มีวิสัยทัศน์ มีบุคลิกภาพดี มีความเป็นภาวะผู้นำ และมีความสามารถด้านการบริหารจัดการที่ดี ซึ่งเป็นคุณสมบัติที่ผู้บริหารทุกคนพึงมี เพื่อการบริหารโรงเรียนที่มีประสิทธิภาพ และเกิดประสิทธิผลในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้แก่ประเทศชาติสืบไป และจากงานวิจัยที่เกี่ยวข้องดังกล่าวจะเห็นได้ ว่าสายงานประสบการณ์การทำงาน และขนาดของโรงเรียน เป็นตัวแปรที่มีความสำคัญ และส่งผลต่อตัวแปรตาม ดังนั้นผู้วิจัยจึงนำตัวแปรดังกล่าว มาทำการศึกษาในครั้งนี้

บริบทของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1, 2 และเขต 3

บริบทของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1

1. ข้อมูลทั่วไป

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 ประกอบด้วย อำเภอเมืองสกลนคร อำเภอกุสุมาลย์ อำเภอโคกศรีสุพรรณ อำเภอโพนนาแก้ว อำเภอเต่างอย อำเภอภูพาน และอำเภอกุตบาก โดยมีอำเภอเมืองสกลนคร เป็นที่ตั้งศูนย์ราชการ

ศูนย์กลางทางการศึกษาที่ตั้งสำนักงานตั้งอยู่ ถนนนิตโย ตำบลธาตุเชิงชุม อำเภอเมือง
จังหวัดสกลนคร 47000 โทรศัพท์ 0-4297-0131 โทรสาร 0-4297-0134

2. วิสัยทัศน์

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 เป็นองค์กร
หลักในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน ให้มีคุณภาพและมาตรฐาน ประชากรวัยเข้าเรียนได้
อย่างทั่วถึงภายในปี 2558

3. พันธกิจ

พัฒนาและส่งเสริมสนับสนุนการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน ให้ประชากรวัย
เรียนทุกคนได้รับการศึกษาอย่างมีคุณภาพ โดยพัฒนาผู้เรียนให้เป็นบุคคลที่มีความรู้
คุณธรรม มีความสามารถตามมาตรฐานการศึกษา และนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพระดับ
สากล

4. เป้าประสงค์

- 4.1 ผู้เรียนทุกคนมีคุณภาพมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานและพัฒนาสู่
ความเป็นเลิศ
- 4.2 ประชากรวัยเรียนทุกคน ได้รับโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน 15 ปี
อย่างทั่วถึง และได้เรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างมีคุณภาพ
- 4.3 ครูและบุคลากรทางการศึกษา สามารถปฏิบัติงานได้อย่างมี
ประสิทธิภาพเต็มตามศักยภาพ
- 4.4 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษา มีความเข้มแข็ง
(เป็นกลไกขับเคลื่อนการศึกษาขั้นพื้นฐานสู่ความเป็นเลิศ)

บริบทของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2

1. ข้อมูลทั่วไป

ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนครเขต 2 จัด
การศึกษาตั้งแต่ระดับก่อนประถมศึกษาประถมศึกษาถึงมัธยมศึกษาตอนปลายมีโรงเรียน
ในสังกัด 258 โรงเรียนจำนวนนักเรียนทั้งสิ้น 39,268 คน ผู้บริหารสถานศึกษาและ
ครูผู้สอนรวมทั้งสิ้น 2,323 คน มีขอบข่ายรับผิดชอบจัดการศึกษาใน 7 อำเภอ คืออำเภอ
เจริญศิลป์ อำเภอพรรณานิคม อำเภอพังโคน อำเภวาริชภูมิ อำเภอนิคมน้ำอูน อำเภอ
สว่างแดนดิน และอำเภอส่องดาว สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนครเขต
2 ห่างจากจังหวัดสกลนคร 83 กิโลเมตร

2. วิสัยทัศน์

เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนครเขต 2 เป็นองค์กรเพื่อส่งเสริมและสนับสนุนการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อเข้าสู่ประชาคมอาเซียนและมาตรฐานสากล บนค่านิยมพื้นฐานความเป็นไทย

3. พันธกิจ

ส่งเสริมสนับสนุนและพัฒนาครูบุคลากรทางการศึกษาและนักเรียนให้สามารถใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารได้ ส่งเสริมสนับสนุนให้สถานศึกษาจัดการเรียนรู้เพื่อเตรียมผู้เรียนให้มีความรู้ทักษะและความสามารถในการดำรงชีวิตในประชาคมอาเซียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ ส่งเสริมสนับสนุนให้สถานศึกษาสามารถจัดการเรียนรู้โดยใช้ศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียมได้อย่างมีประสิทธิภาพ ส่งเสริมสนับสนุนให้ครูและบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนรู้สร้างและพัฒนานวัตกรรมเพื่อพัฒนาการจัดการเรียนรู้ ส่งเสริมสนับสนุนให้ครูพัฒนาการจัดการเรียนรู้โดยเน้นกระบวนการวิจัยในชั้นเรียน ส่งเสริมสนับสนุนให้สถานศึกษาปลูกฝังค่านิยมพื้นฐานความเป็นไทยให้ผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง

4. เป้าประสงค์

ครูบุคลากรทางการศึกษาและนักเรียนสามารถใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารได้ตามความเหมาะสมสถานศึกษาทุกแห่งจัดการเรียนรู้เพื่อเตรียมผู้เรียนให้มีความรู้ทักษะและความสามารถในการดำรงชีวิตในประชาคมอาเซียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ สถานศึกษาทุกแห่งที่จัดการเรียนรู้โดยใช้การศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียมสามารถจัดการเรียนรู้ทางไกลผ่านดาวเทียมได้อย่างมีประสิทธิภาพ ครูและบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนรู้ทุกคนสามารถสร้างและพัฒนานวัตกรรมเพื่อพัฒนาการจัดการเรียนรู้ครูผู้สอนทุกคนพัฒนาการจัดการเรียนรู้โดยเน้นกระบวนการวิจัยในชั้นเรียน สถานศึกษาทุกแห่งปลูกฝังค่านิยมพื้นฐานความเป็นไทยให้ผู้เรียนอย่างต่อเนื่องชัดเจนและเป็นรูปธรรม

บริบทของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3

1. ข้อมูลทั่วไป

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 เป็นหน่วยงานทางการศึกษาที่อยู่ภายใต้ การกำกับดูแลของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานกระทรวงศึกษาธิการ มีหน้าที่ดำเนินการให้เป็นไปตามอำนาจหน้าที่ของ

คณะกรรมการและสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ตามมาตรา 38 แห่งพระราชบัญญัติ การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม และมาตรา 37 แห่งพระราชบัญญัติ ระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2546 และที่แก้ไขเพิ่มเติม ประกอบด้วย เขตพื้นที่ปกครอง 4 อำเภอ คือ อำเภอมหาสารคาม อำเภอเมืองร้อยเอ็ด อำเภอโพนพิสัย และอำเภอคำตากล้า แบ่งการปกครองออกเป็น 35 ตำบล 429 หมู่บ้าน พื้นที่ 2,838 ตารางกิโลเมตร มีประชากร 304,612 คนประกอบด้วย ชนพื้นเมืองหลายเผ่าพันธุ์ เช่น ไทยย้อ ไทยโย้ย ไทยลาว และภูไท

2. วิสัยทัศน์

การศึกษาขั้นพื้นฐานของประเทศไทย มีคุณภาพและมาตรฐานระดับสากลบนพื้นฐานของความเป็นไทย

3. พันธกิจ

3.1 ส่งเสริมและสนับสนุนให้ประชากรวัยเรียนทุกคน ได้รับการศึกษาอย่างทั่วถึง และมีคุณภาพ

3.2 ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีคุณธรรมจริยธรรม มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามหลักสูตร

3.3 พัฒนาระบบบริหารจัดการที่เน้นการมีส่วนร่วม เพื่อเสริมสร้างความรับผิดชอบต่อคุณภาพการศึกษา

4. เป้าประสงค์

เพื่อให้การจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานของประเทศไทย มีคุณภาพและมาตรฐานระดับสากล บนพื้นฐานของความเป็นไทย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จึงกำหนดเป้าประสงค์ดังนี้

4.1 นักเรียนระดับก่อนประถมศึกษา มีพัฒนาการที่เหมาะสมตามช่วงวัย และได้สมดุล และนักเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานทุกคนมีพัฒนาการเหมาะสมตามช่วงวัยและมีคุณภาพ

4.2 ประชากรวัยเรียนทุกคนได้รับโอกาสในการศึกษาขั้นพื้นฐานอย่างทั่วถึง มีคุณภาพและเสมอภาค

4.3 ครู ผู้บริหารสถานศึกษา และบุคลากรทางการศึกษาอื่น มีทักษะที่เหมาะสม และมีวัฒนธรรมการทำงานที่มุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์

4.4 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษามีประสิทธิภาพและ

เป็นกลไกขับเคลื่อนการศึกษาขั้นพื้นฐานสู่คุณภาพระดับมาตรฐานสากล

4.5 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานบูรณาการการทำงาน เน้นการบริหารแบบมีส่วนร่วม กระจายอำนาจและความรับผิดชอบสู่สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และสถานศึกษา

4.6 พื้นที่พิเศษ ได้รับการพัฒนาคุณภาพการศึกษาเป็นพิเศษ

5. กลยุทธ์

จากวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าประสงค์ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จึงกำหนดกลยุทธ์ ปีงบประมาณ พ.ศ. 2559 จำนวน 4 กลยุทธ์ ดังต่อไปนี้

- กลยุทธ์ที่ 1 การพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน
- กลยุทธ์ที่ 2 การเพิ่มโอกาสเข้าถึงบริการการศึกษาขั้นพื้นฐานให้ทั่วถึง ครอบคลุมผู้เรียน ให้ได้รับโอกาสในการพัฒนาเต็มตามศักยภาพ และมีคุณภาพ
- กลยุทธ์ที่ 3 พัฒนาคุณภาพครู และบุคลากรทางการศึกษา
- กลยุทธ์ที่ 4 พัฒนาระบบการบริหารจัดการ

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยในประเทศ

ได้มีผู้วิจัยเกี่ยวกับคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียนไว้หลายท่านดังนี้

บุญทริก บุตรราช (2551) ได้ศึกษาคุณลักษณะของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจังหวัดสกลนคร ผลการวิจัยพบว่า 1) คุณลักษณะของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาอยู่ในระดับมาก และเมื่อเปรียบเทียบคุณลักษณะผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครู พบว่ามีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยความคิดเห็นของผู้บริหารสูงกว่าครู 2) คุณลักษณะของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาตามความคิดเห็นของผู้บริหารจำแนกตามขนาดโรงเรียน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกขนาดโรงเรียนและเมื่อเปรียบเทียบตามขนาดของโรงเรียนมีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน 3) คุณลักษณะของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาตามความคิดเห็นของครู จำแนกตามขนาดโรงเรียน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกขนาดโรงเรียน เมื่อเปรียบเทียบตามขนาดของโรงเรียนมีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมี

นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

สมศักดิ์ เจริญพานิชเสรี (2552, 1-3) ได้เสนอคุณลักษณะสำคัญที่ผู้บริหารยุคใหม่ควรศึกษาและนำไปปฏิบัติ ดังนี้

1. การพัฒนาตนเอง ผู้บริหารที่ดีต้องเป็นผู้ใฝ่รู้ รักความก้าวหน้า หมั่นศึกษาค้นคว้าเพื่อพัฒนาตนเองให้รู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลง เนื่องจากสังคมปัจจุบันเป็นสังคมแห่งการเรียนรู้กว้างสำหรับทุกคนบุคลากรในโรงเรียนส่วนใหญ่มีการศึกษาอยู่ในระดับปริญญาตรีผู้บริหารจึงควรพัฒนาตนเองในด้านการศึกษาให้สูงขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งด้านการบริหารการศึกษาไม่ใช่ ใบปริญญาประดับเกียรติ แต่เพื่อให้ทรงภูมิรู้ มีความคิดที่ก้าวไกล สามารถนำพาสถานศึกษาไปสู่เป้าหมายปลายทางได้อย่างเป็นระบบ และรวดเร็ว โดยใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างประหยัดและเกิดประโยชน์สูงสุด

2. เก่งและมีวิสัยทัศน์ หมายถึง การเป็นผู้บริหารที่มีความรอบรู้คือ รู้จริง รู้กว้าง รู้ลึก ของทุกเรื่องในระบบการบริหารงานของโรงเรียนที่รับผิดชอบ สามารถเห็นภาพความสำเร็จในอนาคตขององค์กรได้ตั้งนั้นผู้บริหารยุคใหม่ จะต้องมีความเก่งทั้ง 3 ประการดังนี้คือ เก่งตน เก่งคน เก่งคิด เป็นคุณลักษณะสำคัญที่ผู้บริหารทุกคนพึงมี บุคคลที่บริหารงานสำเร็จตามเป้าประสงค์ได้นั้นจะต้องมีคุณสมบัติในการครองตน รู้ จักธรรมชาติ จุดเด่น จุดด้อย ของผู้ร่วมงานและรู้จักการวางแผนที่รัดกุมชัดเจนซึ่งเป็นสิ่งที่จะทำให้มองเห็นแนวทางในการพัฒนางานให้เกิดประสิทธิภาพได้อย่างเป็นระบบและประสบผลสำเร็จในอนาคตได้

3. เป็นยอดนักจัดการความสามารถในด้านการบริหารจัดการที่ผู้บริหารมีคือ การมีทั้งศาสตร์และศิลป์ในการบริหารจัดการทั้งคนและงาน ซึ่งจะเป็นส่งผลให้ผู้บริหารตัดสินใจบริหารจัดการในสถานการณ์ต่าง ๆ ได้อย่างถูกต้องเหมาะสม ซึ่งรวมไปถึงการบริหารจัดการและการวางแผนงานทุกด้านในโรงเรียนอย่างเป็นระบบ มีความสามารถวัดและประเมินผลได้ยังควบคุมและมีประสิทธิภาพพร้อมทั้งรายงานหน่วยงานต้นสังกัดได้ทันตามเวลากำหนด มีระบบงานสารสนเทศที่เป็นปัจจุบันและทันสมัย สามารถสืบค้นข้อมูลมาใช้เกิดประโยชน์ในการตัดสินใจสั่งการได้ทันเหตุการณ์ ทั้งนี้การบริหารจัดการงานทุกหน่วยงานล้วนมีเป้าหมายสูงสุด ที่การยึดประโยชน์สูงสุดที่เกิดแก่ผู้เรียนเป็นสำคัญ

4. เป็นผู้ประสานงานที่ดี ในโรงเรียนหนึ่งแห่งจะมี 10 คนหรือ 100 คนก็เหมือนกันคือ ผู้บริหารจะต้องทำงานกับคน แต่ที่ไม่เหมือนกันคือ ผู้บริหารคนใดจะ

สามารถประสานให้คนเหล่านั้นเข้าใจกันได้มากที่สุดเท่าที่นั้น ถ้าผู้บริหารมีเทคนิค มีความสามารถในการครองใจคนโดยใช้หลักการ ประสานใจสูงการประสานคน ได้อย่างมีประสิทธิภาพแล้ว สิ่งที่จะได้ตามมาคือความสามัคคีในหมู่คณะที่จะรวมพลังกันขับเคลื่อน การพัฒนางานด้านการศึกษาสู่ ความสำเร็จได้ตามวัตถุประสงค์

5. เทคโนโลยีนำใช้ ยุคนี้เป็นยุคของเทคโนโลยีสารสนเทศเราสามารถย่อโลกกว้างใหญ่มาไว้ตรงหน้าเราได้ ผู้บริหารจึงไม่ควรละเลยหรือมองข้ามคุณค่าของเทคโนโลยีและนวัตกรรมใหม่ ๆ ควรนำมาปรับเปลี่ยนหรือประยุกต์ใช้ในการพัฒนางานที่รับผิดชอบให้เกิดประสิทธิภาพยิ่งขึ้นรูปแบบของการคิดค้น จัดหาผลิตภัณฑ์เทคนิควิธีการต่าง ๆ อย่างหลากหลายโดยเลือกใช้ให้เหมาะสมกับผู้เรียนและองค์กร

6. ฉบับไวแก้ไขสถานการณ์ ความเคลื่อนไหวของสถานการณ์รอบด้านภายใต้กระแสสังคมที่เปลี่ยนแปลงตลอดเวลา ทำให้ผู้บริหารต้องพัฒนาตนเองและเปิดใจยอมรับในความสำคัญข้อมูลสารสนเทศและนำมาใช้เพื่อการตัดสินใจแก้ไขสถานการณ์หรือวิกฤตต่าง ๆ ที่อาจจะเกิดขึ้น การตัดสินใจที่ผิดพลาดย่อมนำมาซึ่งความสูญเสีย ผลประโยชน์ เสียทรัพยากร เสียโอกาส ตลอดจนเสียความรู้สึกที่ดี หรือแม้กระทั่งเสียความมั่นใจในตนเองไปซึ่งไม่อาจจะเรียกกลับคืนมาได้ การคิดไตร่ตรองอย่างถี่ถ้วนโดยคำนึงถึงประโยชน์สูงสุดที่จะเกิดกับผู้เรียนและส่วนร่วมก่อนการตัดสินใจ การเลือกวิกฤตให้เป็นโอกาสได้อย่างฉับไวทันต่อสถานการณ์และอยู่เวลาที่กำหนด จึงเป็นคุณลักษณะสำคัญอย่างยิ่งที่ผู้บริหารพึงมี

7. พัฒนาอย่างสร้างสรรค์ คือการคิดหรือวางแผนการปฏิบัติงาน โดยคำนึงถึงศักยภาพพื้นฐานของโรงเรียน และความเป็นไปได้ที่จะพัฒนาให้สูงขึ้นในระดับที่คาดหวังทั้งนี้จะต้องเกิดจากการร่วมมือของบุคลากรในสถานศึกษาอย่างแท้จริงใช้ระบบประชาธิปไตยในการทำงาน ยอมรับความคิดเห็นซึ่งกันและกัน ตระหนักในปัญหาและความจำเป็นของโรงเรียนที่จะต้องพัฒนา วางแผนร่วมกันแผนงานที่วางไว้ต้องสามารถปฏิบัติได้จริง และเน้นผลถาวร ที่เกิดขึ้นในอนาคต ความสำเร็จอยู่ที่ผู้บริหารสามารถพัฒนางานได้อย่างมีประสิทธิภาพได้ความทุ่มเท เสียสละ และเต็มใจปฏิบัติอย่างเต็มกำลังเต็มความสามารถของบุคลากรในสถานศึกษา

8. ยึดประโยชน์ผู้เรียน งานทุกงานในโรงเรียนล้วนเป็นพันธกิจที่ทำงานเกี่ยวพันและเกี่ยวเนื่องกันเพื่อประโยชน์สูงสุด คือ พัฒนาผู้เรียนให้เก่ง ดี และเกิดการเรียนรู้ที่มีความสุขตามศักยภาพแห่งตน การตัดสินใจทำงานใด ๆ ในโรงเรียนจึงต้องคำนึงถึงจุดนี้เป็นหลักหากงานนั้นทำให้ ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ที่แท้จริง ได้นั้นคือสิ่งที่ผู้บริหารควรกระทำเป็นลำดับแรก โรงเรียนที่มีชื่อเสียง ได้รับการศรัทธาและยอมรับจากผู้ปกครองต้องมี การสอบแข่งขันคัดเลือกเข้าเรียน หรือใช้ระบบเส้นสายกันจนเป็นข่าวหน้าหนังสือพิมพ์บ่อย ล้วนมาจากศักยภาพของผู้เรียนทั้งสิ้น ผู้บริหารจึงควรตระหนักในเรื่องปลูกจิตสำนึกของบุคลากรและเพื่อนร่วมงานให้เห็นคุณค่าของการพัฒนาผู้เรียนนำพาให้ทุกคนปฏิบัติงานทุกอย่างภายใต้อุดมการณ์นี้อย่างเคร่งครัดเพื่อให้เกิดผลเชิงประจักษ์มากกว่าที่จะทุ่มเทงบประมาณ พัฒนางานบางด้านเป็นเพียงองค์ประกอบภายนอกเป็นแบบฝึกชิโรยหน้า ปกปิดช่องโหว่ ทั้งด้านคุณภาพผู้เรียน ซึ่งกระทำไม่ได้ไม่นาน เพราะปัจจุบันระบบการประเมินภายนอกจะเสาะหาจะอ่อนเหล่านี้นี้ให้ปรากฏ และเผยแพร่ให้สาธารณชนรับรู้ได้ไม่ยาก

จันทิมา ผลอินทร์ (2555, บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยโดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อ

- 1) ศึกษาคุณลักษณะของผู้บริหารมืออาชีพ ใน 8 ด้าน ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1
- 2) เปรียบเทียบผู้บริหารมืออาชีพ ใน 8 ด้าน ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครู จำแนกตามสถานภาพของกลุ่มตัวอย่าง ด้านเพศ อายุ ระดับการศึกษา ตำแหน่ง และวิทยฐานะ และขนาดของสถานศึกษากลุ่มตัวอย่างของการวิจัย คือ กลุ่มตัวอย่างและครูปีการศึกษา 2554 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 จำนวน 334 คน และทำการสุ่มตัวอย่างแบบชั้นภูมิ (Stratified Random Sampling) ตามเขตพื้นที่อำเภอและตำแหน่ง จำแนกผู้บริหารจำนวน 32 คน ครูผู้สอน จำนวน 302 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถาม (ค่าความเชื่อมั่น 0.861) การวิเคราะห์ข้อมูล โดยการคำนวณค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบที่ การวิเคราะห์ ความแปรปรวน ทางเดียว และทดสอบความแตกต่างค่าเฉลี่ยรายคู่ ตามวิธีของฟิชเชอร์ ผลการวิจัยพบว่า 1) คุณลักษณะของผู้บริหารมืออาชีพ ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 พบว่า ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากทุกด้าน 2) ผลการเปรียบเทียบคุณลักษณะของผู้บริหารมืออาชีพ ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและ

ครู เมื่อจำแนกตามตำแหน่ง พบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แต่เมื่อจำแนกตามเพศอายุ ระดับการศึกษา วิทยฐานะ และตามขนาดสถานศึกษา ไม่พบความแตกต่างที่ระดับนัยสำคัญ .05

คมศักดิ์ ชมภูวงษ์ (2555) ได้ศึกษาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย จังหวัดบุรีรัมย์ พบว่า

1) ผลการศึกษาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย จังหวัดบุรีรัมย์ มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์โดยรวมอยู่ในระดับมาก และรายด้าน 5 ด้าน คือ ด้านบุคลิกภาพ ด้านคุณธรรม จริยธรรม ด้านความรู้ความสามารถ ด้านมนุษยสัมพันธ์ และด้านความเป็นผู้นำ อยู่ในระดับมาก เช่นกัน 2) ผลการเปรียบเทียบ ใน 5 ด้าน ตามความคิดเห็นของครูอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียน และครูศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยตำบล จังหวัดบุรีรัมย์พบว่า 2.1) จำแนกตามตำแหน่งโดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน 2.2) จำแนกตามเพศโดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน 2.3) จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน โดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

นฤชยา นนทยะโส (2556, บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่องคุณลักษณะของผู้บริหารมืออาชีพที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1 พบว่า 1) คุณลักษณะของผู้บริหารมืออาชีพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1 อยู่ในระดับมาก เรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยตามลำดับ ได้แก่ ความสามารถในการเป็นผู้นำทางวิชาการ ความสามารถในการตัดสินใจ ความสามารถในการคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ความสามารถในการสร้างวิสัยทัศน์ร่วม และความสามารถในการประสานงานที่ดี 2) ประสิทธิภาพการบริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1 โดยรวมอยู่ในระดับมาก เรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ประสิทธิภาพการบริหารงบประมาณ ประสิทธิภาพการบริหารงานบุคคล ประสิทธิภาพการบริหารวิชาการ และประสิทธิภาพการบริหารทั่วไป 3) คุณลักษณะของผู้บริหารมืออาชีพ ความสามารถในการตัดสินใจ ความสามารถในการประสานงานที่ดี ความสามารถในการคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ความสามารถในการสร้างวิสัยทัศน์ร่วม ส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1 สามารถร่วมกันพยากรณ์ประสิทธิภาพการบริหารสถานศึกษาได้ร้อยละ 45.20 ส่วนความสามารถใน

ความเป็นผู้นำทางวิชาการไม่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารสถานศึกษา

พนมไพร ไชยบุตร (2557, บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยโดยมีความมุ่งหมาย เพื่อเปรียบเทียบคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพในโรงเรียน ในสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2 ที่มีความแตกต่างกันในด้าน สถานภาพ เพศ อายุ วุฒิการศึกษา และขนาดของโรงเรียน ซึ่งมีกลุ่มตัวอย่างประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา 85 คน ครูผู้สอน 170 คน และประธานกรรมการสถานศึกษาขั้น พื้นฐาน 85 คน รวมทั้งสิ้น 340 คน เครื่องมือที่ใช้การเก็บข้อมูลแบบสอบถามสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานค่าสถิติที่ (t-test) และค่าสถิติเอฟ (f-test) ผลการวิจัยพบว่า 1) คุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนครเขต 2 ตามทัศนะของผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน และประธานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก 2) คุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพ ตามทัศนะของผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน และประธานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้น พื้นฐาน จำแนกตามเพศโดยภาพรวมไม่แตกต่างกันรายด้าน ด้านการเป็นผู้นำวิชาการและ ด้านการเป็นผู้นำการจัดระบบแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ผู้นำด้าน วิชาการชายมีความคิดเห็นมากกว่าหญิงผู้นำด้านการจัดระบบเพศหญิงมีความเห็น มากกว่าเพศชาย 3) คุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพ ตามทัศนะของผู้บริหาร สถานศึกษา ครูผู้สอน และประธานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำแนกตาม สถานภาพโดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 4) คุณลักษณะของ ผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพตามทัศนะของผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน และประธาน คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำแนกตามอายุโดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน 5) คุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพ ตามทัศนะของผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน และประธานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำแนกตามวุฒิการศึกษา โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 6) คุณลักษณะของผู้บริหาร สถานศึกษามืออาชีพตามทัศนะของผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน และประธาน คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำแนกตามขนาดโรงเรียน โดยภาพรวมไม่แตกต่าง กัน 7 การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้นำเสนอแนวทางพัฒนาคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษา มืออาชีพในโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2 ตามทัศนะของผู้บริหาร

อำไพ อุ่นศิริ (2557) ได้ศึกษาเรื่อง คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของ
 ผู้บริหารสถานศึกษาตามทัศนะของครู จังหวัดนครปฐม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
 มัธยมศึกษา เขต 9 ผลการศึกษาพบว่า 1. คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหาร
 สถานศึกษาตามทัศนะของครู จังหวัดนครปฐม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
 มัธยมศึกษา เขต 9 ในภาพรวม และรายด้านอยู่ในระดับมาก สามารถเรียงลำดับได้ดังนี้
 1) ด้านบุคลิกภาพอยู่ในระดับมากที่สุด 2) ด้านคุณธรรมจริยธรรม 3) ด้านความรู้
 ความสามารถ 4) ด้านมนุษยสัมพันธ์ และ 5) ด้านความเป็นภาวะผู้นำ 2. การเปรียบเทียบ
 คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาตามทัศนะของครู จังหวัดนครปฐม
 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 จำแนกตามเพศ ประสบการณ์การ
 ทำงาน วุฒิการศึกษา พบว่าครูที่มีเพศ และวุฒิการศึกษาต่างกัน มีทัศนะโดยภาพรวมและ
 รายด้าน ไม่แตกต่างกัน ครูที่มีประสบการณ์การทำงานต่างกัน มีทัศนะโดยภาพรวมและ
 รายด้านต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ยกเว้น ด้านความรู้ความสามารถ
 และด้านมนุษยสัมพันธ์ ครูที่มีประสบการณ์การทำงานต่างกัน มีทัศนะไม่ต่างกัน

ฮาเซ็ง มะเซ็ง (2557) ได้ศึกษาเรื่องคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของ
 ผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาที่ใช้หลักสูตรอิสลามศึกษา (แบบเข้ม) ในจังหวัดปัตตานี
 ผลการศึกษา พบว่าระดับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาที่ใช้
 หลักสูตรอิสลามศึกษา (แบบเข้ม) ในจังหวัดปัตตานี โดยภาพรวม และรายด้านอยู่ในระดับ
 มาก สามารถเรียงลำดับได้ดังนี้ 1) ด้านมนุษยสัมพันธ์ 2) ด้านบุคลิกภาพ 3) ด้านคุณธรรม
 จริยธรรม 4) ด้านความเป็นผู้นำ และ 5) ด้านความรู้ สามารถทางการบริหาร

สามารถ ฟองศิริ (2558) ได้ศึกษาเรื่อง คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของ
 ผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา อุบลราชธานีเขต 5
 ผลการศึกษา พบว่า 1. คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงาน
 เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 5 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากทุกด้าน
 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านและ เรียงลำดับจากมากไปน้อยได้ดังนี้ คือ ด้านด้านคุณสมบัติ
 ทั่วไป ด้านคุณธรรมจริยธรรม ด้านมนุษยสัมพันธ์ ด้านบุคลิกภาพ และด้านความเป็นผู้นำ
 ตามลำดับ 2. การเปรียบเทียบคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัด
 สำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 5 จำแนกตาม วุฒิการศึกษา
 ประสบการณ์การทำงาน และขนาดสถานศึกษา ข้าราชการครูที่มีวุฒิการศึกษา และ
 ประสบการณ์การทำงานต่างกัน มีความคิดเห็นต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหาร

สถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา อุบลราชธานี เขต 5 โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน

สมณดา อุดม (2558, หน้า 139) ได้ศึกษาคุณลักษณะผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครพนม เขต 2 ตามทัศนะของผู้บริหาร และครู จำแนกตามเขตอำเภอ พบว่า มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ ผู้บริหารสถานศึกษามีรูปแบบ กฎเกณฑ์ที่ใช้ในการปฏิบัติงานเหมือนกัน

สาพิช ขำนุรักษ์ (2558, หน้า 109-113) ได้ศึกษาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารตามทัศนะของครูผู้สอนโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม จังหวัดพัทลุง ผลการศึกษาพบว่าองค์ประกอบคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารตามทัศนะของครูผู้สอนโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาจังหวัดพัทลุง ประกอบด้วย องค์ประกอบด้านการปฏิสัมพันธ์กับผู้ร่วมงาน ด้านการปฏิบัติงานแบบมีเป้าหมาย และด้านความรับผิดชอบ และการอุทิศต่องาน ส่วนระดับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารโดยภาพรวม และรายด้านอยู่ในระดับมาก และผลการเปรียบเทียบระดับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารทั้ง 5 ตัวแปร พบว่า ทัศนะของครูผู้สอนที่มีเพศ ระดับการศึกษา ตำแหน่งและประสบการณ์ในการทำงานต่างกัน โดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน ทัศนะของครูผู้สอนที่มีอายุต่างกัน โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

นิตยา ทองไทย (2559, บทคัดย่อ) ได้ทำการการวิจัยโดยมีความมุ่งหมายเพื่อ 1) ศึกษาคุณลักษณะผู้บริหารสถานศึกษามีอาชีพตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ชัยนาท สิงห์บุรีและอ่างทอง และ 2) เปรียบเทียบคุณลักษณะผู้บริหารสถานศึกษามีอาชีพตามความคิดเห็นของผู้บริหาร และครู ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ชัยนาท สิงห์บุรี และอ่างทอง จำแนกตามเพศ อายุ วุฒิการศึกษา ตำแหน่งในสถานศึกษา วิชยฐานะ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาที่สังกัด ประสบการณ์การปฏิบัติงานในสถานศึกษา กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูที่ปฏิบัติหน้าที่ในสถานศึกษา ปีการศึกษา 2556 จำนวน 367 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ ได้แก่ แบบสอบถามที่มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.942 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที่การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว และการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่โดยใช้สูตรของเชฟเฟ่ ผลการวิจัยพบว่า 1) คุณลักษณะผู้บริหารสถานศึกษามีอาชีพตาม

ความคิดเห็นของผู้บริหาร และครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ชัยนาท สิงห์บุรีและอ่างทอง ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยมากไปน้อย ดังนี้ด้านคุณธรรม จริยธรรม ด้านบุคลิกภาพ ด้านมนุษยสัมพันธ์ ด้านความรู้เกี่ยวกับการปฏิบัติงานในหน้าที่ ด้านความเป็นผู้นำและด้านทักษะการบริหารงาน 2) เปรียบเทียบคุณลักษณะผู้บริหารสถานศึกษามีอาชีพตามความคิดเห็นของผู้บริหาร และครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชัยนาท สิงห์บุรี และอ่างทอง จำแนกตามเพศ อายุ วุฒิการศึกษา ตำแหน่งในสถานศึกษา วิทยฐานะ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาที่สังกัด ประสบการณ์การปฏิบัติงานในสถานศึกษา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.01 ส่วนตำแหน่งในสถานศึกษา ในภาพรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และเมื่อจำแนกตามการศึกษา และสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาที่สังกัด ในภาพรวม ไม่แตกต่างกัน

เลิศณรงค์ นามวงศ์ชัย (2562, หน้า 110) ได้ศึกษาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารมืออาชีพในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา บึงกาฬ พบว่า ผู้บริหารโรงเรียน และครูผู้สอนที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนขนาดเล็ก และผู้บริหารโรงเรียน และครูผู้สอนที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนขนาดกลางมีความคิดเห็น ไม่แตกต่างกัน

งานวิจัยต่างประเทศ

มีผลการวิจัยของต่างประเทศที่เกี่ยวกับสภาพ ปัญหาและแนวทางในการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียน ดังนี้

Marilyn & inda. 1994, 201 ได้ศึกษาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ผู้บริหารสถานศึกษาในเมืองกับผู้บริหารสถานศึกษาชนบท พบว่าทั้งผู้บริหารในเมืองและในชนบทมีลักษณะความเป็นผู้นำคล้ายคลึงกัน ผู้บริหารทั้งสองกลุ่มมีความพอใจในการเป็นผู้นำในการเปลี่ยนแปลง เพื่อพัฒนาโรงเรียนและชุมชน ซึ่งจะสร้างบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมที่ดีในโรงเรียน นอกจากนี้ยังพบว่าผู้บริหารทั้งสองกลุ่มให้คุณค่าเป็นอันดับแรก ทางด้านมนุษยสัมพันธ์ในองค์กรและการประพฤติปฏิบัติตนให้สอดคล้องกับคุณลักษณะด้านต่าง ๆ ของการเปลี่ยนแปลงใหม่ ๆ มีแห่งความเป็นผู้นำไปสู่การปฏิรูปการศึกษาซึ่งผู้บริหารจะต้องมีการพัฒนาตนเองไปสู่ความก้าวหน้าผ่านขั้นตอนของการพัฒนาทางอาชีพ

Stadt, et al.. (2003, pp. 49-53) ได้ทำการศึกษา พบว่า คุณลักษณะของผู้บริหารที่ดี คือ ผู้บริหารจะต้องคำนึงถึงมาตรฐานในการทำงานเป็นที่พึงของคนอื่นได้

มีความกล้า กล้าที่จะคิด กล้าที่จะเสี่ยง และกล้าที่จะทำมีความรับผิดชอบ มีความสามารถที่จะแบ่งงานให้ผู้อื่นช่วยปฏิบัติ มีวินัยในตนเอง มีมโนภาพ มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี มีความสามารถในการสื่อความคิด แข็งแรง และมีสุขภาพดีมีสติปัญญา มีความสามารถในการจัดรูปร่าง และมีความสามารถในการวินิจฉัยสั่งการอย่างมีเหตุผล

Bass, Bernard M. (2008, pp. 78–79) ได้วิจัยเรื่องคุณลักษณะของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาและได้สรุปว่า ครูใหญ่ โรงเรียนมัธยมศึกษาควรมีคุณลักษณะที่ดี ดังนี้ เป็นผู้มีความคิดเห็นและมองการณ์ไกลมีความสามารถในการบริหาร มีความสามารถในการกระตุ้นบุคคลอื่น ๆ มีความเป็นนักวิชาการ มีความรู้ในวิชาชีพ มีอุดมการณ์ในอาชีพและการปฏิบัติงาน

Nuebert (2009, pp. 1665) ได้ศึกษาคุณลักษณะทั่วไปของผู้นำที่เห็นได้ชัดในการทำงานเป็นกลุ่ม สรุปได้ว่า การปฏิบัติหน้าที่ของผู้นำที่เห็นได้ชัดในการทำงานเป็นกลุ่มนั้น ผู้นำต้องมีความสัมพันธ์กับบุคคลในกลุ่มอื่น ๆ เป็นที่ยอมรับของสมาชิกในกลุ่ม มีความสุขุมรอบคอบ ซึ่งต่อหน้า เป็นที่ปรึกษาที่ดี ยอมรับในความรู้ ความสามารถของคนอื่น สามารถประสานงานได้ดี และรู้จักข้อบกพร่องของตนเองแล้วพัฒนาให้ดีขึ้น

บุษบา คำนนท์, 2559 อ้างถึงใน (Magnuson C. Walte 1991,) ได้วิจัยคุณลักษณะของผู้จัดการโรงเรียนที่ประสบความสำเร็จ โดยจำแนกคุณลักษณะของผู้จัดการโรงเรียนออกเป็น 2 ลักษณะ ดังนี้ 1) คุณลักษณะด้านวิชาชีพ ประกอบด้วยคุณลักษณะที่สำคัญดังนี้ มีความสามารถในการติดต่อและเข้ากับผู้อื่นได้ดี มีความรู้ในสาขาวิชาชีพเป็นอย่างดีรู้จักมอบหมายให้ผู้อื่นทำ ทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ดี ให้ผู้ร่วมงานมีส่วนร่วมในการตัดสินใจเป็นผู้ที่นำเขาใกล้ชิดและมีเวลาสำหรับผู้ร่วมงาน มีความสนใจในบุคคลอื่น มีความสามารถในการวางแผนและจัดระเบียบงาน รับฟังความคิดเห็นจากบุคคลอื่น รู้จักใช้ช่องทางแห่งอำนาจหน้าที่ 2) คุณลักษณะส่วนตัว ประกอบด้วยคุณลักษณะที่สำคัญ ดังนี้ มีวิจรณ์ญาณ และมีความยุติธรรม มีความซื่อสัตย์และจงรักภักดี มีความรู้กว้างขวางเป็นผู้มีสติปัญญาไม่ใช้อารมณ์ มีความจริงใจ มีความเป็นมิตร มีอารมณ์ขัน มีใจกว้างและเปิดเผย มีความเสมอต้นเสมอปลาย มีความเมตตา ปราณี และเอื้ออาทรต่อผู้อื่น

ชุตินา ศิริไพรวรรณ, 2561, หน้า 58 อ้างถึงใน (Magnuson, 2001, p. 190) กล่าวว่าคุณลักษณะของผู้จัดการโรงเรียนที่ประสบความสำเร็จ โดยจำแนกคุณลักษณะของผู้จัดการโรงเรียน ออกเป็น 2 ลักษณะ คือ 1)คุณลักษณะด้านวิชาชีพ ได้แก่ มี

ความสามารถที่ติดต่อและเข้ากับผู้อื่นได้ดี มีความรู้ในวิชาชีพเป็นอย่างดี ผู้จ้กมอบหมายให้ผู้อื่นทำงาน ทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ดี ในผู้ร่วมงานมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ เป็นผู้ที่เข้าใจ และใช้เวลาสำหรับผู้ร่วมงาน ให้ความสนใจบุคคลอื่น ๆ มีความสามารถในการวางแผน และการจัดระเบียบงาน รับฟังความคิดเห็นจากบุคคล อื่น ๆ และรู้จักใช้ช่องทางแห่งอำนาจหน้าที่ 2) คุณลักษณะส่วนตัวประกอบด้วย คุณลักษณะที่สำคัญดังนี้ มี วิจารณ์ญาณ และมีความยุติธรรม มีความซื่อสัตย์ และจงรักภักดี มีความรู้กว้างขวาง เป็นผู้มีสติไม่ใช้อารมณ์ มีความจริงใจ มีความเป็นมิตร มีอารมณ์ขัน มีใจกว้าง และเปิดเผย มีความเสมอต้นเสมอปลาย และมีความเมตตาปราณี และเอื้ออาทรต่อผู้อื่น

เลิศณรงค์ นามวงศ์ชัย, 2562, หน้า 59 อ้างถึงใน (Stadt, et al.. 2003, pp. 49-53) ได้ทำการศึกษาพบว่า คุณลักษณะของผู้บริหารที่ดี คือ ผู้บริหารจะต้องคำนึงถึงมาตรฐานในการทำงานเป็นที่พึงของคนอื่นได้ มีความกล้าที่จะคิด กล้าที่จะเสี่ยง และกล้าที่จะทำมีความรับผิดชอบ มีความสามารถ ที่จะแบ่งงานให้ผู้อื่นช่วยปฏิบัติ มีวินัย ในตนเองมีมโนภาพ มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี มีความสามารถในการสื่อความคิด แข็งแรง และมีสุขภาพดีมีสติปัญญา มีความสามารถในการจัดรูปร่าง และมีความสามารถในการวินิจฉัยสั่งการอย่างมีเหตุผล

สรุปจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง จะเห็นว่าผู้บริหารโรงเรียนมีความสำคัญอย่างมากในการจัดการศึกษา ดังนั้นผู้บริหารที่จะประสบผลสำเร็จในการบริหารควรมี คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษานในจังหวัดสกลนคร ผู้วิจัยจึงมีความสนใจศึกษาค้นคว้าในเรื่องนี้ เพื่อเป็นแนวทางในการบริหารโรงเรียนของผู้บริหารสถานศึกษาและใช้เป็นการพิจารณาสนับสนุนส่งเสริมความรู้แก่ผู้บริหารสถานศึกษาต่อไป

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงสำรวจ (Survey research) เป็นหลักเพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงปริมาณที่จะระบุระดับการมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหาร และใช้การศึกษาเชิงคุณภาพในการหาแนวทางการพัฒนาเป็นข้อมูลเสริม จึงแบ่งวิธีดำเนินการวิจัยออกเป็น 2 ขั้นตอนดังนี้

ขั้นตอนที่ 1. การศึกษาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดสกลนคร

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. การสร้างและการพัฒนาเครื่องมือการวิจัย
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การวิเคราะห์และแปลความหมายข้อมูล

ขั้นตอนที่ 2. การศึกษาแนวทางการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียน

ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาในจังหวัดสกลนคร

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ในการศึกษาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดสกลนคร ผู้วิจัยได้กำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ไว้ดังนี้

1.1 ประชากร ที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาในจังหวัดสกลนคร ปีการศึกษา 2562 จำนวน 6,359 คน จำแนกผู้บริหารโรงเรียนจำนวน 615 คน ครูผู้สอนในสถานศึกษาจำนวน 5,744 คน

โดยจำแนกตามตำแหน่งหน้าที่และขนาดของโรงเรียนที่ปฏิบัติงาน ดังแสดงในตารางที่ 4 ตารางจำนวนประชากรของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดสกลนคร

ตาราง 4 ตารางจำนวนประชากรของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดสกลนคร

สำนักงานเขต	สพป.สกลนคร เขต 1			สพป.สกลนคร เขต 2			สพป.สกลนคร เขต 3			รวม
สายงาน	ขนาดของโรงเรียน									
	เล็ก	กลาง	ใหญ่	เล็ก	กลาง	ใหญ่	เล็ก	กลาง	ใหญ่	
ผู้บริหาร	60	80	35	132	99	27	77	82	23	615
ครูผู้สอน	377	816	788	507	979	579	337	867	494	5,744
รวม	437	896	823	639	1,078	606	414	949	517	6,359

1.2 กลุ่มตัวอย่าง ที่ใช้ในการศึกษารั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียน และครูผู้สอนในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดสกลนคร ปีการศึกษา 2562 ซึ่งได้เลือกกลุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน (Multi-Stage Random Sampling) กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างใช้ตารางเครจซี่ และมอร์แกน (Krejcie and Morgan) กำหนดทุกเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดสกลนคร เป็นกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งมีทั้งหมด 3 เขตพื้นที่การศึกษา ได้แก่ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2 และสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 ใช้โรงเรียนเป็นหน่วยการสุ่มของแต่ละขนาดของแต่ละเขตพื้นที่การศึกษา ซึ่งเป็นโรงเรียนขนาดเล็ก 269 โรงเรียน โรงเรียนขนาดกลาง 261 โรงเรียน และโรงเรียนขนาดใหญ่ 85 โรงเรียน รวมทั้งสิ้น 615 โรงเรียน เลือกกลุ่มตัวอย่างตามโรงเรียน โดยใช้เกณฑ์อัตราส่วนผู้บริหารและครูผู้สอน 1:2 ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 363 คน จำแนกเป็นผู้บริหารจำนวน 121 คน ครูผู้สอน จำนวน 242 คน โดยมีขั้นตอนดังนี้

1.2.1 แยกโรงเรียนแบ่งออกเป็น 3 เขตพื้นที่คือ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2 และสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3

1.2.2 เลือกโรงเรียนแต่ละเขตพื้นที่โดยการสุ่ม แบบแบ่งชั้นตามขนาดโรงเรียนได้โรงเรียนขนาดเล็ก 269 โรงเรียน โรงเรียนขนาดกลาง 261 โรงเรียน และโรงเรียนขนาดใหญ่ 85 โรงเรียน

1.2.3 กำหนดผู้ให้ข้อมูลตามแบบสอบถาม โดยเจาะจงผู้บริหาร 1 คน และสุ่มแบบอย่างง่าย ครูผู้สอนโรงเรียนละ 1-3 คน ดังตาราง 5

ตาราง 5 ขนาดของกลุ่มตัวอย่างของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาใน จังหวัดสกลนคร สถานภาพการดำรงตำแหน่ง และขนาดโรงเรียนที่ปฏิบัติงาน

สำนักงาน เขต	สพป.สกลนคร เขต 1			สพป.สกลนคร เขต 2			สพป.สกลนคร เขต 3			รวม
	ขนาดของโรงเรียน									
สายงาน	เล็ก	กลาง	ใหญ่	เล็ก	กลาง	ใหญ่	เล็ก	กลาง	ใหญ่	
ผู้บริหาร	11	17	6	26	20	5	15	17	4	121
ครูผู้สอน	15	35	33	21	42	24	14	38	20	242
รวม	26	52	39	47	62	29	29	55	24	363

ตาราง 6 ประชากรและกลุ่มตัวอย่างโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดสกลนคร สถานภาพการดำรงตำแหน่ง และขนาดโรงเรียนที่ปฏิบัติงาน

โรงเรียนขนาดเล็ก	ประชากร			กลุ่มตัวอย่าง		
	ผู้บริหารโรงเรียน	ครูผู้สอน	รวม	ผู้บริหารโรงเรียน	ครูผู้สอน	รวม
สพป.สกลนคร เขต 1						
1. บ้านกุงศรี	1	9	10	1	1	2
2. บ้านโพหนองประจักษ์	1	7	8	1	1	2
3. บ้านดำนม่วงคำ	1	6	7	1	2	3
4. บ้านสะพานสาม	1	5	6	1	1	2
5. บ้านกุดน้ำใส	1	8	9	1	1	2
6. บ้านโคกแก้ว	1	5	6	1	1	2
7. โพนงามโคกวิทยาคาร	1	6	7	1	2	3
8. โพนบกผดุงศาสตร์	1	6	7	1	1	2
9. บ้านน้ำพุคุรุราษฎร์สงเคราะห์	1	6	7	1	2	3
10. บ้านวังปลาเชื่อม	1	7	8	1	2	3
11. บ้านลาดค้อ	1	5	6	1	1	2
รวม	11	70	81	11	15	26

ตาราง 6 (ต่อ)

โรงเรียนขนาดเล็ก	ประชากร			กลุ่มตัวอย่าง		
	ผู้บริหารโรงเรียน	ครูผู้สอน	รวม	ผู้บริหารโรงเรียน	ครูผู้สอน	รวม
สพป.สกลนคร เขต 2						
1.บ้านโคกศาลา	1	4	5	1	1	2
2.บ้านดอนยานาง	1	5	6	1	1	2
3.บ้านธาตุกุดพร้าว	1	6	7	1	1	2
4.บ้านดงบังป่าโจด	1	7	8	1	1	2
5.บ้านโคกตาตทอง	1	5	6	1	1	2
6.บ้านทุ่งปลากัด	1	7	8	1	1	2
7.บ้านหนองบัวแพ	1	5	6	1	1	2
8.บ้านคำเจริญราษฎร์บำรุง	1	6	7	1	1	2
9.บ้านนางัว	1	5	6	1	-	1
10.บ้านโคกสีไค	1	9	10	1	-	1
11.บ้านโคกหลวง	1	7	8	1	1	2
12.บ้านดอนม่วงไข่	1	5	6	1	1	2
13.บ้านชุมชัยหนองย่างชั้น	1	7	8	1	-	1
14.บ้านคำสะแนน	1	9	10	1	1	2
15.คำเจริญวิทยา	1	8	9	1	1	2
16.โรงเรียนบ้านห้วยบาง	1	8	9	1	1	2
17.บ้านโคกหนองกุง	1	5	6	1	1	2
18.บ้านค่านาดี	1	5	6	1	1	2
19.บ้านบ่อแกใหญ่(มิตรภาพที่ 36)	1	9	10	1	1	2
20.อภัยดำรงธรรม	1	8	9	1	-	1
21.บ้านคำก่าว	1	6	7	1	1	2
22.บ้านท่าวารี	1	5	6	1	1	2

ตาราง 6 (ต่อ)

โรงเรียนขนาดเล็ก	ประชากร			กลุ่มตัวอย่าง		
	ผู้บริหารโรงเรียน	ครูผู้สอน	รวม	ผู้บริหารโรงเรียน	ครูผู้สอน	รวม
23.ทุ่งเจริญพัฒนา	1	5	6	1	-	1
24.บ้านหนองฮ้างแหลว	1	8	9	1	1	2
25.หนองจาม	1	5	6	1	1	2
26.บ้านหนองแสง	1	8	9	1	1	2
รวม	26	167	193	26	21	47
สพป.สกลนคร เขต 3						
1. บ้านโคกก่อคุสะคาม	1	8	9	1	1	2
2.บ้านผาคักดีทรัพย์เจริญ	1	5	6	1	1	2
3. บ้านแสนสุขสามัคคี	1	7	8	1	1	2
4. บ้านซ่อมตุ้	1	3	4	1	1	2
5. บ้านดงเหนือ	1	7	8	1	1	2
6. คำปลาฟานาทวี	1	5	6	1	1	2
7. สร้างแก้วอ่างคำค้ออำนวนวิทย	1	8	8	1	1	2
8. ประชาณาดอกไม้	1	6	7	1	1	2
9. นาจามกล้วยน้อย	1	7	8	1	1	2
10. บ้านโนนแสง	1	8	9	1	1	2
11. บ้านนาฮี	1	3	4	1	1	2
12. บ้านวังโพน	1	7	8	1	1	2
13. บ้านโคกไม้ล้ม	1	6	7	1	1	2
14. บ้านวาน้อย	1	6	7	1	1	2
15. บ้านหนองสามขา	1	8	9	1	-	1
รวม	15	94	109	15	14	29

ตาราง 7 ประชากรและกลุ่มตัวอย่างโรงเรียนขนาดกลาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดสกลนคร สถานภาพการดำรงตำแหน่ง และขนาดโรงเรียนที่ปฏิบัติงาน

โรงเรียนขนาดกลาง	ประชากร			กลุ่มตัวอย่าง		
	ผู้บริหารโรงเรียน	ครูผู้สอน	รวม	ผู้บริหารโรงเรียน	ครูผู้สอน	รวม
สพป.สกลนคร เขต 1						
1. ใจดีอ่อนราษฎร์สามัคคีบำรุง	1	11	12	1	2	3
2. บ้านน้อยจอมศรี	1	13	14	1	2	3
3. บ้านกกลัมโฮง	1	11	12	1	2	3
4. บ้านพานสหราษฎร์บำรุง	1	16	17	1	2	3
5. บ้านหนองลาด(ราษฎร์อุทิศวิทยาคม)	1	22	23	1	2	3
6. บ้านป่าหว้าน	1	11	12	1	2	3
7. ทุ่งมนพิทยาคาร	1	16	17	1	2	3
8. บ้านโคกสูง (สหราษฎร์บำรุง)	1	8	9	1	2	3
9. บ้านหนองมะเกลือ	1	17	18	1	2	3
10. ชุมชนเนินหอมไผ่ล้อม	1	13	14	1	2	3
11. บ้านดงมะไฟสามัคคีราษฎร์อุทิศ	1	13	14	1	2	3
12. บ้านบอนสหราษฎร์อุทิศ	1	10	11	1	2	3
13. บ้านนาดี	1	10	11	1	2	3
14. บ้านกุดแฮดวัฒนราษฎร์ผดุง	1	18	19	1	3	4
15. บ้านค้อใหญ่	1	16	17	1	2	3
16. บ้านชมภูพาน	1	10	11	1	2	3
17. บ้านโคกภู	1	12	13	1	2	3
รวม	17	227	228	17	35	52

ตาราง 7 (ต่อ)

โรงเรียนขนาดกลาง	ประชากร			กลุ่มตัวอย่าง		
	ผู้บริหารโรงเรียน	ครูผู้สอน	รวม	ผู้บริหารโรงเรียน	ครูผู้สอน	รวม
สพป.สกลนคร เขต 2						
1. บ้านหนองกุ้ง(วาริชภูมิ)	1	11	12	1	2	3
2. บ้านไส้ปลาไหล	1	11	12	1	2	3
3. บ้านกุดตะกาบ	1	13	14	1	3	4
4. บ้านทุ่งเขือก	1	11	12	1	2	3
5. บ้านปทุมวาปี	1	9	10	1	2	3
6. บ้านทุ่งมนธาตุนิเทศ	1	7	8	1	3	4
7.บ้านดงสง่า	1	12	13	1	2	3
8.บ้านห้วยเหล็กไฟ	1	10	11	1	2	3
9.จกกลกิตติขจรวิทยา	1	11	12	1	2	3
10.บ้านดงแสนตอ(ผดุงราษฎร์วิทยาคาร)	1	13	14	1	2	3
11.อุดมสังวรวิทยา	1	16	17	1	2	3
12.บ้านจำปานาถ่อน	1	10	11	1	2	3
13.ชุมชนบงเหนือ	1	10	11	1	2	3
14.บ้านนาดอกไม้ห้วยไร่สามัคคี	1	13	14	1	2	3
15.บงใต้โนนรังพัฒนา	1	16	17	1	2	3
16.บ้านหนองหมากแซว	1	10	11	1	2	3
17.บ้านดงสวรรค์(คุรุราษฎร์รังสรรค์)	1	9	10	1	2	3
18.บ้านโพน(เกาะแก้ววิทยา)	1	18	19	1	2	3
19.บ้านตาลโพน	1	12	13	1	2	3
20.ชุมชนบ้านสร้างคูตอนเขื่อง	1	11	12	1	2	3
รวม	20	233	253	20	42	62

ตาราง 7 (ต่อ)

โรงเรียนขนาดกลาง	ประชากร			กลุ่มตัวอย่าง		
	ผู้บริหารโรงเรียน	ครูผู้สอน	รวม	ผู้บริหารโรงเรียน	ครูผู้สอน	รวม
สพป.สกลนคร เขต 3						
1. บ้านหัวนสหริยา	1	18	19	1	3	4
2. บ้านหนองปลาหมัดบัวงาม	1	17	18	1	2	3
3. บ้านยางคำ	1	18	19	1	2	3
4. บ้านนาอวนน้อย	1	17	18	1	2	3
5. บ้านนาซอ	1	18	19	1	2	3
5. บ้านนาแต่	1	8	9	1	2	3
6. บ้านหนองบัวลิม	1	20	21	1	2	3
7. บ้านดงเสียว	1	19	20	1	2	3
8. บ้านดงห้วยเปลือย	1	21	22	1	2	3
9. บ้านหนองลาด	1	20	21	1	3	4
10. บ้านหนองท่มท่ากระด้น	1	13	14	1	2	3
11. บ้านเหล่าผักไล่	1	18	19	1	3	4
15. บ้านดงยาง	1	18	19	1	2	3
16. ชุมชนบ้านมาย	1	16	17	1	3	4
17. โรงเรียนบ้านคำลอดพื้น	1	17	18	1	2	3
รวม	17	258	275	17	38	55

ตาราง 8 ประชากรและกลุ่มตัวอย่างโรงเรียนขนาดใหญ่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดสกลนคร สถานภาพการดำรงตำแหน่ง และขนาดโรงเรียนที่ปฏิบัติงาน

โรงเรียนขนาดใหญ่	ประชากร			กลุ่มตัวอย่าง		
	ผู้บริหารโรงเรียน	ครูผู้สอน	รวม	ผู้บริหารโรงเรียน	ครูผู้สอน	รวม
สพป.สกลนคร เขต 1						
1. อนุบาลโคกศรีสุพรรณ	1	24	25	1	5	6
2. นาเพียงสว่างวิทยานุกูล	1	30	31	1	6	7
3. ชุมชนดงมะไฟเจริญศิลป์	1	26	27	1	6	7
4. อนุบาลสกลนคร	1	80	81	1	6	7
5. กุดบากราษฎร์บำรุง	1	26	27	1	5	6
6. อนุบาลเต่างอย	1	25	26	1	5	6
รวม	6	211	217	6	33	39
สพป.สกลนคร เขต 2						
1. บ้านสีสุกห้วยโงง	1	20	21	1	5	6
2. อนุบาลสว่างแดนดิน	1	40	41	1	5	6
3. บ้านตาดภูวง	1	21	22	1	5	6
4. บ้านพังโคน(จำปาสามัคคีวิทยา)	1	41	42	1	5	6
5. บ้านสูงเนินสามัคคี	1	26	27	1	4	5
รวม	5	148	153	5	24	29
สพป.สกลนคร เขต 3						
1. อนุบาลวานรนิวาส(ราษฎร์บำรุง)	1	63	64	1	5	6
2. บ้านอากาศ	1	82	83	1	5	6
3. อนุบาลบ้านม่วง	1	55	56	1	5	6
4. บ้านดงหม้อทอง	1	32	33	1	5	6
รวมโรงเรียนขนาดใหญ่ 4 โรงเรียน	4	230	234	4	20	24

2. การสร้างและการพัฒนาเครื่องมือการวิจัย

2.1 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ลักษณะของเครื่องมือ เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ซึ่งสอบถามเกี่ยวกับคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดสกลนคร แบ่งเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามเป็นแบบสำรวจรายการ (Check List)

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดสกลนคร มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วน ประมาณค่า (Rating Scale) ชนิด 5 ระดับ ตามแบบของ ไคเคอร์ท (Likert Scale) คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดสกลนคร อยู่ในระดับ มากที่สุด มาก ปาน กลาง น้อย น้อยที่สุด

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดสกลนคร

2.2 วิธีการสร้างและหาคุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างแบบสอบถามซึ่งเป็นเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยตามขั้นตอนดังนี้

2.2.1 ศึกษาตำราเอกสารที่เกี่ยวข้องกับคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียน เพื่อนำมาวิเคราะห์แนวทางในการสร้างแบบสอบถาม

2.2.2 ศึกษาวิธีการสร้างแบบสอบถามจากตำรา เทคนิคการวิจัยทางการศึกษา

2.2.3 นำร่างแบบสอบถามปรึกษาคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เพื่อปรับปรุงแก้ไขเบื้องต้น

2.2.4 นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน คือ

2.2.4.1 รองศาสตราจารย์ ดร. ไชยา ภาวะบุตร

คณบดีคณะครุศาสตร์และประธานคณะกรรมการบริหารหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต

และหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏ
สกลนคร

2.2.4.2 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธวัชชัย ไพโรจน์ คณะกรรมการ
บริหารหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต และหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการ
บริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

2.2.4.3 นายวิเศษ บุญสนอง ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านด่าน
สมบูรณ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3

2.2.4.4 นายปรัชวุฒิ คำพุย ผู้อำนวยการโรงเรียนชุมชนบ้านมาย
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3

2.2.4.5 นายทวีทรัพย์ มาละอินทร์ศึกษานิเทศก์ สังกัดสำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สกลนคร เขต 3

เพื่อให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหา (Content
Validity) ตลอดจนความชัดเจนของเนื้อหาและความเหมาะสมในการใช้ภาษา โดยได้รับ
ความอนุเคราะห์จากผู้เชี่ยวชาญ ตรวจสอบด้วยเทคนิค IOC พบว่าอยู่ระหว่าง .43- .89

2.2.5 นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้ (Try Out) กับ
ผู้บริหาร และครูผู้สอน จำนวน 7 โรงเรียน จำนวน 40 คน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2562

2.2.6 นำแบบสอบถามที่ทดลองใช้ไปหาคุณภาพของเครื่องมือโดยนำ
ข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์หาค่าอำนาจจำแนก (Discrimination) และค่าความเชื่อมั่น
(Reliability) ของแบบสอบถาม ผู้วิจัยได้ดำเนินการ ดังนี้

2.2.6.1 วิเคราะห์หาค่าอำนาจจำแนกรายข้อโดยใช้ค่า
สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson product-moment correlation) ระหว่างคะแนนรายข้อ
กับคะแนนรวม (Item-Total Correlation) โดยตัดข้อที่มีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ .20 ขึ้นไป
พบว่า ค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง .43 ถึง .89

2.2.6.2 วิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่น โดยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา
(Coefficient of alpha) ของครอนบาค (Cronbach) มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .98

2.2.7 นำร่างแบบสอบถามที่ได้เสนอต่อคณะกรรมการวิทยานิพนธ์
อีกครั้ง

2.2.8 จัดพิมพ์เป็นฉบับสมบูรณ์และนำไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล จากกลุ่มตัวอย่างต่อไป

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามลำดับ ดังนี้

1. ขอนหนังสือจากสำนักงานบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏ สกลนคร เพื่อขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล
2. ผู้วิจัยขอความร่วมมือจากผู้บริหาร ครูผู้สอนได้ตอบแบบสอบถาม และผู้วิจัยไปรับแบบสอบถามคืนที่โรงเรียน ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างด้วยตนเอง
3. เก็บรวบรวมแบบสอบถาม จากกลุ่มตัวอย่าง โรงเรียนขนาดเล็ก โรงเรียนกลางและโรงเรียนขนาดใหญ่
4. กรณีผู้ตอบแบบสอบถามไม่ครบ ผู้วิจัยได้ประสานกับกลุ่มตัวอย่างที่ไม่ได้ส่งคืนตามกำหนด พร้อมขอความร่วมมือ เพื่อให้ส่งแบบสอบถามกลับคืนมาอีกครั้ง
5. เมื่อได้แบบสอบถามกลับคืนมาครบทั้งหมดที่ส่งไปเก็บรวบรวมข้อมูล แล้วจึงนำไปศึกษาคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อนำไปจัดกระทำข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูล

4. การวิเคราะห์และแปลความหมายข้อมูล

เมื่อผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูล คำนวณสถิติโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป ดังนี้

1. นำแบบสอบถามที่ได้รับมาวิเคราะห์ข้อมูล โดยหาค่าเฉลี่ย ค่าความถี่ และค่าร้อยละ
2. คัดเลือกแบบสอบถาม นำมาตรวจให้คะแนนเพื่อพิจารณาความคิดเห็นตามเกณฑ์ ดังนี้
  - 5 คะแนน หมายถึง มากที่สุด
  - 4 คะแนน หมายถึง มาก
  - 3 คะแนน หมายถึง ปานกลาง
  - 2 คะแนน หมายถึง น้อย
  - 1 คะแนน หมายถึง น้อยที่สุด

การแปลความหมายของคะแนน ผู้วิจัยได้กำหนดการวัดระดับความต้องการ จำเป็น ในการวิจัย คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียนโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดสกลนคร โดยใช้ค่าเฉลี่ยของคะแนน โดยใช้เกณฑ์ของการพิจารณาของ บุญชม ศรีสะอาด (2553, หน้า 100) กำหนดไว้เป็น 5 ระดับ ดังนี้

4.51–5.00 หมายถึง มีระดับคุณลักษณะอันพึงประสงค์โรงเรียนอยู่ในระดับ มากที่สุด

3.51–4.50 หมายถึง มีระดับคุณลักษณะอันพึงประสงค์โรงเรียนอยู่ในระดับมาก

2.51–3.50 หมายถึงมีระดับคุณลักษณะอันพึงประสงค์ อยู่ในระดับปานกลาง

1.51–2.50 หมายถึง มีระดับคุณลักษณะอันพึงประสงค์โรงเรียนอยู่ในระดับน้อย

1.00–1.50 หมายถึง มีระดับคุณลักษณะอันพึงประสงค์อยู่ในระดับน้อยที่สุด

3. นำคะแนนที่ได้จากข้อ 2 ไปวิเคราะห์หาค่าทางสถิติต่าง ๆ โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป ซึ่งวิเคราะห์ตามสมมติฐานการวิจัย

4. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

4.1 สถิติพื้นฐาน

4.1.1 ค่าร้อยละ (Percentage)

4.1.2 ค่าเฉลี่ย (Mean)

4.1.3 ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (*S.D.*)

4.2 สถิติที่ใช้ในการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

4.2.1 ค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อโดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์

สหสัมพันธ์ (Simple correlation) ระหว่างคะแนนรายข้อและคะแนนรวม (Item–total correlation)

4.2.2 หาความเชื่อมั่นของแบบสอบถามด้วยวิธีการหาค่า

สัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha coefficient) ของ Cronbach (1990, pp. 202–204)

5. สถิติที่ใช้ทดสอบสมมติฐาน

5.1 ใช้ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

5.2 สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐานคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดสกลนคร ตามสายงาน ที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานต่างกัน ขนาดโรงเรียนต่างกันและสำนักงานเขตพื้นที่ในการปฏิบัติงานต่างกัน ใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (F-test ชนิด One-way anova)

ขั้นตอนที่ 2 แนวทางการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดสกลนคร

ผู้วิจัยได้นำผลการศึกษาเกี่ยวกับคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดสกลนคร นำผลการวิจัยมาคัดเลือกด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำกว่าค่าเฉลี่ยรวม นำมาร่างแนวทางการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดสกลนคร แล้วเสนอผู้เชี่ยวชาญจำนวน 10 ท่าน พิจารณาเสนอแนะ จากนั้นนำเสนอแนะเป็นทางการพัฒนาโดยใช้วิธีการสัมภาษณ์ในการเก็บข้อมูล แล้วนำมาพัฒนาให้เหมาะสม ซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อการบริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดสกลนคร โดยผู้เชี่ยวชาญมีรายชื่อ ดังนี้

1. รองศาสตราจารย์ ดร. ไชยา ภาวะบุตร คณบดีคณะครุศาสตร์และประธานคณะกรรมการบริหารหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต และหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

2. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธวัชชัย ไพโหล คณะกรรมการบริหารหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต และหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร 3. นายทินกร อินทะนาม ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สกลนคร เขต 3

4. นายทวีทรัพย์ มาละอินทร์ ศึกษาานิเทศก์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สกลนคร เขต 3

5. นายวีระศักดิ์ สุวรรณไตร ศึกษาพิเศษ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สกลนคร เขต 3
6. นายวิเศษ บุญสนอง ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านด่านสมบูรณ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3
7. นายปรัชวุฒิ คำผุย ผู้อำนวยการโรงเรียนชุมชนบ้านมาย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3
8. นายอารมณห์ เหมะธูลิน ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านตาตั่ววง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2
9. นายชัยวัฒน์ บุตรแสน ครู คศ.1 โรงเรียนแพทย์รัตน์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3
10. นายประเทือง ทุมพร ครู คศ.1 โรงเรียนบ้านดงหม้อทอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลงานวิจัยเรื่อง คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดสกลนคร ผู้วิจัยนำเสนอตามลำดับดังต่อไปนี้

1. สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล
2. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล
3. แนวทางการยกระดับคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดสกลนคร

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

เพื่อให้เกิดความเข้าใจตรงกันในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้กำหนดสัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

N	แทน	กลุ่มตัวอย่าง
$\bar{X}$	แทน	คะแนนเฉลี่ย
S.D.	แทน	ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน
F	แทน	ค่าที่ใช้ในการพิจารณาแบบ (F-test)
f	แทน	ความถี่
MS	แทน	ค่าเฉลี่ยของผลบวกกำลังสองของคะแนน (Mean Square)
SS	แทน	ผลรวมกำลังสองของคะแนน (Sum of Square)
df	แทน	ชั้นแห่งความเป็นอิสระ (Degree of Freedom)
α	แทน	การมีนัยสำคัญทางสถิติ
*	แทน	การมีนัยสำคัญทางสถิติระดับ .05
**	แทน	การทดสอบที่มีนัยสำคัญทางสถิติระดับ .01
SE.B	แทน	ค่าความคาดเคลื่อนมาตรฐานของสมการการถดถอย

- B แทน ค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยของตัวแปรอิสระในรูปคะแนนเต็ม
 β แทน ค่ามาตรฐานสัมประสิทธิ์การถดถอย

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้ส่งแบบสอบถามไปทั้งหมดจำนวน 363 ฉบับ ได้รับแบบสอบถามคืนมา และมีความสมบูรณ์ จำนวน 363 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100 ของทั้งหมด จากนั้นได้ตรวจให้คะแนนตามเกณฑ์การให้คะแนนตามที่กำหนดไว้แล้ว ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลและแปลความหมาย ผลการวิเคราะห์ออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดสกลนคร

1. การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม
2. การวิเคราะห์คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียน
3. การเปรียบเทียบ คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียน

สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดสกลนคร ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียน และครูผู้สอน ตามสภาพการดำรงตำแหน่ง ประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน ขนาดโรงเรียนที่ปฏิบัติงาน และสำนักงานเขตพื้นที่ที่ปฏิบัติงาน

ตอนที่ 2 แนวทางพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดสกลนคร

ตอนที่ 1 คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดสกลนคร

1. การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

การวิเคราะห์สถานการณ์ของผู้ตอบแบบสอบถาม ตามตำแหน่งหน้าที่ ประสบการณ์ในการปฏิบัติงานต่างกัน ขนาดโรงเรียนที่ปฏิบัติงาน และสำนักงานเขตพื้นที่ที่ปฏิบัติงาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดสกลนคร ดังตาราง 9

ตาราง 9 จำนวน และร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามสถานภาพ

ตำแหน่งหน้าที่ของผู้ตอบแบบสอบถาม	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ผู้บริหารโรงเรียน	121	33.00
ครูผู้สอนในโรงเรียน	242	67.00
รวม	363	100
ประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน		
น้อยกว่า 10 ปี	112	31.00
10-20 ปี	118	32.00
มากกว่า 20 ปี ขึ้นไป	133	37.00
รวม	363	100
ขนาดโรงเรียนที่ปฏิบัติงาน		
โรงเรียนขนาดเล็ก	102	28.00
โรงเรียนขนาดกลาง	169	47.00
โรงเรียนขนาดใหญ่	92	25.00
รวม	363	100
สำนักงานเขตพื้นที่ที่ปฏิบัติงาน		
สพป. สกลนคร เขต 1	117	32.00
สพป. สกลนคร เขต 2	139	38.00
สพป. สกลนคร เขต 3	107	30.00
รวม	363	100

จากตาราง 9 พบว่า จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดสกลนครแบ่งออกเป็น 4 กลุ่มดังนี้

- ตำแหน่งหน้าที่ของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า เป็นผู้บริหารโรงเรียน 121 คน คิดเป็นร้อยละ 33.00 ครูผู้สอน 242 คน คิดเป็นร้อยละ 67.00
- ประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน น้อยกว่า 10 ปี จำนวน 112 คน คิดเป็นร้อยละ 31.00 ที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน 10 – 20 ปี จำนวน 118 คน คิดเป็นร้อยละ 32.00 และที่มี

ประสบการณ์ในการปฏิบัติงานมากกว่า 20 ปี ขึ้นไป จำนวน 133 คน คิดเป็นร้อยละ 37.00

3. ขนาดของโรงเรียนที่ปฏิบัติงาน พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถาม ที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนขนาดเล็กจำนวน 102 คน คิดเป็นร้อยละ 28.00 ที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนขนาดกลาง จำนวน 169 คน คิดเป็นร้อยละ 47.00 และที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนขนาดใหญ่ จำนวน 92 คน คิดเป็นร้อยละ 25.00

4. สำนักงานเขตพื้นที่ที่ปฏิบัติงาน พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถาม ที่ปฏิบัติงานใน สพป. สกลนคร เขต 1 จำนวน 117 คน คิดเป็นร้อยละ 32.00 ที่ปฏิบัติงานใน สพป. สกลนคร เขต 2 จำนวน 139 คนคิดเป็นร้อยละ 38.00 และที่ปฏิบัติงานใน สพป. สกลนคร เขต 3 จำนวน 107 คน คิดร้อยละ 30.00

2. การวิเคราะห์คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียน
การวิเคราะห์คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดสกลนคร ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียน และครูผู้สอน คุณลักษณะอันพึงประสงค์ โดยรวมและรายด้าน ดังตาราง 10-15

สมมติฐานของการวิจัยที่ใช้ คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดสกลนคร อยู่ในระดับมาก โดยใช้ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

ตาราง 10 คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดสกลนคร โดยรวมและรายด้าน

ด้าน	คุณลักษณะอันพึงประสงค์	ค่าสถิติ(N=363)		แปล ความหมาย
		$\bar{X}$	S.D.	
1.	ด้านคุณธรรม และจริยธรรม	4.47	0.66	มาก
2.	ด้านวิสัยทัศน์	4.44	0.64	มาก
3.	ด้านบุคลิกภาพ	4.45	0.65	มาก
4.	ด้านภาวะผู้นำ	4.47	0.68	มาก
5.	ด้านบริหารจัดการ	4.44	0.65	มาก
ภาพโดยรวม		4.46	0.63	มาก

จากตาราง 10 พบว่า คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดสกลนคร พบว่า โดยภาพรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมากทุกข้อ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านเรียงลำดับจากมากไปหาน้อยดังนี้ ด้านคุณธรรมและจริยธรรมมีค่า ($\bar{X} = 4.47$), ด้านภาวะผู้นำ ($\bar{X} = 4.47$), ด้านบุคลิกภาพ ($\bar{X} = 4.45$), ด้านวิสัยทัศน์ ($\bar{X} = 4.44$), และด้านบริหารจัดการ ($\bar{X} = 4.44$)

ตาราง 11 คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดสกลนคร ด้านคุณธรรม และจริยธรรม

ด้าน	ด้านคุณธรรม และจริยธรรม	ค่าสถิติ (N=363)		แปล ความหมาย
		$\bar{X}$	S.D.	
1.	มีความเมตตา กรุณา ช่วยเหลือเมื่อ ผู้ร่วมงาน ประสบปัญหา	4.40	0.73	มาก
2.	มีความยุติธรรมและเสมอภาคกับทุกคน ไม่ลำเอียง	4.38	0.77	มาก
3.	ยึดหลักคุณธรรมและความถูกต้องในการตัดสินใจ และแก้ปัญหา	4.47	0.73	มาก
4.	มีการประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดีให้กับผู้ร่วมงาน	4.45	0.73	มาก
5.	มีจรรยาบรรณของวิชาชีพ ไม่ทำผิดหรือหลีกเลียง หรือล่วงละเมิด	4.52	0.72	มากที่สุด
6.	มีการปฏิบัติตามจรรยาบรรณวิชาชีพเป็นอย่างดี	4.48	0.76	มาก
7.	ซื่อสัตย์ สุจริต รักษาชื่อเสียงของตนเอง และตั้งตนไว้ ชอบ	4.50	0.73	มาก
8.	มีความยินดีในความสุและความสำเร็จ ของเพื่อน ร่วมงาน	4.50	0.72	มาก
9.	มีความเป็นผู้นำในด้านคุณธรรม	4.50	0.74	มาก
10.	มีการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมในองค์กร	4.50	0.75	มาก
ภาพโดยรวม		4.47	0.66	มาก

จากตาราง 11 พบว่า คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดสกลนคร โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.47$) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุดและระดับมาก เรียงลำดับข้อจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก ได้แก่ มีจรรยาบรรณของวิชาชีพ ไม่ทำผิดหรือหลีกเลี่ยงหรือล่องละเมิด ($\bar{X} = 4.52$), ความยินดีในความสุขและความสำเร็จ ของเพื่อนร่วมงาน ($\bar{X} = 4.50$) และซื่อสัตย์ สุจริต รักษาชื่อเสียงของตนเอง และตั้งตนไว้ชอบ ($\bar{X} = 4.50$) ตามลำดับ

ตาราง 12 คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดสกลนคร ด้านวิสัยทัศน์

ด้าน	ด้านวิสัยทัศน์	ค่าสถิติ (N=363)		แปล ความหมาย
		$\bar{X}$	S.D.	
1.	ผู้บริหารสถานศึกษามีการวางแผนและจัดทำหลักสูตรสอดคล้องกับนโยบายของรัฐบาลบนพื้นฐานความต้องการของนักเรียนและชุมชน	4.46	0.67	มาก
2.	ผู้บริหารสถานศึกษาสนับสนุนให้มีการนิเทศ การสอนอย่างสม่ำเสมอ	4.36	0.73	มาก
3.	ผู้บริหารสถานศึกษาสนับสนุนการจัดกระบวนการเรียนรู้ของครูโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	4.41	0.75	มาก
4.	ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมการจัดการความรู้และเปิดโอกาสให้ครูได้อบรม สัมมนาและแสวงหาความรู้รวมทั้งสร้างนวัตกรรมใหม่ ๆ มาใช้ในการจัดการเรียนการสอน	4.45	0.78	มาก
5.	ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมการวิจัยของครูเพื่อนำมาพัฒนาการเรียนการสอน	4.45	0.75	มาก
6.	ผู้บริหารเป็นผู้ที่มีความสามารถวางแผน คาดการณ์และวินิจฉัย ภาพในอนาคตของสถานศึกษาได้	4.44	0.74	มาก

ตาราง 12 (ต่อ)

ด้าน	ด้านวิสัยทัศน์	ค่าสถิติ (N=363)		แปล ความหมาย
		$\bar{X}$	S.D.	
7.	ผู้บริหารเป็นผู้ที่มองกว้างไกลและพร้อมที่จะเปลี่ยนแปลงเพื่อให้เกิดการพัฒนาในสถานศึกษา	4.47	0.77	มาก
8.	ผู้บริหารเป็นผู้ที่สามารถวิเคราะห์สถานการณ์ปัจจุบันเพื่อวางแผนอนาคตได้	4.47	0.74	มาก
9.	ผู้บริหารมีวิธีการและแนวทางที่จะแก้ไขปัญหาได้อย่างดี	4.40	0.76	มาก
10.	ผู้บริหารสามารถนำวิสัยทัศน์มากำหนดกลยุทธ์ในการบริหารสถานศึกษาได้	4.50	0.73	มาก
ภาพโดยรวม		4.44	0.64	มาก

จากตาราง 12 พบว่า คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดสกลนคร ด้านวิสัยทัศน์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.44$) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ เรียงลำดับข้อจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก ได้แก่ ผู้บริหารสามารถนำวิสัยทัศน์มากำหนดกลยุทธ์ในการบริหารสถานศึกษาได้ ($\bar{X} = 4.50$), ผู้บริหารเป็นผู้ที่สามารถวิเคราะห์สถานการณ์ปัจจุบันเพื่อวางแผนอนาคตได้ ($\bar{X} = 4.47$) และผู้บริหารเป็นผู้ที่มองกว้างไกลและพร้อมที่จะเปลี่ยนแปลงเพื่อให้เกิดการพัฒนาในสถานศึกษา ($\bar{X} = 4.47$) ตามลำดับ

ตาราง 13 คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดสกลนคร ด้านบุคลิกภาพ

ด้าน	ด้านบุคลิกภาพ	ค่าสถิติ (N=363)		แปล ความหมาย
		$\bar{X}$	S.D.	
1.	มีความเชื่อมั่นในตนเอง	4.39	0.74	มาก
2.	มีสุขภาพแข็งแรงสมบูรณ์	4.38	0.73	มาก
3.	มีการแต่งกายสะอาด เรียบร้อย สุภาพ เหมาะสม	4.48	0.72	มาก
4.	มีวางตัวที่ดี มีความเหมาะสม	4.49	0.77	มาก
5.	มีความกระตือรือร้นในการทำงานและอุทิศเวลาให้ราชการ	4.47	0.73	มาก
6.	ร่าเริง ยิ้มแย้ม แจ่มใส เป็นมิตรกับทุกคน	4.49	0.77	มาก
7.	สามารถควบคุมอารมณ์ได้ดี	4.41	0.73	มาก
8.	มั่นคงทางอารมณ์ เชื่อมั่นในตนเอง	4.45	0.77	มาก
9.	เป็นคนเปิดเผย ไม่มีความลับ ตรงไปตรงมา	4.45	0.79	มาก
10.	มีความเป็นผู้นำสูง	4.46	0.75	มาก
ภาพโดยรวม		4.45	0.65	มาก

จากตาราง 13 พบว่า คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดสกลนคร ด้านบุคลิกภาพ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.45$) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ เรียงลำดับข้อจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก ได้แก่ ร่าเริง ยิ้มแย้ม แจ่มใส เป็นมิตรกับทุกคน ($\bar{X}=4.49$), มีวางตัวที่ดี มีความเหมาะสม ($\bar{X}=4.49$), มีการแต่งกายสะอาด เรียบร้อยสุภาพเหมาะสม ($\bar{X}=4.48$) และมีความกระตือรือร้นในการทำงานและอุทิศเวลาให้ราชการ ($\bar{X}=4.47$) ตามลำดับ

ตาราง 14 คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดสกลนคร ด้านภาวะผู้นำ

ด้าน	ด้านภาวะผู้นำ	ค่าสถิติ (N=363)		แปล ความหมาย
		$\bar{X}$	S.D.	
1.	วิสัยทัศน์ มองการณ์ไกล มีหลักการเหตุผล	4.41	0.76	มาก
2.	มีภาวะของผู้นำ มีความเป็นผู้นำที่ดีมี ความสำเร็จ	4.45	0.78	มาก
3.	มีความสามารถในการคิด การตัดสินใจที่ดี	4.49	0.74	มาก
4.	มีการสื่อสารที่ดี ชัดเจน เข้าใจและ ปฏิบัติตามได้	4.47	0.78	มาก
5.	มีการสร้างขวัญและกำลังใจให้กับผู้ร่วมงาน	4.49	0.76	มาก
6.	มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ สร้างนวัตกรรมใหม่ ๆ	4.47	0.76	มาก
7.	มีความรับผิดชอบ กล้าเผชิญความจริง เมื่อเกิด ความผิดพลาด	4.50	0.73	มาก
8.	นึกถึงประโยชน์ส่วนรวมมากกว่า ประโยชน์ส่วนตน	4.51	0.76	มากที่สุด
9.	มีศิลปะในการโน้มน้าวบุคคลอื่น ให้คล้อยตาม	4.47	0.76	มาก
10.	มีภาวะผู้นำทางวิชาการ	4.46	0.77	มาก
ภาพโดยรวม		4.47	0.68	มาก

จากตาราง 14 พบว่า คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดสกลนคร ด้านภาวะผู้นำ โดยภาพรวมอยู่ใน ระดับมาก ($\bar{X}=4.47$) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุดและระดับมาก เรียงลำดับข้อจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก ได้แก่ นึกถึงประโยชน์ส่วนรวมมากกว่า ประโยชน์ส่วนตน ($\bar{X}=4.51$) มีความรับผิดชอบ กล้าเผชิญความจริง เมื่อเกิดความผิดพลาด ($\bar{X}=4.50$) และมีความสามารถในการคิด การตัดสินใจที่ดี ($\bar{X}=4.49$) ตามลำดับ

ตาราง 15 คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดสกลนคร ด้านบริหารจัดการ

ด้าน	ด้านบริหารจัดการ	ค่าสถิติ (N=363)		แปล ความหมาย
		$\bar{X}$	S.D.	
1.	ผู้บริหารสถานศึกษามีการวางแผนในการบริหาร สถานศึกษาอย่างชัดเจน	4.45	0.72	มาก
2.	ผู้บริหารสถานศึกษาเปิดโอกาสให้ทุกฝ่ายได้มีส่วน ร่วมในการกำหนดนโยบาย เป้าหมายและวิธีการ ปฏิบัติงาน	4.40	0.73	มาก
3.	ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถระดมและบริหาร ทรัพยากรทางการศึกษาทั้งในและนอกสถานศึกษา อย่างมีประสิทธิภาพ	4.39	0.75	มาก
4.	ผู้บริหารสถานศึกษามีการบริหารบุคลากรอย่างมี ประสิทธิภาพ	4.40	0.77	มาก
5.	ผู้บริหารสถานศึกษามีการจัดระบบเครือข่ายเพื่อ พัฒนาสถานศึกษา	4.46	0.72	มาก
6.	ผู้บริหารให้บุคลากรมีส่วนร่วมในการวางแผน และ ตัดสินใจในการทำงานอย่างเต็มศักยภาพ	4.46	0.74	มาก
7.	ผู้บริหารสามารถระดมและบริหารทรัพยากร ทาง การศึกษา ทั้งในและนอกสถานศึกษาอย่างมี ประสิทธิภาพ	4.47	0.76	มาก
8.	ผู้บริหารสามารถนำเทคโนโลยีมาใช้ในการปรับปรุง องค์กรได้อย่างมีประสิทธิภาพ	4.45	0.74	มาก
9.	ผู้บริหารมีการกำกับติดตามและประเมินผลงาน ที่ ให้ลงมือปฏิบัติ	4.44	0.76	มาก
10.	ผู้บริหารสามารถบริหารจัดการทรัพยากร ในการ บริหารอย่างประหยัด คุ่มค่าและเกิดประโยชน์สูงสุด	4.52	0.70	มากที่สุด
ภาพโดยรวม		4.44	0.65	มาก

จากตาราง 15 พบว่า คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดสกลนคร ด้านบริหารจัดการ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.44$) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุดและระดับมาก เรียงลำดับข้อจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก ได้แก่ ผู้บริหารสามารถบริหารจัดการทรัพยากร ในการบริหารอย่างประหยัด คุ่มค่า และเกิดประโยชน์สูงสุด ($\bar{X} = 4.52$) ผู้บริหารสามารถระดมและบริหารทรัพยากร ทางการศึกษา ทั้งในและนอกสถานศึกษา อย่างมีประสิทธิภาพ ($\bar{X} = 4.47$) และผู้บริหารสถานศึกษามีการจัดระบบเครือข่ายเพื่อพัฒนาสถานศึกษา ($\bar{X} = 4.46$) ตามลำดับ

3. การเปรียบเทียบคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดสกลนคร คุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียน และครูผู้สอน สภาพการดำรงตำแหน่งหน้าที่ ที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติต่างกัน ขนาดโรงเรียนที่ปฏิบัติงาน และสำนักงานเขตพื้นที่ที่ปฏิบัติงาน มีความแตกต่างกัน ทั้งโดยรวมและรายด้าน ดังตาราง 16-21

ตาราง 16 การเปรียบเทียบคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดสกลนคร ตามตำแหน่งหน้าที่

คุณลักษณะอันพึงประสงค์	ผู้บริหาร N (=121)		ครูผู้สอน N (=242)		t	Sig.
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
ด้านคุณธรรม และจริยธรรม	4.71	0.39	4.35	0.72	6.21**	.00
ด้านวิสัยทัศน์	4.71	0.34	4.30	0.71	7.46**	.00
ด้านบุคลิกภาพ	4.71	0.35	4.32	0.73	6.96**	.00
ด้านภาวะผู้นำ	4.77	0.36	4.32	0.75	7.86**	.00
ด้านบริหารจัดการ	4.74	0.37	4.39	0.71	7.59**	.00
ภาพโดยรวม	4.72	0.22	4.32	0.70	7.74**	.00

**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 16 คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดสกลนคร ตามตำแหน่งหน้าที่โดยภาพรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระดับ .01

ตาราง 17 การวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของ
ผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
ในจังหวัดสกลนคร ที่มีประสบการณ์แตกต่างกัน

คุณลักษณะอันพึงประสงค์	แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig.
ด้านคุณธรรม และ จริยธรรม	ระหว่างกลุ่ม	.371	2	.185	.431	.650
	ภายในกลุ่ม	154.962	360	.430		
	รวม	155.33	362			
ด้านวิสัยทัศน์	ระหว่างกลุ่ม	.228	2	.114	.279	.757
	ภายในกลุ่ม	147.488	360	.410		
	รวม	147.717	362			
ด้านบุคลิกภาพ	ระหว่างกลุ่ม	.081	2	.040	.094	.910
	ภายในกลุ่ม	154.506	360	.429		
	รวม	154.586	362			
ด้านภาวะผู้นำ	ระหว่างกลุ่ม	.030	2	.015	.033	.968
	ภายในกลุ่ม	167.632	360	.466		
	รวม	167.663	362			
ด้านบริหารจัดการ	ระหว่างกลุ่ม	.023	2	.011	.027	.974
	ภายในกลุ่ม	152.854	360	.425		
	รวม	152.877	362			
ภาพโดยรวม	ระหว่างกลุ่ม	.095	2	.047	.120	.887
	ภายในกลุ่ม	142.005	360	.394		
	รวม	142.100	362			

จากตาราง 17 คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดสกลนคร ที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานต่างกัน โดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

ตาราง 18 การวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของ
ผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
ในจังหวัดสกลนคร ที่มีขนาดของโรงเรียนที่ปฏิบัติงานแตกต่างกัน

คุณลักษณะอันพึงประสงค์	แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig.
ด้านคุณธรรม และจริยธรรม	ระหว่างกลุ่ม	5.081	2	2.540	6.087**	.003
	ภายในกลุ่ม	150.253	360	.417		
	รวม	155.333	362			
ด้านวิสัยทัศน์	ระหว่างกลุ่ม	4.438	2	1.719	4.289*	.014
	ภายในกลุ่ม	144.279	360	.401		
	รวม	147.717	362			
ด้านบุคลิกภาพ	ระหว่างกลุ่ม	3.849	2	1.924	4.596*	.011
	ภายในกลุ่ม	150.738	360	.419		
	รวม	145.586	362			
ด้านภาวะผู้นำ	ระหว่างกลุ่ม	4.984	2	2.492	5.515**	.004
	ภายในกลุ่ม	162.689	360	.452		
	รวม	167.663	362			
ด้านบริหารจัดการ	ระหว่างกลุ่ม	3.826	2	1.913	4.621**	.010
	ภายในกลุ่ม	149.051	360	.44		
	รวม	152.877	362			
ภาพโดยรวม	ระหว่างกลุ่ม	4.148	2	2.074	5.412**	.005
	ภายในกลุ่ม	137.952	360	.383		
	รวม	142.100	362			

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 18 พบว่า การวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหาร โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดสกลนคร ที่มีขนาดโรงเรียนที่ปฏิบัติงานแตกต่างกัน โดยภาพรวมมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และรายด้านพบว่า คุณธรรม และจริยธรรม ด้านภาวะผู้นำ ด้านบริหารจัดการ แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และ ด้านวิสัยทัศน์ ด้านบุคลิกภาพ แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ผู้วิจัยจึงทำการทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยรายคู่ตามวิธีการของ Scheffe

ตาราง 19 การเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยความคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดสกลนครที่มีขนาดของโรงเรียนที่ปฏิบัติงานต่างกัน เป็นรายคู่ โดยใช้วิธีการทดสอบของ Scheffe

คุณลักษณะอันพึงประสงค์	ขนาดของโรงเรียนที่ปฏิบัติงาน	โรงเรียนขนาดเล็ก		โรงเรียนขนาดกลาง	โรงเรียนขนาดใหญ่
		$\bar{X}$			
ด้านคุณธรรม และจริยธรรม	โรงเรียนขนาดเล็ก	4.67	-	-.27*	-.25*
	โรงเรียนขนาดกลาง	4.39	-	-	-.02
	โรงเรียนขนาดใหญ่	4.41	-	-	-
ด้านวิสัยทัศน์		$\bar{X}$	4.59	4.37	4.41
	โรงเรียนขนาดเล็ก	4.59	-	-.23*	-.19
	โรงเรียนขนาดกลาง	4.37	-	-	-.04
	โรงเรียนขนาดใหญ่	4.41	-	-	-
ด้านบุคลิกภาพ		$\bar{X}$	4.61	4.36	4.43
	โรงเรียนขนาดเล็ก	4.61	-	-.24*	-.18
	โรงเรียนขนาดกลาง	4.36	-	-	-.07

ตาราง 19 (ต่อ)

คุณลักษณะอันพึงประสงค์	ขนาดของโรงเรียนที่ปฏิบัติงาน	โรงเรียนขนาดเล็ก		โรงเรียนขนาดกลาง	โรงเรียนขนาดใหญ่
		$\bar{X}$	4.66	4.39	4.41
ด้านภาวะผู้นำ		$\bar{X}$	4.66	4.40	4.38
	โรงเรียนขนาดเล็ก	4.66	-	-.25*	-.27*
	โรงเรียนขนาดกลาง	4.40	-	-	-.02
	โรงเรียนขนาดใหญ่	4.38	-	-	-
ด้านบริหารจัดการ		$\bar{X}$	4.61	4.38	4.38
	โรงเรียนขนาดเล็ก	4.61	-	-.23*	-.23*
	โรงเรียนขนาดกลาง	4.38	-	-	-.01
	โรงเรียนขนาดใหญ่	4.38	-	-	-
ภาพโดยรวม		$\bar{X}$	4.63	4.38	4.40
	โรงเรียนขนาดเล็ก	4.63	-	-.24*	-.22*
	โรงเรียนขนาดกลาง	4.38	-	-	-.02
	โรงเรียนขนาดใหญ่	4.40	-	-	-

จากตาราง 19 ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยความคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของ ผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาในจังหวัดสกลนคร ที่มีขนาดของโรงเรียนที่ปฏิบัติงาน พบว่า

ภาพโดยรวม ผู้บริหารโรงเรียน และครูผู้สอนที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนขนาดเล็ก มีความคิดเห็นสูงกว่า ผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอน ที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนขนาดกลาง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ผู้บริหารโรงเรียน และครูผู้สอนที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนขนาดเล็ก มีความคิดเห็นสูงกว่า ผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอน ที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนขนาดใหญ่ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนผู้บริหารโรงเรียน และครูผู้สอนที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนขนาดใหญ่ และผู้บริหารโรงเรียน และครูผู้สอนที่

ปฏิบัติงานในโรงเรียนขนาดกลาง มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน

ด้านบริหารจัดการ ผู้บริหารโรงเรียน และครูผู้สอนที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนขนาดเล็ก มีความคิดเห็นสูงกว่า ผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอน ที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนขนาดกลาง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ผู้บริหารโรงเรียน และครูผู้สอนที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนขนาดเล็ก มีความคิดเห็นสูงกว่า ผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอนที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนขนาดใหญ่ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนผู้บริหารโรงเรียน และครูผู้สอนที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนขนาดใหญ่ และผู้บริหารโรงเรียน และครูผู้สอนที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนขนาดกลาง มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน

ตาราง 20 การวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระถมศึกษาในจังหวัดสกลนคร ที่มีสำนักงานเขตพื้นที่ที่ปฏิบัติงานแตกต่างกัน

คุณลักษณะอันพึงประสงค์	แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig.
ด้านคุณธรรม และจริยธรรม	ระหว่าง	1.036	2	1.018	2.391	.093
	กลุ่ม	153.298	360	.426		
	ภายในกลุ่ม	155.333	362			
	รวม					
ด้านวิสัยทัศน์	ระหว่าง	4.253	2	2.126	5.336**	.005
	กลุ่ม	143.464	360	.399		
	ภายในกลุ่ม	147.717	362			
	รวม					
ด้านบุคลิกภาพ	ระหว่าง	4.055	2	2.028	4.849**	.008
	กลุ่ม	150.531	360	.418		
	ภายในกลุ่ม	154.586	362			
	รวม					

ตาราง 20 (ต่อ)

คุณลักษณะอันพึงประสงค์	แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig.
ด้านภาวะผู้นำ	ระหว่าง	2.012	2	1.006	2.186	.114
	กลุ่ม	165.651	360	.460		
	ภายในกลุ่ม	167.663	362			
	รวม					
ด้านบริหารจัดการ	ระหว่าง	5.753	2	2.876	7.038**	.001
	กลุ่ม	147.124	360	.409		
	ภายในกลุ่ม	152.877	362			
	รวม					
ภาพโดยรวม	ระหว่าง	3.430	2	1.715	4.453*	.012
	กลุ่ม	138.669	360	.385		
	ภายในกลุ่ม	142.100	362			
	รวม					

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 20 พบว่า การวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดสกลนคร ที่มีสำนักงานเขตพื้นที่ที่ปฏิบัติงานแตกต่างกัน ภาพโดยรวมและรายด้านแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านวิสัยทัศน์ด้านบุคลิกภาพ และด้านบริหารจัดการ แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ผู้วิจัยจึงทำการทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยรายคู่ตามวิธีการของ Scheffe

ตาราง 21 การเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยความคุณลักษณะอันพึงประสงค์
 ของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
 ในจังหวัดสกลนครที่มีสำนักงานเขตพื้นที่ที่ปฏิบัติงานต่างกัน เป็นรายคู่
 โดยใช้วิธีการทดสอบของ Scheffe

คุณลักษณะอันพึงประสงค์	สำนักงานเขตพื้นที่ที่ปฏิบัติงาน	สพป. สกลนคร เขต 1		สพป. สกลนคร เขต 2	สพป. สกลนคร เขต 3
		$\bar{X}$	4.46	4.32	4.58
ด้านวิสัยทัศน์	สพป. สกลนคร เขต 1	4.46	-	-.14	.12
	สพป. สกลนคร เขต 2	4.32	-	-	.26*
	สพป. สกลนคร เขต 3	4.58	-	-	-
ด้านบุคลิกภาพ		$\bar{X}$	4.43	4.34	4.60
	สพป. สกลนคร เขต 1	4.43	-	-.09	.17
	สพป. สกลนคร เขต 2	4.34	-	-	.26*
	สพป. สกลนคร เขต 3	4.60	-	-	-
ด้านบริหารจัดการ		$\bar{X}$	4.48	4.30	4.60
	สพป. สกลนคร เขต 1	4.48	-	-.19	.11
	สพป. สกลนคร เขต 2	4.30	-	-	.30*
	สพป. สกลนคร เขต 3	4.60	-	-	-

ตาราง 21 (ต่อ)

คุณลักษณะอันพึงประสงค์	สำนักงานเขตพื้นที่ที่ปฏิบัติงาน	สพป. สกลนคร เขต 1		สพป. สกลนคร เขต 2	สพป. สกลนคร เขต 3
		$\bar{X}$	4.46	4.32	4.58
ภาพโดยรวม		$\bar{X}$	4.47	4.34	4.58
	สพป. สกลนคร เขต 1	4.47	-	-.13	.11
	สพป. สกลนคร เขต 2	4.34	-	-	.24*
	สพป. สกลนคร เขต 3	4.58	-	-	-

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 21 ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยความคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของ ผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดสกลนคร ที่มีสำนักงานเขตพื้นที่ที่ปฏิบัติงานต่างกัน ภาพโดยรวมพบว่า ผู้บริหารโรงเรียน และครูผู้สอนสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2 และผู้บริหารโรงเรียน และครูผู้สอนสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน ผู้บริหารโรงเรียน และครูผู้สอนสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 และผู้บริหารโรงเรียน และครูผู้สอนสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน ส่วนผู้บริหารโรงเรียน และครูผู้สอนสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 มีความคิดเห็นสูงกว่าผู้บริหารโรงเรียน และครูผู้สอนสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ด้านวิสัยทัศน์ ผู้บริหารโรงเรียน และครูผู้สอนสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 และผู้บริหารโรงเรียน และครูผู้สอนสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2 มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน ผู้บริหารโรงเรียน

มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน ส่วนผู้บริหารโรงเรียน และครูผู้สอนสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 มีความคิดเห็นสูงกว่าผู้บริหารโรงเรียน และครูผู้สอนสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตอนที่ 2 แนวทางการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของ ผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดสกลนคร

ผู้วิจัยนำผลการวิเคราะห์ข้อมูลคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดสกลนคร มาคัดเลือกด้านที่มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ต่ำกว่าค่าเฉลี่ยรวม มาร่างแนวทางการยกระดับคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของ ผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดสกลนคร แล้วนำเสนอผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 10 ท่าน พิจารณา ดังตาราง 22

ตาราง 22 แนวทางในการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดสกลนคร

คุณลักษณะอันพึงประสงค์	สรุป		
	$\bar{X}$	พัฒนา	ไม่พัฒนา
ด้านคุณธรรม และจริยธรรม	4.47		✓
ด้านวิสัยทัศน์	4.44	✓	
ด้านบุคลิกภาพ	4.45	✓	
ด้านภาวะผู้นำ	4.47		✓
ด้านบริหารจัดการ	4.44	✓	
ภาพโดยรวม	4.46		

จากตาราง 22 พบว่า คุณลักษณะอันพึงประสงค์ ของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดสกลนคร ที่มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ต่ำกว่าค่าเฉลี่ยรวม มีทั้งหมด 3 ด้านได้แก่ ด้านวิสัยทัศน์ ด้านบุคลิกภาพ และด้านบริหารจัดการ

ผู้วิจัยนำผลการวิจัย คุณลักษณะอันพึงประสงค์ ของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดสกลนคร โดยนำผลการวิเคราะห์ข้อมูล ผลการวิจัยคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดสกลนคร 3 ด้าน ได้แก่ ด้านวิสัยทัศน์ ด้านบุคลิกภาพ และด้านบริหารจัดการ ที่มีค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) ต่ำกว่าค่าเฉลี่ยรวม ผู้วิจัยนำมาเป็นแนวทางพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดสกลนครที่ต้องพัฒนาแล้วนำไปสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 10 ท่าน เพื่อหาแนวทางการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดสกลนคร จากนั้น นำนั้นนำมาวิเคราะห์เพื่อกำหนดแนวทางพัฒนาซึ่งได้ผลดังนี้

สรุปได้ว่า ผู้เชี่ยวชาญได้เสนอแนวทางการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดสกลนคร ดังนี้ 1. ด้านวิสัยทัศน์ ผู้บริหารควรเป็นผู้ที่มองกว้างไกลและพร้อมที่จะเปลี่ยนแปลงเพื่อให้เกิดการพัฒนาในสถานศึกษา ผู้บริหารควรเป็นผู้ที่สามารถวิเคราะห์สถานการณ์ปัจจุบัน เพื่อวางแผนอนาคตได้ และผู้บริหารควรเป็นผู้ที่มีความสามารถวางแผน คาดการณ์ และวินิจฉัย ภาพในอนาคตของสถานศึกษาได้ 2. ด้านบุคลิกภาพ ผู้บริหารควรเป็นผู้ที่มีสุขภาพแข็งแรงสมบูรณ์ ผู้บริหารควรเป็นผู้ที่มีการแต่งกายสะอาด เรียบร้อย สุภาพ เหมาะสม และผู้บริหารควรเป็นผู้ที่มั่นคงทางอารมณ์ เชื่อมมั่นในตนเอง 3. ด้านบริหารจัดการ ผู้บริหารควรเปิดโอกาสให้ทุกฝ่ายได้มีส่วนร่วมในการ กำหนดนโยบาย เป้าหมายและวิธีการปฏิบัติงาน ผู้บริหารควรให้บุคลากรมีส่วนร่วมในการวางแผน และตัดสินใจใน และผู้บริหารควรมีความสามารถบริหารจัดการทรัพยากร ในการบริหารอย่างประหยัด คุ่มค่า และเกิดประโยชน์สูงสุด บทสัมภาษณ์บางส่วน ดังนี้

1. คุณลักษณะอันพึงประสงค์ ของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดสกลนคร ด้านวิสัยทัศน์

“...ผู้บริหารโรงเรียนควรเป็นผู้ที่มองการณ์ไกล มีหลักการเหตุผล...”

(ไชยา ภาวะบุตร, สัมภาษณ์, 7 เมษายน 2563)

“ผู้บริหารควรเป็นผู้ที่มีความสามารถวางแผน คาดการณ์ ภาพในอนาคตของสถานศึกษาได้...”

(ธวัชชัย ไพไพหล, สัมภาษณ์, 7 เมษายน 2563)

“...ผู้บริหารควรเป็นผู้ที่มองกว้างไกลและพร้อมที่จะเปลี่ยนแปลง...”

(ทินกร อินทะนาม, สัมภาษณ์, 8 เมษายน 2563)

“...ผู้บริหารควรเป็นผู้ที่สามารถวิเคราะห์สถานการณ์ปัจจุบัน เพื่อวางแผนอนาคตได้...”

(ทวิทรัพย์ มาละอินทร์, สัมภาษณ์, 8 เมษายน 2563)

“...ผู้บริหารควรเป็นผู้ที่มีมุมมองแห่งอนาคต สอดคล้องเหมาะสมกับสภาพแวดล้อมทางเศรษฐกิจสังคมวัฒนธรรม และค่านิยมของหน่วยงาน...”

(วีระศักดิ์ สุวรรณไตร, สัมภาษณ์, 8 เมษายน 2563)

“...ผู้บริหารควรเป็นผู้ที่มองการณ์ไกล สามารถคาดคะเนแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงได้...”

(วิเศษ บุญสนอง, สัมภาษณ์, 9 เมษายน 2563)

“...ผู้บริหารควรกำหนดภาพลักษณ์ของหน่วยงานในอนาคตได้อย่างชัดเจน...”

(ปรัชวุฒิ คำพุย, สัมภาษณ์, 9 เมษายน 2563)

“...ผู้บริหารควรมีความสามารถในการกำหนดเป้าหมายและทิศทางในการทำงานได้...”

(อารมณี เหมะธูลิน, สัมภาษณ์, 6 เมษายน 2563)

“...ผู้บริหารควรมีความสามารถในการกำหนดอนาคตของสถานศึกษาได้...”

(ชัยวัฒน์ บุตรแสน, สัมภาษณ์, 6 เมษายน 2563)

“...ผู้บริหารสามารถควรเป็นผู้ที่มองการณ์ไกล...”

(ประเทือง ทุมพร, สัมภาษณ์, 6 เมษายน 2563)

2. คุณลักษณะอันพึงประสงค์ ของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดสกลนคร ด้านบุคลิกภาพ

“...ผู้บริหารควรเป็นผู้ที่มีสุขภาพแข็งแรงสมบูรณ์...”

(ไชยา ภาวะบุตร, สัมภาษณ์, 7 เมษายน 2563)

“...สมบูรณ์ ผู้บริหารควรเป็นผู้ที่มีการแต่งกายสะอาด เรียบร้อย สุภาพ เหมาะสม...”

(ธวัชชัย ไพโหล, สัมภาษณ์, 7 เมษายน 2563)

“...ผู้บริหารควรเป็นผู้ที่มั่นคงทางอารมณ์ เชื่อมั่นในตนเอง...”

(ทินกร อินทะนาม, สัมภาษณ์, 8 เมษายน 2563)

“...ผู้บริหารควรเป็นผู้ที่วางตัวที่ดี มีความเหมาะสม...”

(ทวิทรัพย์ มาละอินทร์, สัมภาษณ์, 8 เมษายน 2563)

“...ผู้บริหารควรมีความคล่องแคล่ว ว่องไว และตื่นตัวอยู่เสมอ...”

(วีระศักดิ์ สุวรรณไตร, สัมภาษณ์, 8 เมษายน 2563)

“...ผู้บริหารควรมีอารมณ์มั่นคง เข้มแข็งแต่ถ่อมตน กริยามารยาทเป็นที่ยอมรับของสังคม...”

(วิเศษ บุญสนอง, สัมภาษณ์, 9 เมษายน 2563)

“...ผู้บริหารควรมีความอดทน อดกลั้น รู้จักควบคุมอารมณ์...”

(ปรัชวุฒิ คำฝอย, สัมภาษณ์, 9 เมษายน 2563)

“...ผู้บริหารควรเป็นคนเปิดเผย กล้าแสดงออก รักษาคำพูด และจริงจังต่อผู้อื่น...”

(อารมณ์ เหมะธูลิน, สัมภาษณ์, 6 เมษายน 2563)

“...ผู้บริหารควรมีจิตวิทยาในการพูด โน้มน้าวใจให้คนทำงานเพื่อความเจริญก้าวหน้าของหน่วยงานได้...”

(ชัยวัฒน์ บุตรแสน, สัมภาษณ์, 6 เมษายน 2563)

“...ผู้บริหารควรเป็นคนสุขุมใจเย็น ให้เกียรติผู้ใต้บังคับบัญชา...”

(ประเทือง ทุมพร, สัมภาษณ์, 6 เมษายน 2563)

3. คุณลักษณะอันพึงประสงค์ ของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดสกลนคร ด้านบริหารจัดการ

“...ผู้บริหารควรมีความสามารถบริหารจัดการทรัพยากร ในการบริหารอย่างประหยัด คุ่มค่า และเกิดประโยชน์สูงสุด...”

(ไชยา ภาวะบุตร, สัมภาษณ์, 7 เมษายน 2563)

“...ผู้บริหารควรให้บุคลากรมีส่วนร่วมในการวางแผน และตัดสินใจใน...”

(ธวัชชัย ไพโหิล, สัมภาษณ์, 7 เมษายน 2563)

“...ผู้บริหารควรเปิดโอกาสให้ทุกฝ่ายได้มีส่วนร่วมในการ กำหนดนโยบาย เป้าหมายและวิธีการปฏิบัติงาน...”

(ทินกร อินทะนาม, สัมภาษณ์, 8 เมษายน 2563)

“...ผู้บริหารควรมีทักษะในการประสานส่วนต่าง ๆ ของหน่วยงานเข้าด้วยกัน”

(ทวีทรัพย์ มาละอินทร์, สัมภาษณ์, 8 เมษายน 2563)

“...ผู้บริหารควรมีความสามารถในการวิเคราะห์สถานการณ์โอกาสและอุปสรรค เพื่อกำหนดแผนการได้อย่างเหมาะสม...”

(วีระศักดิ์ สุวรรณไตร, สัมภาษณ์, 8 เมษายน 2563)

“...ผู้บริหารควรมีความสามารถในการเปลี่ยนนโยบายหรือความต้องการของหน่วยงานได้...”

(วิเศษ บุญสนอง, สัมภาษณ์, 9 เมษายน 2563)

“...ผู้บริหารควรมีความสามารถระดมความร่วมมือ และความช่วยเหลือ
จากชุมชน”

(ปรัชญาดิ คำฟูย, สัมภาษณ์, 9 เมษายน 2563)

“...ผู้บริหารควรมีความสามารถในการกำหนดลักษณะงาน และ
มอบหมายงานให้ตรงตามบุคคล...”

(อารมณั้ เหมะธูลิน, สัมภาษณ์, 6 เมษายน 2563)

“...ผู้บริหารควรกระตุ้นให้ผู้ใต้บังคับบัญชาพัฒนาก้าวหน้า...”

(ชัยวัฒน์ บุตรแสน, สัมภาษณ์, 6 เมษายน 2563)

“...ผู้บริหารควรมีความรอบรู้ต่องานทั้ง 4 ด้านและรอบรู้ต่อคนในหน่วย
งานตนทุกคน...”

(ประเทือง ทุมพร, สัมภาษณ์, 6 เมษายน 2563)

มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษา คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดสกลนคร ซึ่งผู้วิจัยได้สรุป การศึกษาค้นคว้าและผลการวิจัยตามลำดับหัวข้อ ดังนี้

1. ความมุ่งหมายของการวิจัย
2. สมมติฐานของการวิจัย
3. ประชากรกลุ่มตัวอย่าง
4. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
5. การเก็บรวบรวมข้อมูล
6. การวิเคราะห์ข้อมูล
7. สรุปผลการวิจัย
8. ข้อเสนอแนะในการวิจัย

ความมุ่งหมายของการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นการศึกษาคูณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหาร โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดสกลนคร ดังนี้

1. เพื่อศึกษาคูณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียน สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดสกลนคร
2. เพื่อเปรียบเทียบคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียน สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดสกลนคร จำแนกตามตำแหน่งหน้าที่ ขนาดของโรงเรียนประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน และสำนักงานเขตพื้นที่ที่ปฏิบัติงาน
3. เพื่อยกระดับคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียน สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดสกลนคร

สมมติฐานของการวิจัย

1. คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดสกลนคร อยู่ในระดับมาก
2. คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดสกลนคร จำแนกตามตำแหน่งหน้าที่ ขนาดโรงเรียนที่ปฏิบัติงานประสบการณ์ทำงาน และสำนักงานเขตพื้นที่ที่ปฏิบัติงาน มีความแตกต่างกัน

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า ได้แก่ บุคลากรในโรงเรียนประกอบไปด้วยผู้บริหารและครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดสกลนคร ปีการศึกษา 2562 ซึ่งได้แยกออกเป็นผู้บริหาร จำนวน 615 คน ครูผู้สอนในสถานศึกษา จำนวน 5,744 คน รวมทั้งหมด 6,359 คน
2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดสกลนคร ปีการศึกษา 2562 จากประชากรจำนวน 6,359 คน ได้กำหนดกลุ่มตัวอย่างมาจากการใช้ตารางเครซี่ซีและมอร์แกน (Krejcie and Morgan) และได้กลุ่มตัวอย่าง แยกออกเป็นผู้บริหาร จำนวน 121 คน ครูผู้สอนในสถานศึกษา จำนวน 242 คน รวมทั้งหมด 363 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ลักษณะของเครื่องมือ เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ซึ่งสอบถามเกี่ยวกับคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดสกลนคร แบ่งเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับตำแหน่งของผู้ตอบแบบสอบถามเป็นแบบสำรวจรายการ (Check List)

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับการวิจัยคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดสกลนคร มี

ลักษณะเป็นข้อคำถามแบบมาตราส่วน ประมาณค่า (Rating Scale) ชนิด 5 ระดับ ตามแบบของ ไลเคอร์ท (Likert Scale) คุณคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดสกลนคร อยู่ในระดับ มากที่สุด มาก ปาน กลาง น้อย น้อยที่สุด

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาคุณคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดสกลนคร

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามลำดับ ดังนี้

1. ขอนหนังสือจากสำนักงานบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร เพื่อขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล
2. ผู้วิจัยขอความร่วมมือจากผู้บริหาร ครูผู้สอนได้ตอบแบบสอบถามและ ผู้วิจัยไปรับแบบสอบถามคืนที่โรงเรียน ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างด้วยตนเอง
3. เก็บรวบรวมแบบสอบถาม จากกลุ่มตัวอย่าง โรงเรียนขนาดเล็ก โรงเรียนกลางและโรงเรียนขนาดใหญ่
4. กรณีผู้ตอบแบบสอบถามไม่ครบ ผู้วิจัยได้ประสานกับกลุ่มตัวอย่างที่ไม่ได้ส่งคืนตามกำหนด พร้อมขอความร่วมมือ เพื่อให้ส่งแบบสอบถามกลับคืนมาอีกครั้ง
5. เมื่อได้แบบสอบถามกลับคืนมาครบทั้งหมดที่ส่งไปเก็บรวบรวมข้อมูล แล้วจึงนำไปศึกษาคณะกรรมการที่ศึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อนำไปจัดกระทำข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามที่ได้มาทั้งหมดวิเคราะห์โดยใช้วิธีการทางสถิติ วิเคราะห์ใช้โปรแกรมสำเร็จรูป มีขั้นตอน ดังนี้

1. การวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน โดยการหาค่าร้อยละ
2. การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อทดสอบสมมติฐานของการวิจัย

2.1 การวิเคราะห์ คุณคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดสกลนคร โดยค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เปรียบเทียบกับเกณฑ์การแปลความหมายค่าเฉลี่ย

2.2 การวิเคราะห์ คุณคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดสกลนคร จำแนกตามตำแหน่งหน้าที่ โดยใช้สถิติ t-test ชนิด Independent samples

2.3 การวิเคราะห์ คุณคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดสกลนคร จำแนกตาม ขนาดของโรงเรียนประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน และสำนักงานเขตพื้นที่ที่ปฏิบัติงาน โดยใช้สถิติ F-test ชนิด One - Way ANOVA

สรุปผลการวิจัย

ผลการวิจัยคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดสกลนคร สรุปได้ดังนี้

1. คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดสกลนครตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอน ภาพโดยรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.46$) คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ทุกด้านอยู่ในระดับมาก เรียงตามลำดับจากมากไปหาน้อยคือ ด้านภาวะผู้นำ ($\bar{X} = 4.47$) ด้านคุณธรรม และจริยธรรม ($\bar{X} = 4.47$) ด้านบุคลิกภาพ ($\bar{X} = 4.45$) ด้านบริหารจัดการ ($\bar{X} = 4.44$) ด้านวิสัยทัศน์ ($\bar{X} = 4.44$) ตามลำดับ

2. การเปรียบเทียบคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดสกลนคร จำแนกตามตำแหน่งหน้าที่ผู้บริหาร ภาพโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.76$) ครูผู้สอนอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 4.34$) คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดสกลนคร จำแนกตามตำแหน่งหน้าที่ครูผู้สอน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ทุกด้านอยู่ในระดับมากที่สุด และด้านบริหารจัดการอยู่ในระดับดี เรียงตามลำดับจากมากไปหาน้อยคือ ด้านภาวะผู้นำ ($\bar{X} = 4.79$) ด้านวิสัยทัศน์

($\bar{X} = 4.78$) ด้านคุณธรรม และจริยธรรม ($\bar{X} = 4.73$) ด้านบุคลิกภาพ ($\bar{X} = 4.73$) และด้านบริหารจัดการ ($\bar{X} = 4.45$) คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดสกลนคร จำแนกตามตำแหน่งหน้าที่ครูผู้สอน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ทุกด้านอยู่ในระดับมาก เรียงตามลำดับจากมากไปหาน้อยคือ ด้านวิสัยทัศน์ ($\bar{X} = 4.36$) ด้านบุคลิกภาพ ($\bar{X} = 4.36$) ด้านคุณธรรม และจริยธรรม ($\bar{X} = 4.34$) ด้านบริหารจัดการ ($\bar{X} = 4.31$) และด้านภาวะผู้นำ ($\bar{X} = 4.31$) การเปรียบเทียบคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดสกลนคร จำแนกตามประสบการณ์ปฏิบัติงาน พบว่า คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดสกลนคร ที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานต่างกัน โดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

การเปรียบเทียบคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดสกลนคร จำแนกตามขนาดของโรงเรียนที่ปฏิบัติงาน พบว่า ภาพโดยรวม ผู้บริหารโรงเรียน และครูผู้สอนที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนขนาดเล็ก มีความคิดเห็นสูงกว่า ผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอน ที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนขนาดกลาง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ผู้บริหารโรงเรียน และครูผู้สอนที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนขนาดเล็ก มีความคิดเห็นสูงกว่า ผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอนที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนขนาดใหญ่ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนผู้บริหารโรงเรียน และครูผู้สอนที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนขนาดใหญ่ และผู้บริหารโรงเรียน และครูผู้สอนที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนขนาดกลาง มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน 1) ด้านคุณธรรม และจริยธรรม ผู้บริหารโรงเรียน และครูผู้สอนที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนขนาดเล็ก มีความคิดเห็นสูงกว่า ผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอน ที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนขนาดกลาง และขนาดใหญ่ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอนที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนขนาดใหญ่ มีความคิดเห็นสูงกว่า ผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอนที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนขนาดกลาง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนผู้บริหารโรงเรียน และครูผู้สอนที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนขนาดกลาง และผู้บริหารโรงเรียน และครูผู้สอนที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนขนาดใหญ่มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน 2) ด้านวิสัยทัศน์ ผู้บริหารโรงเรียน และครูผู้สอนที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนขนาดเล็ก มีความคิดเห็นสูงกว่า ผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอน ที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนขนาดกลาง อย่างมีนัยสำคัญทาง

มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน ส่วนผู้บริหารโรงเรียน และครูผู้สอนสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 มีความคิดเห็นสูงกว่าผู้บริหารโรงเรียน และครูผู้สอนสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ด้านบริหารจัดการ ผู้บริหารโรงเรียน และครูผู้สอนสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2 และผู้บริหารโรงเรียน และครูผู้สอนสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน ผู้บริหารโรงเรียน และครูผู้สอนสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 และผู้บริหารโรงเรียน และครูผู้สอนสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน ส่วนผู้บริหารโรงเรียน และครูผู้สอนสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 มีความคิดเห็นสูงกว่าผู้บริหารโรงเรียน และครูผู้สอนสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

อภิปรายผลการวิจัย

ผลการวิจัยคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดสกลนคร ในครั้งนี้มีประเด็นที่น่าสนใจ ที่จะนำมาอภิปรายผลดังนี้

1. คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดสกลนครตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอน ประกอบด้วย ด้านคุณธรรม และจริยธรรม ด้านวิสัยทัศน์ ด้านบุคลิกภาพ ด้านภาวะผู้นำ ด้านบริหารจัดการ ภาพโดยรวม อยู่ในระดับมากและเป็นไปตามสมมติฐาน ทั้งนี้ อาจเนื่องมาจากผู้บริหารโรงเรียนทุกคนต้องการได้รับการปลูกฝังทั้งในหลักสูตรการเรียนการสอน และหลักสูตรการอบรมต่าง ๆ อย่างต่อเนื่อง ผู้บริหารโรงเรียนจะทำหน้าที่ได้อย่างสมบูรณ์ต้องมีคุณลักษณะดังกล่าว ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ นันทภักดิ์ สุโข (2559, หน้า 99-102) ได้กล่าวไว้ถึง ผู้บริหารจะทำหน้าที่ได้สมบูรณ์ ต้องมีทักษะหรือความสามารถ 8 ด้านคือ 1) ด้านความเป็นผู้นำ ความสำคัญของผู้นำคือการนำองค์กรไปสู่เป้าหมายด้านที่วางไว้ ซึ่งผู้นำต้องมีความสามารถในการจูงใจผู้ร่วมงานและมีวุฒิภาวะทางอารมณ์ในการสร้างมิตรภาพ มีจิตใจกว้างเพราะองค์ประกอบดังกล่าวจะช่วยในการ

สร้างความน่าเชื่อถือและความศรัทธาของผู้ร่วมงานให้เกิดความรู้สึกที่ดีต่อการทำงานและองค์การในด้านการศึกษาก็เช่นกันผู้นำองค์การหรือผู้นำสถานศึกษาก็มีบทบาทสำคัญในการบริหารการศึกษาและงานอื่น ๆ ตามภารกิจเนื่องจากในปัจจุบันการแข่งขันของสถาบันการศึกษาสูงมากถ้าสถานศึกษาไม่มีความน่าเชื่อถือโอกาสที่ผู้ปกครองจะส่งบุตรหลานมาเล่าเรียนก็น้อยมาก นั่นคือสถานศึกษาขาดความเชื่อถือจากชุมชน ทำให้มีการยอมรับน้อยและส่งผลถึงเกียรติและชื่อเสียงของสถานศึกษา 2) ด้านความสามารถในการบริหารคุณลักษณะด้านความรู้ความสามารถในการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษาหรือผู้บริหารโรงเรียนเป็นคุณลักษณะสำคัญ ที่จะนำพาให้สถานศึกษาเจริญก้าวหน้า ผู้บริหารจำเป็นจะต้องมีความสามารถในการใช้ความรู้ ความสามารถ ทักษะกระบวนการ และเทคนิควิธีการที่เหมาะสมในการบริหารงานให้บรรลุเป้าหมาย รวมทั้งมีความสามารถในการบริหารจัดการเทคโนโลยี ความสามารถระดมความร่วมมือและความช่วยเหลือจากชุมชน มีความรู้เกี่ยวกับกฎหมาย ระเบียบแบบแผนในการปฏิบัติงานของสถานศึกษา และความสามารถในการนำนโยบายจากกระทรวงศึกษาธิการไปปฏิบัติได้เป็นอย่างดีเป็นอย่างเป็นรูปธรรม 3) ด้านคุณธรรม จริยธรรม การมีคุณธรรม จริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษาเป็นพฤติกรรมที่ทำตามการยอมรับของบรรทัดฐานทางสังคมโดยทั่วไปที่เกี่ยวข้องกับการกระทำที่มีความสำคัญและมีอันตรายต่อสังคม ในขณะที่พฤติกรรมที่ไม่มีจริยธรรมของบุคคล เป็นพฤติกรรมที่ไม่ได้ทำตามการยอมรับของบรรทัดฐานสังคมโดยทั่วไป ซึ่งในองค์การต่าง ๆ ได้มีการกระทำที่มีจริยธรรมและ ไม่มีจริยธรรมที่กระทำโดยผู้นำและบุคลากรในองค์การ โดยผู้บริหารสถานศึกษาต้องตระหนักถึงประโยชน์ของส่วนรวม ผู้นำไม่ควรปฏิบัติตนหรือแสดงพฤติกรรม ที่ไม่ก่อให้เกิดประโยชน์ หรือไม่ก่อให้เกิดผลดีแก่สังคม ชุมชนและองค์การที่ตนเองอาศัยอยู่ 4) ด้านการสื่อสาร ผู้บริหารคุณภาพจะต้องสามารถสื่อสารกับบุคลากรทั้งภายในและภายนอกองค์การได้อย่างมีประสิทธิภาพ การทำงานต้องอาศัยหลักการประชาสัมพันธ์เพื่อให้เกิดความเข้าใจ นอกจากนี้จะช่วยสร้างทัศนคติที่ดีต่อการทำงานและหน่วยงาน เพื่อให้ทุกคนยอมรับศรัทธาในหน่วยงาน และพร้อมที่จะทำงานด้วยความสุขและปราศจากความกลัว การสื่อสารที่ดีที่สุด คือ การพูดคุยเจรจาแบบปากต่อปากเพื่อให้เห็นถึงบุคลิกภาพ ความรู้สึกที่จริงใจต่อกัน ผู้นำจึงจะต้องมีบุคลิกภาพที่ดีการพูดจาที่น่าเชื่อถือ มีวาทศิลป์สามารถพูดจูงใจได้ในขณะเดียวกัน ควรมีลักษณะอ่อนน้อม อ่อนโยน แต่ไม่อ่อนแอ ซึ่งเป็นบุคลิกภาพที่ดีต่อการบริหารจัดการสื่อสารได้อย่างมีประสิทธิภาพ 5) ด้านบุคลิกภาพ พฤติกรรมการแสดงออกทางด้าน

บุคลิกภาพที่ดีของผู้บริหารสถานศึกษามีส่วนหนึ่งของคุณลักษณะที่ดี ส่งผลต่อลักษณะนิสัยประจำตัวที่น่าเลื่อมใส เคารพ ศรัทธาและศูติ ซึ่งผู้บริหารสถานศึกษาควรมีบุคลิกภาพที่ดีทั้งทางร่างกาย วาจา เช่น มีสมรรถภาพทางร่างกาย ลักษณะท่าทางท่วงที การแต่งกายที่ดีและเหมาะสม รู้จักวางตนให้เหมาะสมกับกาลเทศะ มีความกระตือรือร้นในการทำกิจกรรมต่าง ๆ มีความเป็นประชาธิปไตย มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี สามารถบริหารงานหรือทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ดี ส่วนทางวาจาต้องเป็นผู้มีกิริยาวาจาไพเราะ สามารถควบคุมอารมณ์ได้ดี มีความคงเส้นคงวา เพื่อที่จะได้เป็นผู้นำพาบุคลากรในหน่วยงานร่วมกันไปสู่เป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล 6) ด้านการมีวิสัยทัศน์ การเป็นผู้นำที่ดีจึงจะต้องเป็นผู้นำที่มีวิสัยทัศน์สูงและสามารถถ่ายทอดวิสัยทัศน์ให้เป็นความจริงได้ในที่สุด ในการสร้างวิสัยทัศน์นั้น ผู้นำต้องมีความสามารถที่จะคาดเดาเหตุการณ์ล่วงหน้าโดยอาศัยการวิเคราะห์สถานการณ์ต่าง ๆ นอกจากนี้ผู้นำต้องใช้ สัญชาติญาณบวกกับบาสงสังหรณ์ อารมณ์ ความคิด ประสบการณ์ และความหวังของตนเอง รวมทั้งต้องมองการณ์ไกลสามารถวางแผนระยะยาว สามารถแก้ปัญหาได้อย่างชาญฉลาด เปลี่ยนวิกฤติสู่อโอกาสได้อย่างเหมาะสมและที่สำคัญสามารถวางแผนกลยุทธ์เพื่อปรับปรุงองค์การให้เจริญก้าวหน้าและอยู่รอดปลอดภัย สามารถต้านทานต่อวิกฤติการณ์ที่มากระทบได้อย่างมั่นคง 7) ด้านการทำงานเป็นทีม คุณลักษณะที่ดีของผู้บริหารสถานศึกษาในด้านการทำงานเป็นทีม เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลนั้น จะต้องตระหนักว่าบุคลากรนั้นมีความสามารถ ความถนัดและความเชี่ยวชาญคนละด้านที่แตกต่างกัน ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษาจึงจำเป็นต้องแบ่งภาระหน้าที่ กระจายความรับผิดชอบให้เหมาะสมกับบุคลากรในสถานศึกษาได้แสดงศักยภาพตามความรู้ความสามารถของตน ผู้บริหารควรกำหนดจุดมุ่งหมายที่ชัดเจนและให้บุคลากรได้มีส่วนร่วมประสานความร่วมมือร่วมใจทุ่มเททั้งความคิดและสติปัญญาในการทำงาน ยอมรับความคิดเห็นร่วมกันเป็นกลุ่มหรือเป็นทีมได้ เพื่อให้การทำงานนั้นบรรลุวัตถุประสงค์สำเร็จร่วมกัน 8) ด้านการมุ่งผลสัมฤทธิ์ พฤติกรรมการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาที่ดีในด้านการบริหารมุ่งผลสัมฤทธิ์จึงจำเป็นต้องใช้ความสามารถของผู้บริหารในการนำเอาทรัพยากรที่มีอยู่ทั้งบุคลากร วัสดุงบประมาณมาจัดการเพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงโดยมีกระบวนการวัดประเมินผลเป็นตัวชี้วัดผลการทำงานโดยมุ่งเน้นความประหยัด ความมีประสิทธิภาพ และความมีประสิทธิภาพ จากการการการบริหารมุ่งผลสัมฤทธิ์จะเห็นได้ว่าผู้บริหารมีความสำคัญอย่างยิ่งในการที่จะสื่อสารถึงวัตถุประสงค์สำคัญของหน่วยงานที่จะมุ่งไปว่าต้องการให้บรรลุ

อะไรบ้างเพื่อให้ทุกคนมุ่งไปสู่จุดดังกล่าว ภาวะผู้นำที่เข้มแข็งมีความจำเป็นในการทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงขนาดใหญ่ในด้านของค่านิยม ทศนคติ และพฤติกรรมองค์กรเพื่อสร้างให้เกิดวัฒนธรรมใหม่

2. คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดสกลนคร จำแนกตามตำแหน่งหน้าที่ผู้บริหาร และครูผู้สอน ภาพโดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระดับ .01 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานทั้งนี้อาจเป็นเพราะภาระหน้าที่ความรับผิดชอบในตำแหน่งหน้าที่การปฏิบัติงานแตกต่างกัน อาทิผู้บริหารส่วนใหญ่จะปฏิบัติหน้าที่หัวหน้าสถานศึกษาถือเป็นหัวหน้าหน่วยงานสูงสุดความรับผิดชอบทั้งหมดของสถานศึกษา ส่วนครูจะปฏิบัติหน้าที่สอนในสถานศึกษา ซึ่งจะรับผิดชอบต่อหน่วยงานในด้านใดด้านหนึ่ง ซึ่งสอดคล้องกับวิจัยของ เลิศณรงค์ นามวงศ์ชัย (2562, หน้า 84) ได้ศึกษาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารมีอาชีพในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปึงกาฬตามความคิดเห็นของผู้บริหาร ครูผู้สอน และประธานกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดสกลนคร จำแนกตามประสบการณ์ปฏิบัติงาน ภาพโดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าได้รับข้อมูลข่าวสารภายใต้จังหวัดเดียวกัน อาจมีความคิดเห็นไปในทิศทางเดียวกัน ซึ่งประกอบกับการวิจัยนี้เป็นกรวิจัยนำข้อมูลจากการสัมภาษณ์ผู้รู้ ผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้มีประสบการณ์ในพื้นที่เดียวกัน จึงเป็นสาเหตุให้ผู้บริหารและครูผู้สอนที่มีประสบการณ์ปฏิบัติงานในจังหวัดสกลนครมีความคิดเห็นไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งสอดคล้องกับ ชูติมา คิริไพรวรรณ (2561, หน้า 88) ได้ศึกษาคุณลักษณะอันที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาตามทัศนะของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานราธิวาส เขต 1 พบว่าภาพโดยรวมที่มีประสบการณ์ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อคุณลักษณะอันที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาไม่แตกต่างกัน

คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดสกลนคร จำแนกตามขนาดของโรงเรียนที่ปฏิบัติงาน ภาพโดยรวม ผู้บริหารโรงเรียน และครูผู้สอนที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนขนาดเล็ก มีความ

คิดเห็นสูงกว่า ผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอน ที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนขนาดกลาง และ
 ผู้บริหารโรงเรียน และครูผู้สอนที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนขนาดใหญ่ อย่างมีนัยสำคัญทาง
 สถิติที่ระดับ .05 โดยการผู้บริหารโรงเรียน และครูผู้สอนที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนขนาด
 ต่างกันซึ่งเป็นไปตามสมมติฐาน ทำให้คิดเห็นในคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหาร
 โรงเรียนต่างกันซึ่งสอดคล้องกับ ฌรนต์ฤทธิ์ นามเหล่า (2560, หน้า 100) ได้ศึกษา
 คุณลักษณะอันที่พึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียนที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพโรงเรียน สังกัด
 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23 พบว่า ผู้บริหารโรงเรียน และครูผู้สอนที่
 ปฏิบัติงานในโรงเรียนขนาดเล็ก มีความคิดเห็นสูงกว่า ผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอน ที่
 ปฏิบัติงานในโรงเรียนขนาดกลาง มีความคิดเห็นต่ำกว่า ผู้บริหารโรงเรียน และครูผู้สอนที่
 ปฏิบัติงานในโรงเรียนขนาดใหญ่ ส่วนผู้บริหารโรงเรียน และครูผู้สอนที่ปฏิบัติงานใน
 โรงเรียนขนาดใหญ่ และผู้บริหารโรงเรียน และครูผู้สอนที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนขนาดกลาง
 มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะมีขอบข่ายงานแบบเดียวกัน ซึ่งสอดคล้อง
 กับงานวิจัย เลิศณรงค์ นามวงศ์ชัย (2562, หน้า 110) ได้ศึกษาคุณลักษณะอันพึงประสงค์
 ของผู้บริหารมืออาชีพในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ
 พบว่า ผู้บริหารโรงเรียน และครูผู้สอนที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนขนาดเล็ก และผู้บริหาร
 โรงเรียน และครูผู้สอนที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนขนาดกลางมีความคิดเห็น ไม่แตกต่างกัน
 คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
 การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดสกลนคร จำแนกตามสำนักงานเขตพื้นที่ที่ปฏิบัติงาน
 ภาพโดยรวม ผู้บริหารโรงเรียน และครูผู้สอนสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
 สกลนคร เขต 3 มีความคิดเห็นสูงกว่าผู้บริหารโรงเรียน และครูผู้สอนสำนักงานเขตพื้นที่
 การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเป็นไป
 ตามสมมติฐาน ซึ่งอาจเป็นเพราะบริบทของแต่ละเขตพื้นที่ที่มีความแตกต่างกัน ส่วน
 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาที่เหลือไม่มีความแตกต่างกันซึ่งสอดคล้องกับ
 งานวิจัย สุเมธนา อุดม (2558, หน้า 139) ได้ศึกษาคุณลักษณะผู้บริหารสถานศึกษา สังกัด
 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 2 ตามทัศนะของผู้บริหาร และครู
 จำแนกตามเขตอำเภอ พบว่า มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ ผู้บริหาร
 สถานศึกษามีรูปแบบ กฎเกณฑ์ที่ใช้ในการปฏิบัติงานเหมือนกัน

ข้อเสนอแนะในการวิจัย

ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับงานวิจัยเรื่อง คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหาร โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดสกลนคร ผู้วิจัยนำเสนอไว้ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะสำหรับการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 จากผลการวิจัยพบว่าคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหาร โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดสกลนคร ภาพโดยรวมอยู่ในระดับมาก จึงเป็นข้อมูลเพื่อให้ผู้บริหารโรงเรียนได้นำไปปรับเปลี่ยนการบริหารที่มีคุณภาพ และปรับปรุงให้ตนเองเป็นผู้บริหารที่พัฒนาโรงเรียนให้มีคุณภาพ

1.2 จากผลการวิจัยพบว่าคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหาร โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดสกลนคร ด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ ด้านวิสัยทัศน์ จึงเป็นข้อมูลในการพัฒนาทักษะด้านวิสัยทัศน์ เพื่อการบริหารที่มีคุณภาพต่อไป

1.3 จากผลการวิจัยพบว่าคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหาร โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดสกลนคร ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ ด้านคุณธรรม และจริยธรรม จึงเป็นข้อมูลในการพิจารณาเป็นแนวทางในการพัฒนาในการคัดเลือกบุคลากรเข้าสู่ตำแหน่งผู้บริหารโรงเรียนควรคำนึงถึงคุณสมบัติ ด้านคุณธรรม และจริยธรรม ซึ่งจะส่งผลผู้บริหารโรงเรียนต่อไป

1.4 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดสกลนคร สามารถนำผลการวิจัยเป็นข้อมูลในการบริหารโรงเรียน โดยการพัฒนาผู้บริหารโรงเรียน ให้เป็นผู้บริหารที่บริหารงานให้มีประสิทธิภาพต่อไป

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในพื้นที่อื่น ๆ

2.2 ควรมีการศึกษาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียน ที่ส่งผลต่อประสิทธิผลโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจังหวัดสกลนคร

มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2547). พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา. กรุงเทพฯ : พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา.
- _____. (2542). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ. กรุงเทพฯ : พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ.
- _____. (2542). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ. ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2553 กรุงเทพฯ : พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ.
- กฤษณะ คำสุวรรณ. (2550). บทบาทของผู้บริหารในการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน โรงเรียนบูรณะศึกษา เขตทุ่งครุ กรุงเทพมหานคร วิทยานิพนธ์ คศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- _____. (2562). ข้อบังคับคุรุสภาว่าด้วยมาตรฐานวิชาชีพ. กรุงเทพฯ : สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา.
- คมศักดิ์ ชมภูวงษ์. (2555). ได้ศึกษาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารศูนย์การศึกษา นอก ระบบและการศึกษาตามอัครยาตย์จังหวัดบุรีรัมย์ วิทยานิพนธ์ ค.ม. บุรีรัมย์ : มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
- จินดา พุ่มสกุล. (2555). คุณลักษณะผู้บริหารที่พึงประสงค์ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร และครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3. วิทยานิพนธ์ ค.ม.ลพบุรี : มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี.
- จิรศักดิ์ เจริญวรรณ. (2560). การศึกษาคุณลักษณะของผู้บริหารมีอาชีพตามความคิดเห็นของครูผู้สอนโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 5. วิทยานิพนธ์ ค.ม. เชียงใหม่ : มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่.
- จันทิมา ผลอินทร์ (2554). คุณลักษณะของผู้บริหารมีอาชีพ ใน 8 ด้าน ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 วิทยานิพนธ์ ค.ม. เพชรบุรี : เพชรบุรี : มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี.

- ชุตินา ศิริโพรวณ. (2561). *คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาตามทัศนะของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 1*. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. สงขลา : มหาวิทยาลัยหาดใหญ่.
- ณรงค์ฤทธิ์ นามเหล่า. (2560). *คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียนที่ส่งผลต่อประสิทธิผลโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23*. วิทยานิพนธ์ ค.ม. สกลนคร : มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- เต็มศิริ ทิพย์จันทร์. (2553). *คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารตามความคิดเห็นของครูผู้สอนกรณีศึกษาโรงเรียนในสังกัดเทศบาลนครภูเก็ต วารสารวิชาการ มหาวิทยาลัยอีสเทิร์นเอเซีย [ออนไลน์] เข้าถึงใน <https://so01.tci-thaijo.org/index.php>*
- ธงชัย เจนโกศล. (2557). *คุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษามีอาชีพตามความคิดเห็นของครูผู้สอนในโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดกาญจนบุรีสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 8*. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กาญจนบุรี : มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี.
- ธีระ รุณเจริญ. (2550). *ความเป็นผู้บริหารในการจัดและบริหารการศึกษายุคปฏิรูปการศึกษา*. กรุงเทพฯ : ขั้วฟ้า
- นลินทิพย์ สังข์เจริญ (2558) *คุณลักษณะของผู้บริหารที่ส่งผลต่อสมรรถนะในการปฏิบัติของครู สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย จังหวัดฉะเชิงเทรา* วิทยานิพนธ์ ค.ม. ฉะเชิงเทรา : มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์.
- นฤชยา นนธ์ยะโส. (2558). *คุณลักษณะของผู้บริหารมืออาชีพที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 1*. วิทยานิพนธ์ ค.ม. ฉะเชิงเทรา : มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์.
- นิตยา ทองไทย. (2559). *ศึกษาคุณลักษณะผู้บริหารสถานศึกษามีอาชีพตามความคิดเห็นของ ผู้บริหารและครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยนาทสิงห์บุรีและอ่างทอง* วิทยานิพนธ์ ค.ม. ลพบุรี : มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

- นิติวุฒิ สุจริต. (2560). ความพึงพอใจของครูต่อคุณลักษณะของผู้บริหารโรงเรียนในสังกัดสหวิทยาเขต 8 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 29 วิทยานิพนธ์ ศษ.ม.อุบลราชธานี : มหาวิทยาลัยราชธานี.
- นันทศักดิ์ สุขี. (2559). คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนตามความคิดเห็นของครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต.
- บุษบา คำนนท์. (2559). คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหาร ในทัศนะของครูโรงเรียนสุรศักดิ์มนตรีสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 วิทยานิพนธ์ กศ.ม. ชลบุรี : มหาวิทยาลัยบูรพา
- บุญทริก บุตรราช. (2551). ได้ศึกษาคุณลักษณะของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจังหวัดสกลนคร วิทยานิพนธ์ ค.ม. สกลนคร : มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2556). วิธีการทางสถิติสำหรับการวิจัย เล่ม 1 (พิมพ์ครั้งที่ 5). กรุงเทพมหานคร: สุวีริยาสาส์น
- ปิยนุช เศรษฐี. (2559). คุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาที่พึงประสงค์ ตามทัศนะของครูโรงเรียนในกลุ่มปากอ่าวเจ้าพระยาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการเขต 1. วารสารวิชาการม [ออนไลน์] เข้าถึงใน <http://journal.nmc.ac.th/th/admin/Journal>
- ปิยวรรณ สมามิภักดิ์. (2560). คุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมของชุมชนในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 2. วิทยานิพนธ์ ค.ม. เพชรบุรี : มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี
- พงษ์อิศรา ประหยัดทรัพย์. (2557). บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อคุณลักษณะผู้เรียนสู่การเป็นโรงเรียนมาตรฐานสากลในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4 จังหวัดประจวบคีรีขันธ์. วารสารวิจัยและพัฒนามาตรฐานโรงเรียนในพระบรมราชูปถัมภ์ [ออนไลน์] เข้าถึงใน <https://so06.tci-thaijo.org/index.php>

- พนมไพร ไชยบุตร. (2557). *คุณลักษณะผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพในโรงเรียน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2* วิทยานิพนธ์ ค.ม. สกลนคร : มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- มาศกุล สิงห์สิน. (2554). *คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียนตามทัศนะของครูผู้สอนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามุกดาหาร เขต 4* วิทยานิพนธ์ ค.ม. มุกดาหาร : มหาวิทยาลัยราชภัฏมุกดาหาร
- เลิศณรงค์ นามวงศ์ชัย. (2562). *คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารมืออาชีพในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ วิทยานิพนธ์ ค.ม. สกลนคร : มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.*
- วงษ์เดือน ทองคำ. (2556). *คุณลักษณะความเป็นมืออาชีพอของผู้บริหารสถานศึกษากับการเตรียมความพร้อมสู่ประชาคมอาเซียนของสถานศึกษาในอำเภอลำลูกกา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2.* วิทยานิพนธ์ ค.ม. ปทุมธานี : มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.
- สามารถ พงศ์ศิริ. (2558). *คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา อุบลราชธานี เขต 5* วิทยานิพนธ์ ค.ม. อุบลราชธานี : มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี
- สุมณา อุดม. (2558). *คุณลักษณะผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 2* วิทยานิพนธ์ ค.ม. สกลนคร : มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา. (2556). *ข้อบังคับคุรุสภาว่าด้วยจรรยาบรรณของวิชาชีพ.* กรุงเทพฯ : สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา.
- ฮาเซ็ง มะเซ็ง. (2557). *คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาที่ใช้หลักสูตรอิสลามศึกษา (แบบเข้ม) ในจังหวัดปัตตานี* วิทยานิพนธ์ ค.ม. ฉะเชิงเทรา : มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์.
- อำไพ อุ่นศิริ. (2557). *คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาตามทัศนะของครูจังหวัดนครปฐม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9* วิทยานิพนธ์ ค.ศ.ม. ชลบุรี : มหาวิทยาลัยบูรพา

ฮาพิช ขำนุรักษ์. (2558). *คุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามทัศนะของครูผู้สอนในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามจังหวัดพัทลุง*. วิทยานิพนธ์ ค.ม. จະเซ็งเทธา : มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์.

อุทัยวรรณ นรินรัตน์. (2560). *บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการดำเนินงานประกันคุณภาพสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 4*. วิทยานิพนธ์ ค.ม. นครศรีธรรมราช : มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช.

Bass, B. M. (2008). *Stagdills Handbook of leadership: A Survey of theory and Research*: New York: The Free Press

Nuebert, M. J. (2009). *A Functional-Based Modern Informal Leadership Perception In Intact Work Teams*. Dissertation Abstract International. 59(05), 405–A

Marilyn.L.G (1994), *The Study of Administer Real Characteristic in Town and Rural*. (Online), Availabl : mcmbcrs/sp. Cfm?. AN =FD.372474

Ttadt, R.W., et al. (2003). *Managion career education programs* Englewood Cliffs. New Jersey: Prentce–Hall.

มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก
หนังสือขอความอนุเคราะห์

มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี

-สำเนาคู่มือฉบับ-

ที่ ฮว ๐๖๒๑๑๒/วิ ๑๑๕๕๙

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
๖๕๐ ถนนชัย ต.ธาตุเชิงชุม
อ.เมือง จ.สกลนคร ๔๗๐๐๐

๑๔ ธันวาคม ๒๕๖๒

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย
เรียน

- สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. กรอบแนวคิดการวิจัย และนิยามศัพท์เฉพาะ
๒. เครื่องมือการวิจัย
๓. แบบประเมินเครื่องมือการวิจัย

ด้วย นายธวัชชัย ทักษ์คำภา รหัสประจำตัวนักศึกษา ๖๑๕๖๑๒๒๕๙๑๑๕๙ ซึ่งเป็นนักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์เรื่อง "คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดสกลนคร" ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต (ศ.ม.) โดยมีผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สวัสดิ์ ไทธิวัฒน์ เป็นประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และ ดร.บุญมี ก่อบุญ เป็นกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ได้พิจารณาและเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถ และเชี่ยวชาญในเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขอความอนุเคราะห์ท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญในการพิจารณาตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย เพื่อให้ประกอบการทำวิทยานิพนธ์ที่นักศึกษาได้จัดทำขึ้น

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ศีกานต์ เพียรปัญญากรณ)

ผู้อำนวยการบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน

อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. ๐ ๔๖๓๗ ๐๒๒๙

โทรสาร ๐ ๔๖๓๗ ๐๐๓๕

ผู้ประสานงาน นายธวัชชัย ทักษ์คำภา โทรศัพท์เคลื่อนที่ ๐๘ ๐๙๕๖ ๙๐๖๕

.....รับทราบ/ร่าง/พิมพ์

.....ตรวจ

"อยู่สกล รักสกล ทำเพื่อสกลนคร"

ที่ อว ๐๖๒๓.๑๒/ว ๑๔๕

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
๖๘๐ ถ.นิตโย ต.ธาตุเชิงชุม
อ.เมือง จ.สกลนคร ๔๗๐๐๐

๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๓

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย

เรียน

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือการวิจัย

ด้วย นายธวัชชัย ทัพคำภา รหัสประจำตัวนักศึกษา ๖๑๔๒๑๒๒๕๑๐๕ ซึ่งเป็นนักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์เรื่อง “คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดสกลนคร” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต (ค.ม.) โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สวัสดี โพธิ์วัฒน์ เป็นประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และ ดร.บุญมี ก่อบุญ เป็นกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

เพื่อให้การศึกษาครั้งนี้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านให้นักศึกษารายดังกล่าวได้เก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัย เพื่อนำข้อมูลที่ได้ประกอบการศึกษาวิทยานิพนธ์ และขอขอบคุณในความอนุเคราะห์มา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

ขอแสดงความนับถือ

(อาจารย์กมล คติวัฒน์)

รองผู้อำนวยการฝ่ายวางแผนและประกันคุณภาพ รักษาการแทน

ผู้อำนวยการบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน

อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. ๐ ๔๓๔๗ ๐๒๒๔

โทรสาร ๐ ๔๒๔๗ ๐๐๓๒

ผู้ประสานงาน นายธวัชชัย ทัพคำภา โทรศัพท์เคลื่อนที่ ๐๘ ๐๗๔๖ ๗๐๖๔

“อยู่สกล รักสกล ทำเพื่อสกลนคร”

ที่ ศธ ๐๔๑๔๓.๒๑๓๗/๒๐๔

โรงเรียนบ้านธาตุกุดพร้าว
ตำบลวาริชภูมิ อำเภอวาริชภูมิ
จังหวัดสกลนคร ๔๗๑๕๐

๒๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๓

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย

เรียน อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

อ้างถึง หนังสือมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ฮว ๐๖๒๓.๑๒/๖๑๔๕ ลงวันที่ ๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๓

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือการวิจัย

จำนวน ๑ ชุด

ตามหนังสือที่อ้างถึง มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ขอความอนุเคราะห์จากทางโรงเรียนเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัย เพื่อนำข้อมูลที่ได้ประกอบการศึกษาวิทยานิพนธ์ ความละเอียดแจ้งแล้วนั้น

บัดนี้ทางโรงเรียนบ้านธาตุกุดพร้าว ได้ดำเนินการกรอกเครื่องมือการวิจัย เสร็จเรียบร้อยแล้ว ตามเครื่องมือที่ส่งมาพร้อมกับหนังสือนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

ขอแสดงความนับถือ

(นายยุทธพงษ์ พงณา)

ตำแหน่งผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านธาตุกุดพร้าว

โรงเรียนบ้านธาตุกุดพร้าว

โทรศัพท์ : ๐๘๙-๒๗๙๐-๕๙๐

E - mail : thartkuteeew@gmail.com

“อยู่สกล รักสกล ทำเพื่อสกลนคร”

ศธ ๐๔๑๔๔.๔๐/ ๓๔

โรงเรียนบ้านห้วยสรวีวิทยา ตำบลบ่อแก้ว
อำเภอบ้านม่วง จังหวัดสกลนคร ๔๗๑๔๐

๒๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๓

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย

เรียน อธิการวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

อ้างถึง หนังสือมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ที่ อว ๐๖๒๓.๑๒/ว๑๔๕ ลงวันที่ ๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๓

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถามประกอบการวิจัย จำนวน ๖ ชุด

ตามที่หนังสือมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ด้วยนายรัชชัย ทัพคำภา นักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ขอความอนุเคราะห์โรงเรียนบ้านห้วยสรวีวิทยา เก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย ประกอบการศึกษาวิทยานิพนธ์ ความแจ้งแล้วนั้น โรงเรียนบ้านห้วยสรวีวิทยา ได้ดำเนินการรายละเอียด ดังสิ่งที่ส่งมาพร้อมหนังสือนี้แล้ว

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

ขอแสดงความนับถือ

(นางอัญชลี เหลาสีหิ)

ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านห้วยสรวีวิทยา

โรงเรียนบ้านห้วยสรวีวิทยา

เบอร์โทรผอ. ๐๘๗๙๔๔๐๐๕๗

“อยู่สกล รักสกล ทำเพื่อสกลนคร”

ที่ อว ๐๖๒๑.๑๒/ว ๓๗๓๓

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
๖๘๐ ถ.นิตโย ต.ธาตุเชิงชุม
อ.เมือง จ.สกลนคร ๔๗๐๐๐

๓๐ มีนาคม ๒๕๖๓

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญเสนอแนวทางการพัฒนา

เรียน รองคณบดี.....

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือการวิจัย

ด้วย นายธวัชชัย ทัพคำภา รหัสประจำตัวนักศึกษา ๖๑๕๒๑๒๒๕๑๐๕ ซึ่งเป็นนักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์เรื่อง "คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดสกลนคร" ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต (ค.ม.) โดยมีผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สวัสดิ์ โพธิ์วัฒน์ เป็นประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และ ดร.เขาวลักษณะ สุตะโคตร เป็นกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถและเชี่ยวชาญในเรื่องดังกล่าว จึงขอความอนุเคราะห์ท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญเสนอแนวทางการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียน ตามความมุ่งหมายของการทำวิจัย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ศิกานต์ เพียรธัญญกรณ์)

ผู้อำนวยการบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน

อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. ๐ ๔๒๙๗ ๐๒๒๙

โทรสาร ๐ ๔๒๙๗ ๐๐๓๒

ผู้ประสานงาน นายธวัชชัย ทัพคำภา โทรศัพท์เคลื่อนที่ ๐๘ ๐๗๕๖ ๗๐๖๔

"อยู่สกล รักสกล ทำเพื่อสกลนคร"

ภาคผนวก ข
รายนามผู้เชี่ยวชาญ

มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี

รายนามผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย

1. รองศาสตราจารย์ ดร. ไชยา ภาวะบุตร คณบดีคณะครุศาสตร์และประธานคณะกรรมการบริหารหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิตและหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
2. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธวัชชัย ไพโรจน์ คณบดีคณะกรรมการบริหารหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิตและหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
3. นายวิเศษ บุญสนอง ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านด่านสมบูรณ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3
4. นายปรัชวุฒิ คำผุย ผู้อำนวยการโรงเรียนชุมชนบ้านมาย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3
5. นายทวีทรัพย์ มาละอินทร์ ศึกษานิเทศก์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3

**รายนามผู้เชี่ยวชาญในการหาแนวทางการพัฒนาคุณลักษณะอัน
พึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดสกลนคร**

1. รองศาสตราจารย์ ดร. ไชยา ภาวะบุตร คณบดีคณะครุศาสตร์และประธาน
คณะกรรมการบริหารหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิตและหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
2. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธวัชชัย โพไพหล คณะกรรมการบริหารหลักสูตร
ครุศาสตรมหาบัณฑิตและหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
3. นายทินกร อินทะนาม ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษา สกลนคร เขต 3
4. นายทวีทรัพย์ มาละอินทร์ศึกษานิเทศก์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษา สกลนคร เขต 3
5. นายวีระศักดิ์ สุวรรณไตร ศึกษานิเทศก์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษา สกลนคร เขต 3
6. นายวิเศษ บุญสนอง ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านดำนสมบูรณ์ สังกัดสำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3
7. นายปรัชวุฒิ คำผุย ผู้อำนวยการโรงเรียนชุมชนบ้านมาย สังกัดสำนักงานเขต
พื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3
8. นายอารมณห์ เหมะธูลิน ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านตาดภูวง สังกัดสำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2
9. นายชัยวัฒน์ บุตรแสน ครูโรงเรียนแพทย์รัตน์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3
10. นายประเทือง ทุมพร ครู ครูโรงเรียนบ้านดงหม้อทอง สังกัดสำนักงานเขต
พื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3

ภาคผนวก ค
เครื่องมือและคุณภาพของเครื่องมือที่ใช้วิจัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี

สำหรับผู้เชี่ยวชาญ

แบบประเมินเครื่องมือการวิจัย

เรื่อง คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียนสังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดสกลนคร

ผู้ประเมิน.....ตำแหน่ง.....
สถานที่ทำงาน.....

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามฉบับนี้อยู่ระหว่างการพัฒนาคุณภาพเพื่อใช้ในการวิจัย
2. ขอความกรุณาตรวจสอบข้อความแต่ละข้อในแบบสอบถามว่ามีความสอดคล้องกัน

นิยามที่กำหนดไว้แต่ละด้านเพียงใด ขอให้พิจารณาแบบสอบถามโดยทำเครื่องหมาย

✓ ลงในช่องความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ ซึ่งผู้วิจัยจะนำจากการประเมินของท่านมาพิจารณาปรับปรุงแบบสอบถามให้เกิดความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ตัวเลขแต่ละช่องประเมินมีความหมายดังนี้

- +1 หมายถึง “แน่ใจ”ว่าสอดคล้องกับนิยาม
- 0 หมายถึง “ไม่แน่ใจ”ว่าสอดคล้องกับนิยาม
- 1 หมายถึง “แน่ใจว่าไม่”ว่าสอดคล้องกับนิยาม

นายวัชชัย ทัพคำภา

นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ตอนที่ 1

ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดกาเครื่องหมาย ✓ ลงใน ( ) หน้าข้อความตามสภาพที่เป็นจริงเกี่ยวกับตัวท่าน

- 1 ตำแหน่งหน้าที่
( ) ผู้บริหาร
( ) ครูผู้สอน
- 2 ประสบการณ์ในการทำงานทางการศึกษา
( ) น้อยกว่า 10 ปี
( ) 10 – 20 ปี
( ) มากกว่า 20 ปีขึ้นไป
3. ขนาดของโรงเรียนที่ท่านปฏิบัติงานอยู่ในปัจจุบัน
( ) ขนาดเล็ก
( ) ขนาดกลาง
( ) ขนาดใหญ่/ใหญ่พิเศษ
4. สำนักงานเขตพื้นที่ที่ท่านสังกัดอยู่ปัจจุบัน
( ) สพป. สกลนคร เขต 1
( ) สพป. สกลนคร เขต 2
( ) สพป. สกลนคร เขต 3

ตอนที่ 2

คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียน

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องทางขวามือที่ตรงกับระดับความคิดเห็นของท่านว่ามี ความสอดคล้องกับนิยามที่ผู้วิจัยกำหนดแต่ละด้าน โดยพิจารณาจากเกณฑ์ดังนี้

- +1 หมายถึง “แน่ใจ”ว่าสอดคล้องกับนิยาม
- 0 หมายถึง “ไม่แน่ใจ”ว่าสอดคล้องกับนิยาม
- 1 หมายถึง “แน่ใจว่าไม่”ว่าสอดคล้องกับนิยาม

ข้อที่	คุณลักษณะอันพึงประสงค์ ของผู้บริหารโรงเรียน	ความเห็น ผู้เชี่ยวชาญ			ข้อเสนอแนะ(ถ้า มี)
		+	0	-	
ด้านคุณธรรม และจริยธรรม หมายถึง เป็นบุคคลที่มีความรู้ความสามารถมีทักษะความชำนาญงานมีประสบการณ์ มีวิสัยทัศน์กว้างไกล แต่ที่เหนือสิ่งอื่นใดคือ ความเป็นผู้มีคุณธรรมในจิตใจ และมีจริยธรรมที่น่าเลื่อมใสศรัทธา และคุณธรรมและจริยธรรมถือเป็นคุณสมบัติอันสำคัญที่จะเป็นส่วนเสริมให้ผู้บริหารนั้นสามารถครองตน ครองคน และครองงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ					
1	มีความเมตตา กรุณา ช่วยเหลือเมื่อ ผู้ร่วมงานประสบปัญหา				
2	มีความยุติธรรมและเสมอภาคกับทุกคน ไม่ลำเอียง				
3	ยึดหลักคุณธรรมและความถูกต้องในการตัดสินใจและแก้ปัญหา				
4	มีการประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดีให้กับผู้ร่วมงาน				
5	มีจรรยาบรรณของวิชาชีพ ไม่ทำผิดหรือหลีกเลียง หรือล่วงละเมิด				
6	มีการปฏิบัติตนตามจรรยาบรรณวิชาชีพเป็นอย่างดี				
7	ซื่อสัตย์ สุจริต รักษาชื่อเสียงของตนเอง และตั้งตนไว้ชอบ				
8	มีความยินดีในความสุขและความสำเร็จ ของเพื่อนร่วมงาน				
9	มีความเป็นผู้นำในด้านคุณธรรม				
10	มีการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมในองค์กร				

ข้อที่	คุณลักษณะอันพึงประสงค์ ของผู้บริหารโรงเรียน	ความเห็น ผู้เชี่ยวชาญ			ข้อเสนอแนะ(ถ้า มี)
		(+)	(=)	(-)	
<p>ด้านวิสัยทัศน์ หมายถึง ภาพในอนาคตของผู้บริหารและสมาชิก ขององค์กรร่วมกันวาดฝัน หรือจินตนาการขึ้นโดยมีพื้นฐานอยู่บนความจริง ในปัจจุบัน เชื่อมโยงวัตถุประสงค์ ภารกิจ ค่านิยม และความเชื่อมั่นเข้าด้วยกันให้เห็นทิศทางของสถานศึกษาอย่างชัดเจน มีพลังท้าทาย ทะเยอทะยาน และมีความเป็นไปได้</p>					
11	ผู้บริหารสถานศึกษามีการวางแผนและจัดทำหลักสูตร สอดคล้องกับนโยบายของรัฐบนพื้นฐานความต้องการของนักเรียนและชุมชน				
12	ผู้บริหารสถานศึกษาสนับสนุนให้มีการนิเทศ การสอนอย่างสม่ำเสมอ				
13	ผู้บริหารสถานศึกษาสนับสนุนการจัดกระบวนการเรียนรู้ของครูโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ				
14	ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมการจัดการความรู้และเปิดโอกาสให้ครูได้อบรม สัมมนาและแสวงหาความรู้ รวมทั้งสร้างนวัตกรรมใหม่ ๆ มาใช้ในการจัดการเรียนการสอน				
15	ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมการวิจัยของครูเพื่อนำมาพัฒนาการเรียนการสอน				
16	ผู้บริหารเป็นผู้ที่มีความสามารถวางแผน คาดการณ์ และวินิจฉัย ภาพในอนาคตของสถานศึกษาได้				
17	ผู้บริหารเป็นผู้ที่มองกว้างไกลและพร้อมที่จะเปลี่ยนแปลง เพื่อให้เกิดการพัฒนาในสถานศึกษา				
18	ผู้บริหารเป็นผู้ที่สามารถวิเคราะห์สถานการณ์ปัจจุบัน เพื่อวางแผนอนาคตได้				
19	ผู้บริหารมีวิธีการและแนวทางที่จะแก้ไขปัญหาได้อย่างดี				
20	ผู้บริหารสามารถนำวิสัยทัศน์มากำหนดกลยุทธ์ในการบริหารสถานศึกษาได้				

ข้อที่	คุณลักษณะอันพึงประสงค์ ของผู้บริหารโรงเรียน	ความเห็น ผู้เชี่ยวชาญ			ข้อเสนอแนะ (ถ้ามี)
		☺	☹	☹	
ด้านบุคลิกภาพ หมายถึง ความมั่นคงทางอารมณ์กล้าหาญในการเผชิญกับอุปสรรคต่าง ๆ อย่างไม่ย่อท้อต่อความยากลำบาก มีจิตใจเป็นประชาธิปไตย เคารพสิทธิ รับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น รู้จักชมเชยพุดจาโน้มน้าว จูงใจคนให้ทำงานเพื่อความเจริญก้าวหน้าของสถานศึกษา					
21	มีความเชื่อมั่นในตนเอง				
22	มีสุขภาพแข็งแรงสมบูรณ์				
23	มีการแต่งกายสะอาด เรียบร้อย สุภาพ เหมาะสม				
24	มีวางตัวที่ดี มีความเหมาะสม				
25	มีความกระตือรือร้นในการทำงานและอุทิศเวลาให้ราชการ				
26	ร่าเริง ยิ้มแย้ม แจ่มใส เป็นมิตรกับทุกคน				
27	สามารถควบคุมอารมณ์ได้ดี				
28	มั่นคงทางอารมณ์ เชื่อมั่นในตนเอง				
29	เป็นคนเปิดเผย ไม่มีความลับ ตรงไปตรงมา				
30	มีความเป็นผู้นำสูง				
ด้านภาวะผู้นำ หมายถึง ความสามารถของผู้บริหารในอันที่จะก่อให้เกิดกิจกรรมหรือการเปลี่ยนแปลงเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์โดยใช้การชักชวน จูงใจให้บุคคลหรือกลุ่มปฏิบัติตามความคิดเห็น ความต้องการของตนได้ด้วยความเต็มใจ และยินดีที่จะให้ความร่วมมือโดยมีความสำเร็จเป็นเป้าหมาย					
31	วิสัยทัศน์ มองการณ์ไกล มีหลักการเหตุผล				
32	มีภาวะของผู้นำ มีความเป็นผู้นำที่ดีมี ความน่าศรัทธา				
33	มีความสามารถในการคิด การตัดสินใจที่ดี				
34	มีการสื่อสารที่ดี ชัดเจน เข้าใจและ ปฏิบัติตามได้				
35	มีการสร้างขวัญและกำลังใจให้กับผู้ร่วมงาน				
36	มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ สร้างนวัตกรรมใหม่ๆ				
37	มีความรับผิดชอบ กล้าเผชิญความจริง เมื่อเกิดความผิดพลาด				
38	นึกถึงประโยชน์ส่วนรวมมากกว่า ประโยชน์ส่วนตน				
39	มีศิลปะในการโน้มน้าวบุคคลอื่น ให้คล้อยตาม				
40	มีภาวะผู้นำทางวิชาการ				

ข้อที่	คุณลักษณะอันพึงประสงค์ ของผู้บริหารโรงเรียน	ความเห็น ผู้เชี่ยวชาญ			ข้อเสนอแนะ(ถ้า มี)
		(+)	(=)	(-)	
ด้านบริหารจัดการ หมายถึง การจัดการทำงานการปกครองทรัพยากรวัสดุ และทรัพยากรบุคคล เพื่อให้มีแบบแผนมีรูปแบบที่แน่นอนและง่ายต่อการปฏิบัติงาน มีแนวโน้มการพัฒนาไปในทางที่ดีขึ้น รวดเร็ว ประหยัด และเกิดประสิทธิภาพมากที่สุด					
41	ผู้บริหารสถานศึกษามีการวางแผนในการบริหารสถานศึกษาอย่างชัดเจน				
42	ผู้บริหารสถานศึกษาเปิดโอกาสให้ทุกฝ่ายได้มีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบาย เป้าหมายและวิธีการปฏิบัติงาน				
43	ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถระดมและบริหารทรัพยากรทางการศึกษาทั้งในและนอกสถานศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ				
44	ผู้บริหารสถานศึกษามีการบริหารบุคลากรอย่างมีประสิทธิภาพ				
45	ผู้บริหารสถานศึกษามีการจัดระบบเครือข่ายเพื่อพัฒนาสถานศึกษา				
46	ผู้บริหารให้บุคลากรมีส่วนร่วมในการวางแผน และตัดสินใจในการทำงานอย่างเต็มศักยภาพ				
47	ผู้บริหารสามารถระดมและบริหารทรัพยากรทางการศึกษาทั้งในและนอกสถานศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ				
48	ผู้บริหารสามารถนำเทคโนโลยีมาใช้ในการปรับปรุง องค์กรได้อย่างมีประสิทธิภาพ				
49	ผู้บริหารมีการกำกับติดตามและประเมินผลงาน ที่ให้ลงมือปฏิบัติ				
50	ผู้บริหารสามารถบริหารจัดการทรัพยากร ในการบริหารอย่างประหยัด คุ่มค่า และเกิดประโยชน์สูงสุด				

จบแบบสอบถามเพียงเท่านี้

ลงชื่อ .....ผู้ประเมิน

(.....)

ตำแหน่ง.....

มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี

ตาราง การหาค่า IOC ของผู้เชี่ยวชาญคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหาร
โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดสกลนคร

ข้อ	รายการประเมิน	ระดับความคิดเห็น					รวม	IOC	ผล
		ของผู้เชี่ยวชาญ							
		1	2	3	4	5			
<p>ด้านคุณธรรม และจริยธรรม หมายถึง เป็นบุคคลที่มีความรู้ความสามารถมีทักษะความชำนาญงานมีประสิทธิภาพ มีวิสัยทัศน์กว้างไกล แต่ที่เหนือสิ่งอื่นใดคือ ความเป็นผู้มีคุณธรรมในจิตใจ และมีจริยธรรมที่น่าเลื่อมใสศรัทธา และคุณธรรมและจริยธรรมถือเป็นคุณสมบัติอันสำคัญที่จะเป็นส่วนเสริมให้ผู้บริหารนั้นสามารถครองตน ครองคน และครองงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ</p>									
1	โรงเรียนจัดทำแผนพัฒนาการศึกษา ขั้นพื้นฐานและแผนปฏิบัติการประจำปี	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
2	มีความเมตตา กรุณา ช่วยเหลือเมื่อ ผู้ร่วมงานประสบปัญหา	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
3	มีความยุติธรรมและเสมอภาคกับทุก คน ไม่ลำเอียง	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
4	ยึดหลักคุณธรรมและความถูกต้องใน การตัดสินใจและแก้ปัญหา	+1	+1	+1	+1	0	5	1.00	ใช้ได้
5	มีการประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดี ให้กับผู้ร่วมงาน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
6	มีจรรยาบรรณของวิชาชีพ ไม่ทำผิด หรือหลีกเลี่ยง หรือล่วงละเมิด	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
7	มีการปฏิบัติตนตามจรรยาบรรณ วิชาชีพเป็นอย่างดี	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
8	ซื่อสัตย์ สุจริต รักษาชื่อเสียงของ ตนเอง และตั้งตนไว้ชอบ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
9	มีความยินดีในความสุขและ ความสำเร็จ ของเพื่อนร่วมงาน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
10	มีความเป็นผู้นำในด้านคุณธรรม	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้

ตาราง (ต่อ)

ข้อ	รายการประเมิน	ระดับความคิดเห็น ของผู้เชี่ยวชาญ					รวม	IOC	ผล
		1	2	3	4	5			
<p>ด้านวิสัยทัศน์ หมายถึง ภาพในอนาคตของผู้บริหารและสมาชิก ขององค์กรร่วมกันวาดฝัน หรือจินตนาการขึ้นโดยมีพื้นฐานอยู่บนความจริง ในปัจจุบัน เชื่อมโยงวัตถุประสงค์ ภารกิจ ค่านิยม และความเชื่อมั่นเข้าด้วยกันให้เห็นทิศทางของสถานศึกษาอย่างชัดเจน มีพลังท้าทาย ทะเยอทะยาน และมีความเป็นไปได้</p>									
11	ผู้บริหารสถานศึกษามีการวางแผนและจัดทำหลักสูตรสอดคล้องกับนโยบายของรัฐบาลบนพื้นฐานความต้องการของนักเรียนและชุมชน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
12	ผู้บริหารสถานศึกษาสนับสนุนให้มีการนิเทศ การสอนอย่างสม่ำเสมอ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
13	ผู้บริหารสถานศึกษาสนับสนุนการจัดกระบวนการเรียนรู้ของครู โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
14	ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมการจัดการความรู้และเปิดโอกาสให้ครูได้อบรมสัมมนาและแสวงหาความรู้ รวมทั้งสร้างนวัตกรรมใหม่ ๆ มาใช้ในการจัดการเรียนการสอน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
15	ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมการวิจัยของครูเพื่อนำมาพัฒนาการเรียนการสอน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
16	ผู้บริหารเป็นผู้ที่มีความสามารถวางแผนคาดการณ์ และวินิจฉัย ภาพในอนาคตของสถานศึกษาได้	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้

ตาราง (ต่อ)

ข้อ	รายการประเมิน	ระดับความคิดเห็น ของผู้เชี่ยวชาญ					รวม	IOC	ผล
		1	2	3	4	5			
17	ผู้บริหารเป็นผู้ที่มองกว้างไกลและพร้อมที่จะเปลี่ยนแปลงเพื่อให้เกิดการพัฒนาในสถานศึกษา	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
18	ผู้บริหารเป็นผู้ที่สามารถวิเคราะห์สถานการณ์ปัจจุบันเพื่อวางแผนอนาคตได้	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
19	ผู้บริหารมีวิธีการและแนวทางที่จะแก้ไขปัญหาได้อย่างดี	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
20	ผู้บริหารสามารถนำวิสัยทัศน์มากำหนดกลยุทธ์ในการบริหารสถานศึกษาได้	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้

ด้านบุคลิกภาพ หมายถึง ความมั่นคงทางอารมณ์กล้าหาญในการเผชิญกับอุปสรรคต่าง ๆ อย่างไม่ย่อท้อต่อความยากลำบาก มีจิตใจเป็นประชาธิปไตย เคารพสิทธิ รับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น รู้จักชมเชยพุดจาใจน้อมน้าว จูงใจคนให้ทำงานเพื่อความเจริญก้าวหน้าของสถานศึกษา

21	มีความเชื่อมั่นในตนเอง	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
22	มีสุขภาพแข็งแรงสมบูรณ์	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
23	มีการแต่งกายสะอาด เรียบร้อย สุขภาพเหมาะสม	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
24	มีวางตัวที่ดี มีความเหมาะสม	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
25	มีความกระตือรือร้นในการทำงานและอุทิศเวลาให้ราชการ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
26	ร่าเริง ยิ้มแย้ม แจ่มใส เป็นมิตรกับทุกคน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
27	สามารถควบคุมอารมณ์ได้ดี	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
28	มั่นคงทางอารมณ์ เชื่อมั่นในตนเอง	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้

ตาราง (ต่อ)

ข้อ	รายการประเมิน	ระดับความคิดเห็น					รวม	IOC	ผล
		ของผู้เชี่ยวชาญ							
		1	2	3	4	5			
29	เป็นคนเปิดเผย ไม่มีความลับ ตรงไปตรงมา	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
30	มีความเป็นผู้นำสูง	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
<p>ด้านภาวะผู้นำ หมายถึง ความสามารถของผู้บริหารในอันที่จะก่อให้เกิดกิจกรรมหรือการเปลี่ยนแปลง เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์โดยใช้การชักชวน จูงใจให้บุคคลหรือกลุ่มปฏิบัติตามความคิดเห็น ความต้องการของตนได้ด้วยความเต็มใจ และยินดีที่จะให้ความร่วมมือโดยมีความสำเร็จเป็นเป้าหมาย</p>									
31	วิสัยทัศน์ มองการณ์ไกล มี หลักการเหตุผล	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
32	มีภาวะของผู้นำ มีความเป็นผู้นำ ที่ดีมี ความน่าศรัทธา	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
33	มีความสามารถในการคิด กา ตัดสินใจที่ดี	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
34	มีการสื่อสารที่ดี ชัดเจน เข้าใจ และ ปฏิบัติตามได้	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
35	มีการสร้างขวัญและกำลังใจ ให้กับผู้ร่วมงาน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
36	มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ สร้าง นวัตกรรมใหม่ๆ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
37	มีความรับผิดชอบ กล้าเผชิญ ความจริง เมื่อเกิดความ ผิดพลาด	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
38	นึกถึงประโยชน์ส่วนรวมมากกว่า ประโยชน์ส่วนตน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
39	มีศิลปะในการโน้มน้าวบุคคลอื่น ให้คล้อยตาม	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้

40	มีภาวะผู้นำเชิงวิชาการ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
<p>ด้านบริหารจัดการ หมายถึง การจัดการทำงานการปกครองทรัพยากรวัสดุ และทรัพยากรบุคคล เพื่อให้มีแบบแผนมีรูปแบบที่แน่นอนและง่ายต่อการปฏิบัติงาน มีแนวโน้มการพัฒนาไปในทางที่ดีขึ้น รวดเร็ว ประหยัด และเกิดประสิทธิผลมากที่สุด</p>									
41	ผู้บริหารสถานศึกษามีการวางแผนในบริหารสถานศึกษาอย่างชัดเจน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
42	ผู้บริหารสถานศึกษาเปิดโอกาสให้ทุกฝ่ายได้มีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบาย เป้าหมายและวิธีการปฏิบัติงาน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
43	ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถระดมและบริหารทรัพยากรทางการศึกษาทั้งในและนอกสถานศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้

ข้อ	รายการประเมิน	ระดับความคิดเห็น					รวม	IOC	ผล
		ของผู้เชี่ยวชาญ							
		1	2	3	4	5			
44	ผู้บริหารสถานศึกษามีการบริหารบุคลากรอย่างมีประสิทธิภาพ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
45	ผู้บริหารสถานศึกษามีการจัดระบบเครือข่ายเพื่อพัฒนาสถานศึกษา	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
46	ผู้บริหารให้บุคลากรมีส่วนร่วมในการวางแผน และตัดสินใจในการทำงานอย่างเต็มศักยภาพ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
47	ผู้บริหารสามารถระดมและบริหารทรัพยากรทางการศึกษาทั้งในและนอกสถานศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ	+1	+1	0	+1	+1	4	0.80	ใช้ได้
48	ผู้บริหารสามารถนำเทคโนโลยีมาใช้ในการปรับปรุงองค์กรได้อย่างมีประสิทธิภาพ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
49	ผู้บริหารมีการกำกับติดตามและประเมินผลงาน ที่ให้ลงมือปฏิบัติ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
50	ผู้บริหารสามารถบริหารจัดการทรัพยากร ในการบริหารอย่างประหยัด คุ่มค่า และเกิดประโยชน์สูงสุด	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้

ค่าอำนาจจำแนก (r)

และค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามคุณลักษณะอันพึงประสงค์

ของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
ในจังหวัดสกลนคร

ตาราง แสดงค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถามรายข้อ (r) กับค่าความเชื่อมั่น
ของแบบสอบถามคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียน

คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียน	ข้อ	ค่าอำนาจจำแนก (r)	
1. ด้านคุณธรรม และจริยธรรม	1	.78	
	2	.86	
	3	.89	
	4	.86	
	ค่าความเชื่อมั่นรายด้านเท่ากับ .99	5	.89
	6	.83	
	7	.79	
	8	.82	
	9	.79	
	10	.81	
2. ด้านวิสัยทัศน์	11	.69	
	12	.43	
	13	.63	
	14	.72	
	ค่าความเชื่อมั่นรายด้านเท่ากับ .94	15	.78
	16	.84	
	17	.65	
	18	.73	
	19	.83	
	20	.83	

ตาราง (ต่อ)

คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียน	ข้อ	ค่าอำนาจจำแนก
--	-----	---------------

		(r)	
3. ด้านบุคลิกภาพ	21	.65	
	22	.75	
	23	.72	
	24	.77	
	ค่าความเชื่อมั่นรายด้านเท่ากับ .95	25	.76
	26	.85	
	27	.82	
	28	.82	
	29	.65	
	30	.75	
4. ด้านภาวะผู้นำ	31	.70	
	32	.74	
	33	.82	
	34	.80	
	ค่าความเชื่อมั่นรายด้านเท่ากับ .95	35	.83
	36	.77	
	37	.76	
	38	.73	
	39	.79	
	40	.80	

ตาราง (ต่อ)

คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียน	ข้อ	ค่าอำนาจจำแนก
--	-----	---------------

		(r)	
5. ด้านบริหารจัดการ	41	.71	
	42	.76	
	43	.75	
	44	.76	
	ค่าความเชื่อมั่นรายด้านเท่ากับ .95	45	.79
	46	.68	
	47	.69	
	48	.80	
	49	.83	
	50	.79	

ค่าอำนาจจำแนก (r) อยู่ระหว่าง 0.43 – 0.89

ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามเกี่ยวกับคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียนเท่ากับ 0.98

- ด้านคุณธรรม และจริยธรรม มีความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.99
- ด้านวิสัยทัศน์ มีความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.94
- ด้านบุคลิกภาพ มีความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.95
- ด้านภาวะผู้นำ มีความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.95
- ด้านบริหารจัดการ มีความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.95

แบบสอบถามประกอบการวิจัย

เรื่อง คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดสกลนคร

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามฉบับนี้จัดทำขึ้นเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลประกอบการวิจัยเรื่อง คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาในจังหวัดสกลนคร แบบสอบถามฉบับนี้แบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1. ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2. คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียน

2. แบบสอบถามฉบับนี้ใช้สำหรับผู้วิจัยเท่านั้น การตอบแบบสอบถามนี้จะไม่ มีผลกระทบต่อท่านแต่อย่างใด แต่จะเป็นประโยชน์เพื่อการวางแผนการพัฒนาต่อไป ขอให้ท่านตอบแบบสอบถามด้วยความจริง หรือตามความคิดเห็นของท่าน

ขอขอบคุณที่กรุณาตอบแบบสอบถามฉบับนี้

นายรัชชัย ทัพคำภา

นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ตอนที่ 1

ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดกาเครื่องหมาย ✓ ลงใน ( ) หน้าข้อความตามสภาพที่เป็นจริง
เกี่ยวกับตัวท่าน

- 1 ตำแหน่งหน้าที่
 ผู้บริหาร
 ครูผู้สอน
- 2 ประสบการณ์ในการทำงานทางการศึกษา
 น้อยกว่า 10 ปี
 10 – 20 ปี
 มากกว่า 20 ปีขึ้นไป
3. ขนาดของโรงเรียนที่ท่านปฏิบัติงานอยู่ในปัจจุบัน
 ขนาดเล็ก
 ขนาดกลาง
 ขนาดใหญ่/ใหญ่พิเศษ
4. สำนักงานเขตพื้นที่ที่ท่านสังกัดอยู่ปัจจุบัน
 สพป. สกลนคร เขต 1
 สพป. สกลนคร เขต 2
 สพป. สกลนคร เขต 3

ตอนที่ 2

คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียน

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในตารางที่ตรงกับความคิดเห็นว่า ผู้บริหารโรงเรียน (ผู้อำนวยการโรงเรียน) ควรมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์อยู่ในระดับใด พิจารณา 5 ระดับดังนี้

ให้ 5 คะแนน หมายถึง มีระดับความคิดเห็นด้วย มากที่สุด

ให้ 4 คะแนน หมายถึง มีระดับความคิดเห็นด้วย มาก

ให้ 3 คะแนน หมายถึง มีระดับความคิดเห็นด้วย ปานกลาง

ให้ 2 คะแนน หมายถึง มีระดับความคิดเห็นด้วย น้อย

ให้ 1 คะแนน หมายถึง มีระดับความคิดเห็นด้วย น้อยที่สุด

ข้อที่	คุณลักษณะอันพึงประสงค์ ของผู้บริหารโรงเรียน	ระดับความคิดเห็น				
		มากที่สุด	มาก	ปาน	น้อย	น้อยที่สุด
ด้านคุณธรรม และจริยธรรม						
1	มีความเมตตา กรุณา ช่วยเหลือเมื่อ ผู้ร่วมงานประสบปัญหา					
2	มีความยุติธรรมและเสมอภาคกับทุกคน ไม่ลำเอียง					
3	ยึดหลักคุณธรรมและความถูกต้องในการตัดสินใจและ แก้ปัญหา					
4	มีการประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดีให้กับผู้ร่วมงาน					
5	มีจรรยาบรรณของวิชาชีพ ไม่ทำผิดหรือหลีกเลี่ยง หรือลวง ละเมิด					
6	มีการปฏิบัติตนตามจรรยาบรรณวิชาชีพเป็นอย่างดี					
7	ซื่อสัตย์ สุจริต รักษาชื่อเสียงของตนเอง และตั้งตนไว้ชอบ					
8	มีความยินดีในความสุขและความสำเร็จ ของเพื่อนร่วมงาน					
9	มีความเป็นผู้นำในด้านคุณธรรม					
10	มีการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมในองค์กร					

ข้อที่	คุณลักษณะอันพึงประสงค์ ของผู้บริหารโรงเรียน	ระดับความคิดเห็น				
		มากที่สุด	มาก	ปาน	น้อย	น้อยที่สุด
ด้านวิสัยทัศน์						
11	ผู้บริหารสถานศึกษามีการวางแผนและจัดทำหลักสูตร สอดคล้องกับนโยบายของรัฐบนพื้นฐานความต้องการของ นักเรียนและชุมชน					
12	ผู้บริหารสถานศึกษาสนับสนุนให้มีการนิเทศ การสอนอย่าง สม่ำเสมอ					
13	ผู้บริหารสถานศึกษาสนับสนุนการจัดกระบวนการเรียนรู้ของ ครูโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ					
14	ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมการจัดการความรู้และเปิด โอกาสให้ครูได้อบรม สัมมนาและแสวงหาความรู้ รวมทั้ง สร้างนวัตกรรมใหม่ ๆ มาใช้ในการจัดการเรียนการสอน					
15	ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมการวิจัยของครูเพื่อนำมา พัฒนาการเรียนการสอน					
16	ผู้บริหารเป็นผู้ที่มีความสามารถวางแผน คาดการณ์ และ วิจัยจรรยา ภาพในอนาคตของสถานศึกษาได้					
17	ผู้บริหารเป็นผู้ที่มองกว้างไกลและพร้อมที่จะเปลี่ยนแปลง เพื่อให้เกิดการพัฒนาในสถานศึกษา					
18	ผู้บริหารเป็นผู้ที่สามารถวิเคราะห์สถานการณ์ปัจจุบัน เพื่อวางแผนอนาคตได้					
19	ผู้บริหารมีวิธีการและแนวทางที่จะแก้ไขปัญหาได้อย่างดี					
20	ผู้บริหารสามารถนำวิสัยทัศน์มากำหนดกลยุทธ์ในการ บริหารสถานศึกษาได้					

ข้อที่	คุณลักษณะอันพึงประสงค์ ของผู้บริหารโรงเรียน	ระดับความคิดเห็น				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
ด้านบุคลิกภาพ						
21	มีความเชื่อมั่นในตนเอง					
22	มีสุขภาพแข็งแรงสมบูรณ์					
23	มีการแต่งกายสะอาด เรียบร้อย สุภาพ เหมาะสม					
24	มีวางตัวที่ดี มีความเหมาะสม					
25	มีความกระตือรือร้นในการทำงานและอุทิศเวลาให้ราชการ					
26	ร่าเริง ยิ้มแย้ม แจ่มใส เป็นมิตรกับทุกคน					
27	สามารถควบคุมอารมณ์ได้ดี					
28	มั่นคงทางอารมณ์ เชื่อมั่นในตนเอง					
29	เป็นคนเปิดเผย ไม่มีความลับ ตรงไปตรงมา					
30	มีความเป็นผู้นำสูง					
ด้านภาวะผู้นำ						
31	วิสัยทัศน์ มองการณ์ไกล มีหลักการเหตุผล					
32	มีภาวะของผู้นำ มีความเป็นผู้นำที่ดีมี ความน่าศรัทธา					
33	มีความสามารถในการคิด การตัดสินใจที่ดี					
34	มีการสื่อสารที่ดี ชัดเจน เข้าใจและ ปฏิบัติตามได้					
35	มีการสร้างขวัญและกำลังใจให้กับผู้ร่วมงาน					
36	มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ สร้างนวัตกรรมใหม่ ๆ					
37	มีความรับผิดชอบ กล้าเผชิญความจริง เมื่อเกิดความ ผิดพลาด					
38	นึกถึงประโยชน์ส่วนรวมมากกว่า ประโยชน์ส่วนตน					
39	มีศิลปะในการโน้มน้าวบุคคลอื่น ให้คล้อยตาม					
40	มีภาวะผู้นำทางวิชาการ					

ข้อที่	คุณลักษณะอันพึงประสงค์ ของผู้บริหารโรงเรียน	ระดับความคิดเห็น				
		มากที่สุด	มาก	ปาน	น้อย	น้อยที่สุด
ด้านบริหารจัดการ						
41	ผู้บริหารสถานศึกษามีการวางแผนในบริหารสถานศึกษา อย่างชัดเจน					
42	ผู้บริหารสถานศึกษาเปิดโอกาสให้ทุกฝ่ายได้มีส่วนร่วมใน การกำหนดนโยบาย เป้าหมายและวิธีการปฏิบัติงาน					
43	ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถระดมและบริหารทรัพยากร ทางการศึกษาทั้งในและนอกสถานศึกษาอย่างมี ประสิทธิภาพ					
44	ผู้บริหารสถานศึกษามีการบริหารบุคลากรอย่างมี ประสิทธิภาพ					
45	ผู้บริหารสถานศึกษามีการจัดระบบเครือข่ายเพื่อพัฒนา สถานศึกษา					
46	ผู้บริหารให้บุคลากรมีส่วนร่วมในการวางแผน และตัดสินใจ ในการทำงานอย่างเต็มศักยภาพ					
47	ผู้บริหารสามารถระดมและบริหารทรัพยากร ทางการศึกษา ทั้งในและนอกสถานศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ					
48	ผู้บริหารสามารถนำเทคโนโลยีมาใช้ในการปรับปรุง องค์กร ได้อย่างมีประสิทธิภาพ					
49	ผู้บริหารมีการกำกับติดตามและประเมินผลงาน ที่ให้ลงมือ ปฏิบัติ					
50	ผู้บริหารสามารถบริหารจัดการทรัพยากร ในการบริหาร อย่างประหยัด คุ่มค่า และเกิดประโยชน์สูงสุด					

2.ท่านมีแนวทางการพัฒนาเรื่อง คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหาร
โรงเรียนด้านด้านบุคลิกภาพ อย่างไร

มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี

3.ท่านมีแนวทางการพัฒนาเรื่อง คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหาร
โรงเรียนด้านด้านการบริหารจัดการ อย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

ขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงที่ท่านให้ความอนุเคราะห์เพื่องานวิจัยในครั้งนี้
ธวัชชัย ทัพคำภา
นักศึกษานิเทศศาสตร์ สาขาการศึกษาระดับปริญญาโท

ภาคผนวก ง

ผลการวิเคราะห์ประกอบกรณีวิจัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี

คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
 ประถมศึกษาในจังหวัดสกลนคร ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบ
 คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหาร โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
 ประถมศึกษาในจังหวัดสกลนคร ตามตำแหน่งหน้าที่

Group Statistics

status	N	Mean	Std. Deviation	Std. Error Mean
รวมa ผู้บริหาร	121	4.7149	.39490	.03590
ครูผู้สอน	242	4.3504	.72279	.04646
รวมb ผู้บริหาร	121	4.7149	.34488	.03135
ครูผู้สอน	242	4.3037	.70507	.04532
รวมc ผู้บริหาร	121	4.7107	.35138	.03194
ครูผู้สอน	242	4.3169	.72667	.04671
รวมd ผู้บริหาร	121	4.7744	.35579	.03234
ครูผู้สอน	242	4.3178	.75025	.04823
รวมe ผู้บริหาร	121	4.7314	.36924	.03357
ครูผู้สอน	242	4.3012	.71030	.04566
รวม5 ผู้บริหาร	121	4.7293	.31614	.02874
ครูผู้สอน	242	4.3180	.69516	.04469

Independent Samples Test

		Levene's Test for Equality of Variances		t-test for Equality of Means		
		F	Sig.	t	df	Sig. (2-tailed)
a	Equal variances assumed	.62,284	.000	5.172	381	.000
	Equal variances not assumed			6.207	358.231	.000
b	Equal variances assumed	.65,088	.000	6.058	381	.000
	Equal variances not assumed			7.481	360.675	.000
c	Equal variances assumed	.93,311	.000	5.638	381	.000
	Equal variances not assumed			6.959	360.691	.000
d	Equal variances assumed	.70,904	.000	6.344	381	.000
	Equal variances not assumed			7.863	360.203	.000
e	Equal variances assumed	.61,217	.000	6.250	381	.000
	Equal variances not assumed			7.591	360.448	.000
5	Equal variances assumed	.88,924	.000	6.192	381	.000
	Equal variances not assumed			7.740	358.441	.000

มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี

การวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหาร
โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดสกลนคร
ที่มีประสบการณ์แตกต่างกัน

ANOVA

		Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
รวมa	Between Groups	.371	2	.185	.431	.650
	Within Groups	154.962	360	.430		
	Total	155.333	362			
รวมb	Between Groups	.228	2	.114	.279	.757
	Within Groups	147.488	360	.410		
	Total	147.717	362			
รวมc	Between Groups	.081	2	.040	.094	.910
	Within Groups	154.506	360	.429		
	Total	154.586	362			
รวมd	Between Groups	.030	2	.015	.033	.968
	Within Groups	167.632	360	.466		
	Total	167.663	362			
รวมe	Between Groups	.023	2	.011	.027	.974
	Within Groups	152.854	360	.425		
	Total	152.877	362			
รวม5	Between Groups	.095	2	.047	.120	.887
	Within Groups	142.005	360	.394		
	Total	142.100	362			

การวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหาร
โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดสกลนคร ที่มี
ขนาดของโรงเรียนที่ปฏิบัติงานแตกต่างกัน

ANOVA

		Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
รวมa	Between Groups	5.081	2	2.540	6.087	.003
	Within Groups	150.253	360	.417		
	Total	155.333	362			
รวมb	Between Groups	3.438	2	1.719	4.289	.014
	Within Groups	144.279	360	.401		
	Total	147.717	362			
รวมc	Between Groups	3.849	2	1.924	4.596	.011
	Within Groups	150.738	360	.419		
	Total	154.586	362			
รวมd	Between Groups	4.984	2	2.492	5.515	.004
	Within Groups	162.679	360	.452		
	Total	167.663	362			
รวมe	Between Groups	3.826	2	1.913	4.621	.010
	Within Groups	149.051	360	.414		
	Total	152.877	362			
รวม5	Between Groups	4.148	2	2.074	5.412	.005
	Within Groups	137.952	360	.383		
	Total	142.100	362			

การวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหาร
โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดสกลนคร
ที่มีสำนักงานเขตพื้นที่ที่ปฏิบัติงานแตกต่างกัน

ANOVA

		Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
รวม a	Between Groups	2.036	2	1.018	2.391	.093
	Within Groups	153.298	360	.426		
	Total	155.333	362			
รวม b	Between Groups	4.253	2	2.126	5.336	.005
	Within Groups	143.464	360	.399		
	Total	147.717	362			
รวม c	Between Groups	4.055	2	2.028	4.849	.008
	Within Groups	150.531	360	.418		
	Total	154.586	362			
รวม d	Between Groups	2.012	2	1.006	2.186	.114
	Within Groups	165.651	360	.460		
	Total	167.663	362			
รวม e	Between Groups	5.753	2	2.876	7.038	.001
	Within Groups	147.124	360	.409		
	Total	152.877	362			
รวม 5	Between Groups	3.430	2	1.715	4.453	.012
	Within Groups	138.669	360	.385		
	Total	142.100	362			

คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาในจังหวัดสกลนคร โดยรวมและรายด้าน

Descriptive Statistics

	N	Minimum	Maximum	Mean	Std. Deviation
รวมa	363	1.00	5.00	4.4719	.65506
รวมb	363	1.30	5.00	4.4408	.63879
รวมc	363	1.60	5.00	4.4482	.65348
รวมd	363	1.00	5.00	4.4700	.68056
รวมe	363	1.10	5.00	4.4446	.64986
รวม5	363	1.20	5.00	4.4551	.62653
Valid N (listwise)	363				

คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาในจังหวัดสกลนคร ด้านคุณธรรม และจริยธรรม

Descriptive Statistics

	N	Minimum	Maximum	Mean	Std. Deviation
a1	363	1.00	5.00	4.4022	.72691
a2	363	1.00	5.00	4.3802	.77163
a3	363	1.00	5.00	4.4711	.72532
a4	363	1.00	5.00	4.4545	.73206
a5	363	1.00	5.00	4.5234	.72171
a6	363	1.00	5.00	4.4821	.75917
a7	363	1.00	5.00	4.5041	.72969
a8	363	1.00	5.00	4.5014	.75207
a9	363	1.00	5.00	4.4986	.74097
a10	363	1.00	5.00	4.5014	.74839
Valid N (listwise)	363				

คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาในจังหวัดสกลนคร ด้านวิสัยทัศน์

Descriptive Statistics

	N	Minimum	Maximum	Mean	Std. Deviation
b11	363	2.00	5.00	4.4628	.67359
b12	363	2.00	5.00	4.3636	.73206
b13	363	1.00	5.00	4.4077	.74637
b14	363	1.00	5.00	4.4490	.77568
b15	363	2.00	5.00	4.4545	.75069
b16	363	1.00	5.00	4.4408	.74232
b17	363	1.00	5.00	4.4683	.77314
b18	363	1.00	5.00	4.4683	.73655
b19	363	1.00	5.00	4.3912	.75884
b20	363	1.00	5.00	4.5014	.73347
Valid N (listwise)	363				

คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาในจังหวัดสกลนคร ด้านบุคลิกภาพ

Descriptive Statistics

	N	Minimum	Maximum	Mean	Std. Deviation
c21	363	1.00	5.00	4.3939	.73707
c22	363	2.00	5.00	4.3774	.73073
c23	363	2.00	5.00	4.4848	.72193
c24	363	1.00	5.00	4.4931	.76659
c25	363	2.00	5.00	4.4738	.73301
c26	363	1.00	5.00	4.4931	.76659
c27	363	1.00	5.00	4.4077	.79303
c28	363	1.00	5.00	4.4518	.75052
c29	363	1.00	5.00	4.4463	.78611
c30	363	1.00	5.00	4.4601	.76918
Valid N (listwise)	363				

คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาในจังหวัดสกลนคร ด้านภาวะผู้นำ

Descriptive Statistics

	N	Minimum	Maximum	Mean	Std. Deviation
d31	363	1.00	5.00	4.4105	.77574
d32	363	1.00	5.00	4.4463	.78258
d33	363	1.00	5.00	4.4876	.74458
d34	363	1.00	5.00	4.4656	.77659
d35	363	1.00	5.00	4.4904	.75932
d36	363	1.00	5.00	4.4656	.76223
d37	363	1.00	5.00	4.4986	.75573
d38	363	1.00	5.00	4.5096	.72963
d39	363	1.00	5.00	4.4656	.75860
d40	363	1.00	5.00	4.4601	.77276
Valid N (listwise)	363				

คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาในจังหวัดสกลนคร ด้านบริหารจัดการ

Descriptive Statistics

	N	Minimum	Maximum	Mean	Std. Deviation
d40	363	1.00	5.00	4.4601	.77276
e41	363	2.00	5.00	4.4463	.70064
e42	363	1.00	5.00	4.4022	.72691
e43	363	1.00	5.00	4.3912	.75152
e44	363	1.00	5.00	4.3994	.77438
e45	363	1.00	5.00	4.4573	.72082
e46	363	1.00	5.00	4.4601	.74361
e47	363	1.00	5.00	4.4738	.75893
e48	363	1.00	5.00	4.4518	.74312
e49	363	1.00	5.00	4.4380	.76410
e50	363	1.00	5.00	4.5262	.69826
Valid N (listwise)	363				

ภาคผนวก จ
ภาพประกอบการวิจัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์

สัมภาษณ์ รองศาสตราจารย์ ดร. ไชยา ภาวะบุตร คณบดีคณะครุศาสตร์และ
ประธานคณะกรรมการบริหารหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิตและหลักสูตรปรัชญาดุษฎี
บัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

สัมภาษณ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. รัชชัย โพธิ์ คณะกรรมการบริหาร
หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิตและหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

สัมภาษณ์ นายทินกร อินทะนาม
ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สกลนคร เขต 3

สัมภาษณ์ นายทวิทรัพย์ มาละอินทร์ ศึกษาานิเทศก์
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สกลนคร เขต 3

สัมภาษณ์ นายวีระศักดิ์ สุวรรณไตร ศึกษานิเทศก์
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สกลนคร เขต 3

สัมภาษณ์ นายวิเศษ บุญสนอง ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านด่านสมบูรณ์
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สกลนคร เขต 3

สัมภาษณ์ นายปรัชวุฒิ คำผุย ผู้อำนวยการโรงเรียนชุมชนบ้านมาย
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3

สัมภาษณ์ นายชัยวัฒน์ บุตรแสน ครู โรงเรียนบ้านแพทย์พิทยารัตน์
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3

ประวัติย่อของผู้วิจัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์

ประวัติย่อของผู้วิจัย

- ชื่อ - สกุล นายธวัชชัย ทัพคำภา
- วัน เดือน ปีเกิด 28 มกราคม 2535
- สถานที่อยู่ปัจจุบัน 65 หมู่ 4 บ้านยางหลวงเหนือ ตำบลลุดจิก อำเภอเมือง
จังหวัดหนองบัวลำภู 39000
- ตำแหน่งปัจจุบัน ครู
- สถานที่ทำงาน โรงเรียนบ้านด่านสมบูรณ์ ตำบลดงหม้อทองใต้ อำเภอบ้านม่วง
จังหวัดสกลนคร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
สกลนคร เขต 3
- ประวัติการศึกษา
- พ.ศ. 2550 มัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนโรงเรียนหนองบัวพิทยาคาร
อำเภอเมือง จังหวัดหนองบัวลำภู
  - พ.ศ. 2553 มัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนโรงเรียนหนองบัวพิทยาคาร
อำเภอเมือง จังหวัดหนองบัวลำภู
  - พ.ศ. 2559 ครุศาสตรบัณฑิต (ค.บ.) สาขาวิชาพลศึกษา
มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย อำเภอเมือง จังหวัดเลย
  - พ.ศ. 2563 ครุศาสตรมหาบัณฑิต (ค.ม.) สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร อำเภอเมือง จังหวัดสกลนคร
- ประวัติการทำงาน
- พ.ศ. 2561 ครูผู้ช่วย โรงเรียนบ้านด่านสมบูรณ์ ต.ดงหม้อทองใต้
อำเภอบ้านม่วง จังหวัดสกลนคร
  - พ.ศ. 2563 ครู โรงเรียนโรงเรียนบ้านด่านสมบูรณ์ ต.ดงหม้อทองใต้
อำเภอบ้านม่วง จังหวัดสกลนคร